

311444

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ డిసంబరు నెల 23-వ తేది గురువారము } No. 222
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామ సంవత్సర మార్గశిరమాస బహుళ చవతి. } సంచిక ౨౨౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియిస్తున్నది. పంచభాష చీటి చూచుకొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తల పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పాపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుక్మగానే చెమట పట్టుటపల శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి శిహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనంధిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివిధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు

9-12-1926 తేదినండి 9-1-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారు
రు. 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

దశావతారము ను ప్రదర్శింతురు

పగటివారుకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గం-30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును.

రాత్రివారుకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రు. 3, 2, 1 అణాలు 8 మాత్రమే

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రు 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వుచేయబడును.
3257 ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందపిల్లే, ప్రొవైటరు.

కుదుర్పుటకంటే ఆటంకపరచుట మేలు

ఈ ప్రకారము చేయుటకు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను

Regd
TradeMark

జిప్టియందుంచుకొనుడు

ప్రతిదినము తాంబూలముతోగాని, విడిగాగాని లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 1-2 ను నేవించు
చుంపిన జీర్ణశక్తిని క్రమపరచి గాలి, నీళ్ల చెడుపును అంటునీయక కాపాడును. అనుపానపత్రము మేరకు ఇచ్చుట
వలన పిల్లలపడికము, దగ్గుప్రక్కలకుడు, అశీర్ణము, అశీర్ణభేది, జ్వరము, చోజ్వరము, స్థేను, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, కడు
పుబ్బరము, బలహీనత, పెద్ద గారినగ్గ, జలుబు, అగ్నిహింసము, వలబధము, అశీర్ణము గలుగుకడుపునొప్పి, శీత
వాతమువల్ల గలుగుసంధివాతము మొదలగువ్యాధులకు సిద్ధామృతము. వ్యాధింతలకు కస్తూరికిబదులు దీనిని వాడవచ్చు
ను. సంజీవిసమానమైనది. వ్యాధిహమయలేనట్టి ఘోషాస్త్రీలకును ఆరోగ్యవృద్ధికారి. 250-300 మాత్రలుగల సీసా
1 కి పోస్టుఖర్చుతో 0-8-0, 6 కి రు 1-8-0, 12 కి రు 2-18-0, 25 కి రు 5-8-0. రిజిస్టరుచేయబడిన మా
త్రల గురుతును గమనించితిసిన మోసముండదు. అన్నియకాణములందును దొరుకును.

పాళ్ళపు వెంకటాచలపండితులు ప్రొవైటరు.

శ్రీ సీతారాఘవవెద్యశాల, మైసూరు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

సువర్ణ సుందరరసము సవామేహములకు సం
జీవి. కి|| శే|| వేటూరి
కుందరకాస్త్రీగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవామేహ
ములైనను గుడుర్చును. ఇకాశేస్త్ర ఆనందము. 50 మాత్రలు
రు. 5/ వాడువిధము మందుతో పంపబడును. 2126
4 ఆర్. రసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

ఆరూఢము

3268

ధర్మన్యాయంబుల ప్రశ్నలును, శేఖ వ్రాయుకాలము
తో సహా, పంపించిన, బదులంపడును. 1 ముదల్ 5. ప్రశ్న
లకు రు. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకును రు. 0-4-0. వి. పి.
ఖర్చులు ప్రశ్నకు. బాలశోలిపాలయము,
Vengapet, Sholinghur (P. O.)

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాసానము రు. 6

ఆంధ్రప్రదేశ్ రత్నావళి రు. 2, భస్మవకాశిక రు. 1
0264 దాక్తురు శ్రీచంద్ర కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, చెన్నపట్.

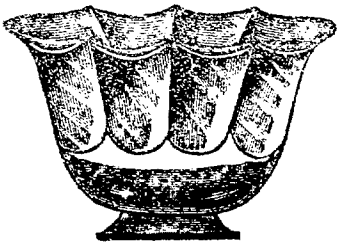
గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును నడిచి ధర్మన్యాయంబుల 5 ప్రశ్నలు
ప్రాశించిన ఎవరి నడియను బదులు వ్రాసిపంపించును ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక వాటికి నఖర్చునను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకును రు. 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2598

అంబనయ స్వామి శోలిపాలయము

0 ట ౨౨ ౪

నవీనయుంత్ర సహాయముచే వెండినగలు,
ఇతర సామాను తయారు చేయబడుచున్నవి
మొత్తముగా తీయునట్టివారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయములుగలవు

తంబిలిలాసము "ఉమ్మిడియాన్"

ఈ విషయమై యిదివరలో మాతో లావాదేవీచేయుచున్న వర్తకులకు బాగుగా తెలియును. మరియు వారికి లాభకారిగా నున్నట్లు తెలిసిరి. యేలాటి శ్రమ, కష్టము, యిబ్బంది లేక మీ కెంత వెండిసామానులు యే సైజున కావలసినను సరఫరాచేయగలము. ఇదిగాక బంగారు, పువ్వురాగము, కంపులు మొదలగు ఆభరణము లన్నియు సిద్ధముగా నున్నవి.

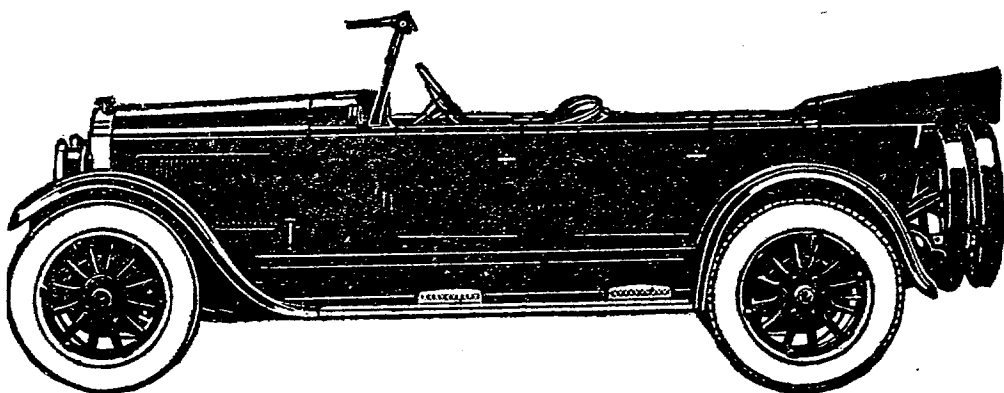
ముఖ్యగమనింపు :—అక్కరలేనివో తీసికొనిపైకము వాపసిచ్చెదము. సవరం బంగారుకు సీమనెండికి పూచి నిచ్చెదము. ప్రజలకు తృప్తి కలిగించుటే మాముఖ్యోద్దేశము.

ఉమ్మిడి రామయ్యచెట్టి గురుస్వామిచెట్టి కంపెనీ,
నగలవర్తకులు 25, చెనాబజారుకోడ్లు, మద్రాసు.

యిదివరకెప్పుడు తయారు చేయబడనట్టి
చాలగొప్ప

బ్యూక్

వచ్చియున్నది.

మూయబడునట్టి మోస్తరుది దర ర్పు 5750 నుండిగలదు.

తెలువబడినట్టి మోస్తరు ర్పు 5250 నుండిగలదు.

ఇప్పుడు వచ్చు 1927 సంవత్సరము
బ్యూక్ ఇంజనెను గలుగు శబ్దము
నమ్ముటకు తరముకాదు.

ఈ నూతనకారు కంటెను అందమైనట్టి
దియు, అగ్రస్థానమలంకరించినట్టి, బ్యూక్
గడచిన 22 సంవత్సరముల నుండి తయారు
చేయబడియుండలేదు.

దక్షిణ హిందూదేశమునకు ఫోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు.

సింప్సన్ అండు కో, లిమిటెడ్.,

మద్రాసు.

ఉదకమండలం.

‘గ్రాండ్ కాండ్’ వజ్రము దొరుకుట

దొంగలు పట్టుపడుట

దొంగలు దొరికినవిషయము

పూర్వీక, డిసెంబరు 20—దొంగలు అవ్వక్తముగ ఒక హోటెలులో మాట్లాడుటచే గుట్టు తెలిసినది. పోలీసువారు దొంగలను బట్టుకొనిరి. వజ్రమును కొన్నవారిని బట్టుకొనిరి. కాఫరు అనువాడు వజ్రమును ప్రతి ఉన్నిలో యుండగా జూచెనట. అతనితోజేరిన సపుటరును గూడ బట్టుకొనిరి. వీరిద్దరును ఆల్సేసియనులే. నిచ్చెనతో కంచమునుదాటి గోడల నెక్కి బాటలో ప్రవేశించిరి మని ఒప్పుకొనిరి.

అన్ని నగలు చెక్కుచెదరకుండ దొరికినవి. కాని దొంగలు తమ సామానులను నదిలో వారైచిరి.

ఈసాక్షుడు దీసికొన్నది ఒక శ్రీ. ఆమెపేరు పిల్. ఇందులో ఇంకొక మళ్ళన ర్తిగూడ యుండెనట. మతియాశ ఎక్కువలాశము ముట్టెనట. దొంగలకు 80,000 పూంతులు ముట్టినవి. ఇంతర కాఫరు ఉత్తమకైదగ్గర యున్నవి.

పాలుగారి యువస్వాసములు

వారి స్వరాజ్యదర్శము

నాగపూరు, డిసెంబరు 21:—పూర్వార్థాధునిక హిందూ దేశములందు స్వరాజ్య మను విషయముపైకి ఉపస్వాసములు ను వేదములు ఉపనిషత్తులు పురాణములు అనుమాడింజియందు గల మతభావముల కలయికనుగూర్చి రెండుపస్వాసముల నిచ్చి చివిన చంద్రపాలుగారు నాగపూరు నుండి కలకత్తాకు వెళ్ళిరి. మొదటి తరగతి యువస్వాసములకు అభ్యంతరగారును రెండవతరగతి యువస్వాసములకు డాక్టరు మాంజీగారును అధ్యక్షత వహించిరి. మతమును రాజకీయములను వేరుచేయుటకు పిలుకాదని చెప్పుచు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యముకొరకు పనిచేయుటయు జనసామాన్యముయొక్క పేదరికముతో పోరాడుటయు దేశీయుల ఆజ్ఞానమును పోగొట్టుటయు తమమతమని మామూలుమాటలతో ఉపస్వాసములను ముగించిరి. సాంఘికముగాను రాజకీయముగాను వ్యక్తులందరికిని సమానత్వముగలిగి మాట్లాడుటకును విచారించుటకును అందరికిని సమానస్వాతంత్ర్యము గల స్వరాజ్యమును స్థాపించవలెనని యున్నదని చెప్పిరి. (ప్రీ. ప్రెస్)

డాక్టరు సి. వి. రామన్ గారు

నాగపూరు, డిసెంబరు 21:—నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయోపస్వాసముల సంబంధమున డాక్టరు సి. వి. రామన్ యఫ్. ఆర్. యన్. గారిచ్చటికి వచ్చినపుడు సోత్ యిండియా క్లబ్బు వారు విందుసంగిరి. తమ ఆమెరికా దేశయాత్రనుగూర్చి డాక్టరు రామన్ గారు మౌనములాంతరు సహాయముతో ఉపవ్యసించిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

ప్రాణసంరక్షణకు బహుమతి

మణికర్మిక ఘాటునందు గంగానదిలో పడి కొట్టుకొని పోవుచున్న ఆమెరికా దేశపు శ్రీవి కాపాడినందుకు జాననారాయణసింగు అను యువవనకు “గయ ప్రసాద జీవరక్షణనిధి” నుండి బహుమతిని సర్టిఫికేటును అది వాతమునాడు సభలో కలపరుగా రొసంగిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

శతావధాని సంపన్నుడుంబ 3138

సింగరాచార్యులగారి గ్రంథములు

అమృతము:—ఇందలి పద్యములు నిజముగా నమృతమే అ 4
శ్రీహరిశతకము:—భక్తిరసపూరితము నెల అ 1
నక్షత్రమాల:—వేదాద్రి, మట్టపల్లి, యాదగిరి, టిక్కి సృసింహస్వామి స్తోత్రము. నెల అ 1

ప్రత్యేక గ్రంథములు

గీతావళి:—మతత్రయవ్యాఖ్యానవిశిష్టము ఇందు శ్రీ భాగ్యవతాంతర్గతములగు దుదగీత, త్రుతిగీత, గోపికాగీత, భ్రమరగీత, ఆవధూతగీత, భిక్షుగీత యనునాఱుగీతలు గలవు. ముముక్షువుల కవశ్యపతనీయగ్రంథము. నెల అ 12

శ్రీ భాగవత ప్రథమపద్యము:—ఇందు ద్వైతా ద్వైత విశిష్టాద్వైతమతసహస్యములన్నియుఁ జక్కగా వివరించు గొప్ప వ్యాఖ్యానముగలదు. నెల అ 6

నరస్వరీకార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట, కృష్ణాజిల్లా.

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

(దిట్టకవి రామకృష్ణయ్యగారు బి. ఏ.)

(1)

నేడు మనదేశము దేవప్రాంతమున జూచినను గ్రామ పునర్నిర్మాణ మనుటయే మనకు వినవచ్చుచున్నది. దేశము నకు పునాదిగ్రామ మనియు గ్రామ జీవితము పునరుద్ధరించిననే గాని దేశాభ్యుదయము కలుగదనియు యెల్లరు గ్రహించిరి. 1920 సంవత్సరమునకు పూర్వము కాంగ్రెసునకు యొకొలది ఆంగ్ల విద్యార్థికులలో కులాసాగా కలెవులలో పోయి ఉపన్యాసములిచ్చి తిరిగి తమ పట్టాములకు చేరుకొని తిరిగి మరల కాంగ్రెసు వచ్చువరకు అదృష్ట చేయబడిన తీర్మానముల నిమిత్తము యైనను తలపక తమ తమ వృత్తులలో నిమగ్నమై యుండిరి. వట్టూరువారికి కాంగ్రెసును చెప్పుడు ప్రేమలేదు. అది జాతీయసంస్థయను విషయము వారెరుంగరు. కాని గాంధీ మహాత్ముడు భారత భూమిలో రాజకీయ రంగరంగమునందు కాలిడి నిజమైన కాంగ్రెసు పట్టూర్ల ప్రజలని చాటించి కాంగ్రెసును పట్టూరువారికి ఒప్పగించెను. ప్రజలతో సంబంధించిన మహాద్వ్యమును బయలుదేరినెను. ఆనేకు హిందూ చలవరంధ్రము స్వాతంత్ర్యశ్రేణియు పూరించెను. ఎక్కడెక్కడ నిదురించుచున్నవారను మేల్కొనిరి. కాంగ్రెసున సేవ యొగగని పట్టూర్ల ప్రజలకు స్వరాజ్యాభిలాష మిట్లుట మాయెను. యేవిగముగానైన స్వాతంత్ర్యము సంపాదించవలయు నని ప్రజలు నడుములుగట్టిరి. మహాత్ముని యాజ్ఞానువర్తన నడచిరి. మహాత్ముడు కారాగృహప్రవేశము చేయక మునుపు ప్రజలందరు యెక్కుడు దీక్షతో పనిచేయగలిగిరి. కాని ఆ మహాత్ముడు శ్రీకృష్ణజన్మస్థానము నాక్రమించిన పిదప దేశములో నాయకులలో భేదములేర్పడి అనేకపక్షములకు లోనై ప్రజలలో వున్న ఉత్సాహమును పట్టుదలయును కొంతగొనెను. మహాత్ముడు కారాగృహములో వున్న రెండు సంవత్సరములు దేశములో పరస్పరభేదము లేర్పడుటయే యెట్టి కార్యమును జరిగియుండలేదు. నేటికిని ఆ కక్షలే దేశమును పాడుచేయుచున్నవి. నాయకులలో యిన్ని భేదము లేర్పడుటచేతనే ప్రజలకు ఉద్యమమునందు విశ్వాసమును ఉత్సాహమును సన్నగిల్లును. కాని ప్రజలకు యంతవరకును కాంగ్రెసు యందు గాఢభక్తి కలదు. ఇందులకు శాసనసభలకు జరిగిన యెన్నికలే తార్కాణము.

గ్రామములో కాంగ్రెసు సంఘములు నశించిపోయినవి. ప్రజలు పుండ్రముతో అప్పుడు సంఘములు స్థాపించిరి. 1921 23 సంవత్సరములలో ప్రతి పట్టూరిలోను ప్రతియింటను రాటును పనిచేసినది! ఇప్పుడు యేగ్రామమునకు పోయినను రాటుములు అటకలమీదనున్నవి. ప్రజలు శేవలము తాత్కాలిక ఉండ్రముచే చేసినవని యెంతకాలము నిలుచును. ఈసంవత్సరము లన్నియు క్రితశేషులయిన దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు గుర్తించి గ్రామములో నిరంతరము ప్రచారముచేసి శాశ్వతమైన సంఘ సేవరచిననేగాని స్వరాజ్యము సంపాదించుట దుష్టమని ఖండితముగా పలికియున్నారు. తత్కార్యనిర్వాహము నకై వలయు పరికరములన్నియు తయారుచేయ నిశ్చయించుచున్నారు. మహాత్మునితో కూడా యీవిషయమై సంప్రదించినారు. కాని, మనదురదృష్టవశమున పరమేశ్వరుడు దేశబంధుని తనకడకు తీసుకుని పోయినాడు. ఆమహనీయుని నిర్వాహమైన పిమ్మట గ్రామపునర్నిర్మాణము విషయమై శ్రద్ధ తీసుకొనినవారే లేరు. ఎంతవేరటికి శాసనసభలు, ఎన్నికలు, చర్చలు వాగ్దానములు వీటిలో నాయకులు ప్రజలుకూడా తమ యావత్తు కాలమును శక్తిని వినియోగించిరి. పునాదులు గట్టలేని యిట్లు కట్టినచో అవి నిజమనా? దేశమునకు గ్రామము పునాది అయినప్పుడు గ్రామ జీవితమును గట్టిచేయక స్వరాజ్యము స్వరాజ్యమని పట్టనములలో యెన్ని పువన్యాసము లిచ్చినను శాసనసభలలో యెన్ని తీర్మానములు ఉపపాదించినను నిజమైన ప్రయోజన ముండదు. ప్రజల నిర్వాహశక్తిని అభివృద్ధి చేసిననేగాని శాసనసభలందలను, తీర్మానములందలను, ఫలితమేమాత్రము కనుపించదు.

గ్రామము లెంతయో అధోస్థిలో నున్నది. కలకత్తా కాంగ్రెసు నాటినుండియు దేశములో మహాసంక్షోభము కలిగినది. ప్రజలలో ఉత్సాహము యెక్కువయినది. దేశీయనాయకులు ప్రజలను నడుపుటలో నున్నది. నాయకులు గ్రామములనే సురచిహ్నియై వృథా తర్కవాదములతో కాలమునంతయు గడుపుచున్నారు. కక్షలు నిర్వాహమునకు పరమశత్రువులు. దేశమంతయు అన్ని కక్షలవారికి సమ్యేళనము చేయవలయునని చూచుచున్నది. సమ్యేళనము చేయుటెట్లు? అందరికి ఒకేకార్య ప్రజాభివృద్ధి యున్నచో వికారము సంభవించును. అట్లుగాక ప్రతి నాయకుడును తనయిచ్చవచ్చిన కార్యక్రమమును తయారుచేసి ఇ

తరులు దాని నవలంబించ వలయునని తలంచినచో దేశమునకెట్టి ఉపకారమును చేసినవాడు కాదు. దేశాభ్యుదయమును గోరువారు పదిమంది చెప్పినప్రకారము పోవలయును. బహుసంఖ్యాకుల అభిప్రాయమునకు యొప్పును స్వల్ప సంఖ్యాకులు లొంగి యుండవలయును. అట్లుచేయక తమ మొండి వాదననే నెగ్గవలయునని తిరుగబడినచో దేశసేవగాక దేశద్రోహము చేసిన వారగుదురు. దేశములో నాయకులందరిని సమ్యేళనముచేసి కార్యోత్సాహము పురికొల్పగలిగిన కార్యక్రమము గ్రామపునర్నిర్మాణమే. ఈతత్వమును అందరు గ్రహించిరికాని కార్యచరణయందు పెట్టుటకును కార్యప్రణాళిక తయారుచేయుటకును యెవ్వరును శ్రద్ధపుచ్చుకొని ప్రయత్నింపలేదు. అక్కడక్కడ కొందరు వ్యక్తులు తమ శక్తికొలది పనిచేయుచున్నారని అందరును జేతులు కలుపుకొని పనిచేయుట మాత్రము లేటసిందలేదు. ఇది కేవలము విచారకరమయిన విషయము. అందరును కలసి యీకార్యమును నెరవేర్చుటకు పూనుకొనకుండుట దేశదురదృష్టముకాని వేరుకాదు. దేశములో ఉత్సాహము ప్రబలియున్నప్పుడును, ప్రజలలో నిర్వాహశక్తి అభివృద్ధిచేయుటకు ఆనకాశములున్నప్పుడును, దేశములో కార్యదీక్షాపరులయి నడుపగలిగిన సమర్థులగు దేశనాయకులుండగా గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు దిగినచో యెప్పుడు యీపనివిషయమై తలచుటో తోచుచున్నది. కాలముగతించినకొలది ప్రజలలో ఉత్సాహముత్పన్నము. అప్పుడు మనము చేయునది యేమియులేదు. మహాత్మునిదయవలన కలిగిన యీమహాప్రభోధమును సరియైనకాలములో ప్రవహింపజేసి నిర్వాహశక్తిని అభివృద్ధిజేసి గ్రామజీవితమును పునరుద్ధరింపజేసినచో స్వరాజ్యము మనకు అచిరకాలములోనే హస్తగతమగును. క్రితశేషులైన దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారియెడల మనకేమాత్రమయిన ప్రేమయున్న యెడల, ఆమహామహుని త్యాగము సేమాత్రమైనను మనముగ్రహించినయెడల అతడు మనకై ఆత్మార్పణము చేసినని మనకేమాత్రము గోచరించినను చెంతునే మనయావచ్చుకొని గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు వినియోగించకతప్పదు. దాసుగారు మరణకాలమందుచెప్పిన యీక్రిందివాక్యములు ప్రతిభారతీయుడును స్మరించినచో యీపనిత్వరలోకాగలదు. “ఇప్పుడు నేను మృతిసందకుండినచో ద్విసదేశ్యతోత్సాహముతోను, శక్తితోను మరల దేశసేవను చేయగలుగుదును. అప్పుడు ప్రచారకులందరు మండలములలో ప్రచారముచేసి ప్రతిగ్రామమునను గ్రామసంఘముల సేవరచి స్వరాజ్యముకొరకు పనిచేయవలసియుండును” దాసుగారు అకాలమృత్యువు వాతబడినను జీవించియున్న మనకందరకును ఆసంకల్పమును నెరవేర్చుట విధియైయున్నది. ఈ కార్యమును నెరవేర్చుటకు అన్ని పక్షములవారును చేతులు కలపవచ్చును. ఈవిషయములో భేదాభిప్రాయములుండుటకు ఎంతమాత్రము వీలులేదు. 40 వ దేశీయమహాశభకు అధ్యక్షతనహించిన శ్రీమతి సరోజినీదేవి తన అధ్యక్షోపన్యాసములో యిట్లుచెప్పియున్నది. “దేశబంధుదాసుగారి భావములకునుగూర్చుగా గ్రామపునర్నిర్మాణ విధానమును ఆచరణయొక్కముగా నెరవేర్చుట ముఖ్యతమమని నాకు తోచుచున్నది. భారతదేశమందంతటను ఆత్మగౌరవ ఆత్మవిశ్వాసములను

ప్రజలకు బోధించుటకును అందులకు ముఖ్యధారములగు నాగలియు రాట్టమునని ప్రజలకుబోధించి ప్రధానావశ్యకములగు అన్నవస్త్రముల సొంగగల యీరెందువృత్తులను ప్రజలందరును అనుసరించునట్లు చేయుటకును, వ్యాధిఅనుపిశాచములను మారణముచేసి యిప్పుడు తుదాతురులై యున్న బీదలకు సౌఖ్యము కలిగించుటకును సర్వసంగపరిత్యాగమును చేసిన దేశభక్తులు పలువురు పనిచేయవలయున్నది. కాన్పూరుకాంగ్రెసులో రాజకీయకార్యవిధాన తీర్మానములో యీక్రిందిభాగమును మనము పరికింపవలయును. ప్రజలకు వారికిగల రాజకీయస్వత్వములను తెలియజేయవలయును. ఆస్వత్వములను సంపాదించుటకు కావలసిన బలమును నికోగ శక్తిని సంపాదించుటకు కాంగ్రెసు నిర్వాహకార్యవిధానము ననుసరించుముఖ్యముగా రాటుమును ఖడ్గమును, ప్రచారముచేసియు సర్వముతైక్యమును, అస్పృశ్యతా నివారణమును, నిమ్నజాత్యుద్ధరణమును, మద్యనిషేధమును గ్రామపునర్నిర్మాణమును, స్థానికసంఘముల నాక్రమించుటయు, జాతీయవిద్యావిధానమును, వ్యవసాయక పరిశ్రామిక కార్యవిధానమును, కార్మికులకు యజమానులకు భూస్వాములకు రైతులకు సర్వసంఘమును, దేశముయొక్క జాతీయ, సారస్వత, ఆర్థిక, పరిశ్రామిక, వాణిజ్యాభివృద్ధియు మనస్సునందెడుకొని పనిచేయవలయును. ఈ తీర్మానమును చూచిన నే స్వరాజ్యము లభించుటకు ముందు గ్రామపునర్నిర్మాణము గావలసియున్నదని యెల్లరును గ్రహింపకమానరు. వృథాగాక తలుపెంచుకొని నాయకులందరు యే కార్యమును కొనసాగించకయుండుట కన్యకత్తుకు యెడవియని యీకార్యమున దిగుటమంచిది. ప్రస్తుతపరిస్థితులయొనగిన రాజ్యాంగవ్యవహారములకన్న గ్రామపునర్నిర్మాణమే అత్యంతావశ్యకమైనపని. దేశాభ్యుదయమునకు గ్రామజీవితమును పునరుద్ధరించుట యెంతఅవసరమో యిప్పుడు చర్చించితిని. తత్కార్యవిధానమును అది యెట్లు ఆచరణయమో ముందు విచారితము.

గోపాలపురం ఎన్టీటు జమీందారువారగు శ్రీరాజా ఉప్పలపాటి వేంకట విజయగోపాలరాజుగారు, 26 నవంబరు లేదని వారి ఎన్టీటు రాజధాని అగు గోపాలపురం దయచేసి ఎన్టీటు ప్రజల కత్వంతాహ్వాదమును కలగజేసిరి. మరునాడు పెదపూడి గ్రామముకు విజయంచేసి అచట నూతనంగా ప్రతిష్ఠించబడిన శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి ఆలయమును సందర్శించి పేదలు వగైరాలకు పలువిధములయిన దానధర్మము లొసంగిరి అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఆది మాండ్ల మాతంగ మహాశభ యీనెల 10 వ లేదిన బిక్రెవోలుగ్రామమున జరుపబడెను. శ్రీయుత మానుకొండ గంగరాజుగారి రధ్యక్షత వహించిరి. ఆ కత్వ వ్యాప్తువుగారు, పంచమాభివృద్ధిమార్గములను గురించి ఉపన్యసించిరి. దానియేలు, దాదీము మున్నగు పలువురు సంఘస్థులు ముచ్చటించిరి. సంఘాభివృద్ధికిగాను, తేబడిన మద్యపాన నిషేధము, విధ్యాభివృద్ధి మున్నగు తీర్మానము లేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

నేటితో 10 దినములు వరకు మాత్రమే

సి. కన్నయ్య కంపెనీ వారి వలన

చెన్నపురి ఎస్సినేడు థియేటర్ లో

దశావతారము ప్రదర్శించబడును

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి సంగళవారము, గురువారము, శనివారములోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు

వగటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములోనున్న సాయంకాలము 5 గంటలకు

నాలుగు యుగములలోనున్న ప్రీమున్నా రాయలుకు అవతరించిన పది అవతారములను నాలుగు సంవత్సరములుగా రక్ష యాచైవేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రూ. 3, 2, 1, అణాలు 8.

సుప్రసిద్ధిచెందిన లాహోరు చిత్రకారుడు హుస్సేన్ బహుగారిచే వ్రాయబడిన కర్తవ్యము, సీమలు మొదలగునవి విక్రయించబడును. మహాభారతము, శ్రీకృష్ణలీల మొదలగువాటిలోని ప్రత్యేక సీమలు కూడ విక్రయించబడును. వీటిని కొనుటకు యిష్టము గలవారు మద్రాసు, ఎస్సినేడు నాటకకాలకు 1-1-1927 లేదినండి 13-1-1927 లేదినరకు వచ్చి చూడవచ్చును.

2-1-1927 లేదిన ఈకంపెనీవారి యాజమాన్యముక్రింద ఎస్సినేడు నాటకకాలయందు శ్రీమతి సరస్వతి బాయిగారిచే “రామదాసు చరిత్ర” కాలక్షేపము చేయబడును.

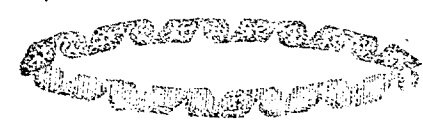

C. CUNNIAH, Proprietor.

కాసుబంగారమునకును, నుంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చవిట్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలపేడి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

మైసూరు శాసనసభ

దెంబర, డిసెంబరు 21— 1926 డిసెంబరు 20 వ

తేదీన మైసూరు శాసనసభయందు దివాను దినవ వివరించిన అంశోపన్యాసము గావించెను:— ఆరుదినములనుండి యిచ్చులు మనము సమావేశమైయుంటిమి. ఎడెండాలో చాలభాగము బరిష్కరించితిమి. ప్రశ్నల పుస్తకములు యివ్వబడెను. 42 తీర్మానములలో 18 తీర్మానములపై చర్చజరిగెను. ఒక్కటితప్ప ప్రభుత్వముచేయించిన మేజర్లు సభ్యుల మోదించినందులను తనివించితిని. అసభికారసభ్యుల వేంచేయుండి కాడ్గెట్ రైట్సు బిల్లు గురించి సభ్యులు ప్రతిపక్షము జూపిరి. బిల్లుపై వారంతప్రతి పుటన భావము జూపక దానిని యీ సమావేశమందు బ్రవేశకై ట్టుటకు అడ్డుకట్టెరి. చట్టముగరించి యోచించుటకు తనివంత వ్యవధి యుండెననియనని వారు గోరుచున్నారు. సంస్థానవ్యవసాయదారులకు యీ చట్టము మిక్కిలి ఉపయోగకరము. ఈ చట్టము పోస్టుపోను జేయరాదని మరికొందరు అసభికారసభ్యులు గోరుచున్నారు. బిల్లు గురించి యోచించుటకు వ్యవధిచాల దని తెల్పుటకు సమంజసమున కారణములు లేకని గవర్న మెంటు తలంచి, పోస్టుపోను చేయుట కంగీకరింపజేరి. కాబట్టి బిల్లుపై విచారణ ప్రారంభ మయ్యెను. చర్చయందు ప్రతిసభ్యులను పాల్గొనిన దినప నది విచారణ నిమిత్తము సెలవు కమిటి కంపబడెను. మార్పులు గావించుటకు తగినన్ని అవకాశముల నొసంగిన విషయ చట్టము సెలవు కమిటి సభ్యులచేమార్పుగావించుటకుని తెల్పుటవాదేశము. వారు, మార్పులు గావించిన చట్ట మెల్లరి అంగీకారమును బడయవచ్చునని, విశ్వసించుచున్నాను. చెన్నయ్య తప్ప వ్యవసాయదారులఉపశమనచట్టముప్రవేశకై ట్టుటవని అసభికార సభ్యులు గోరిరి. కొంతవరకు నిలు పు జేయవలసినవని వారి అభిప్రాయము. దొరతనమందుల కంగీకరించెను. రాజోవు అసెంబ్లీలో వారు దానిని ప్రవేశకై ట్టుటలంచిరి. తదనంతరము శాసనసభయందు ఉపపాదించబడును. కాబట్టి యీ మధ్య చట్టము విషయమై విచారింపతగినంత సావకాశము కలదని నేను దలంచుచున్నాను. రైతుల ఋణవిముక్తులజేయుటకు తోడ్పడవలయునని మనమెల్ల తలంచుచున్నాము. చాలకాలమునుండి వారలను మనము నిరాదరించితిమి. ఆరిక కత్తులు యశేచ్ఛగ వారియెడ సంచరించెను. కాని వారలనువలన సంతమాత్రము లభింపలేదు. అయినప్పటికి వారలతోడ్పడుటకు మన మంత ప్రమాదకరమున మేజర్లు ప్రవేశకై ట్టుటలేదు. వ్యవసాయ దారుల ఉపశమన చట్టము, రికార్డు ఆఫ్ రైట్సు చట్టము కొన్ని తాలూకాలందు మాత్రమే అమలు నందు కై ట్టుచున్నాము. మనచట్టముగల రాష్ట్రములందు యీ చట్టములు కొంత కాలమునుండి అమలులో గలవు. అతిజాగ్రత్తగాడ లోపముగ పరిగణించును. ప్రమాదములు సంభవించునని ఖీతినిజాపుట చే కష్టములకంతులేదు. విశ్వాసముగల హృదయముతో మనము ముందరి జేయవలయును. చిరకాలమునుండి ఆవసరమనితలంచుమేజర్లు జయప్రథముగ కొనసాగింప సాగ్యముకాదాయని మనముప్రయత్నమునకు గడంగవలయును. మునిసిపలు రిగ్యులేషనులతయారు జేయుటకు సాగ్యమైనంత శ్రమముగ దొరతనము ప్రత్యేకమిట్టి నియమింపవచ్చు. అవసరమని కమిటి తలంచినయెడ చిన్న చిన్న మునిసిపాలిటీల ఉపయోగము నిమిత్తమై ప్రత్యేకముగ రిగ్యులేషనుల రచన చేయవచ్చును. కొంతకాలమువరకైనను మరి రిగ్యులేషనుల శాసన సభలో ప్రవేశకై ట్టుటకు యుండుటకు కమిటి ప్రహసన తీసికొనునని విశ్వసించవలయును. విద్యా శాఖయందు నుపాధ్యాయుల జేర్చుకొనుట గురించి కనికరము గలిగించుటకు సంబంధియగు తీర్మానమును సభలో ప్రతిపాదించెను. అభ్యర్థుల పెంపుటయందు అగ్రమ విశాఖయందైనను సమర్థరమై ప్రబల హేతువుగ నుండవలయునని ఆయన నుతియెను. గవర్న మెంటు ఆ మాత్రమే అనులించుచున్నారనియు, సమర్థ మాత్రమును మరువరియొ దొరతనము నుడువుచున్నది. సేవ శాఖయందు ఉద్యోగుల జేర్చుకొనుటకు అనులించుచున్న విధానమును విద్యాశాఖ యిన్ స్పెక్టరు జనరలు నున్నకము జేసెను. కాని సమర్థత అనడమి యను ప్రశ్నకు జవాబు విచారింపవలసియున్నది. సీనిలు సర్వీసునకు అభ్యర్థుల నియమించు నాచారము మానవలయుననియు పోటి సరీక్షలో ఆరితేరిన వారిని జేర్చుకొనవలయుననియు వెంకట కృష్ణయ్యగారు అనువదించిన తీర్మానము గురించి వారి అభిప్రాయములలో సంపూర్ణముగ సేకరించుట సాగ్యముగావనియు ప్రకృతపరిస్థితులందు నియామకముగొంత కాలమువర కనవరవని తెలియజేయుచున్నాను. పబ్లిక్ సర్వీసు ఉద్యోగములందుగల అసమానత్వముల దిద్దుట కిదియే యుపా

యము. ప్రజాహిత సంస్థలందుగూడ యీ ఆచారము యుండవలసియున్నది. ఉభయ సంస్థలందును మాత్రము ఒక్కటే. అది న్యాయమైనదని నా నమ్మకము. ఈ విధానము ప్రతిపక్షులకు సెలవుజేయు అభ్యర్థులయొగ్గుల గుర్తింపకుండ నియమించుట లేదని యీసందర్భమున విన్నవించుచున్నాను. ఇందులకు వ్యతిరేకముగ ప్రతిపక్షులేల తలంచవలయునో నాకు దురూహ్యముగ నున్నది. మన తేమములు పోరాటములందు గాక సుహృద్భావంతో వర్తించుటయందు గలనని బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, అధికారులు, అధికారేతరులు గుర్తించెదరుగారు. నిష్కపట్యముగ సహకారావలంబనయే మన అభ్యుదయమునకు రాజబాట. కాబట్టి గమ్యస్థానము జేరుటకు ఉత్తమ సాధనముల అవలంబించి స్నేహము, పరస్పర సౌభ్రాతృత్వము, విశ్వాసము పెంపొందింపవలయునని గోరుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

దేవుని రథము విరుగుట

కుంభకోణంలో ఆరుద్ర ఉత్సవము

కుంభకోణం, డిశం 20:— నేడు ఆరుద్ర ఉత్సవము జరుగుచుండ వేపుని వెండెరథము విరిగి నటరాజు, శివకామసుందరివిగ్రహములు సేల పడిపోయినవి. పోలీసులుగూడ కొద్దిగ దెబ్బలు తగిలెను. ఇతరులెవరికి హాని కలుగలేదు. విగ్రహములను సంప్రాక్షణ మొనర్చినపిదప మరల ఉత్సవము సాగించిరి. (అ. ప్రె.)

చిత్రకళా ప్రదర్శనము

బొంబాయిలో నేర్పరుపబడెను

బొంబాయి, డిశంబరు 21.— “భారతీయ చిత్రకళను ఆధునిక పద్ధతులపై నభివృద్ధిపరచుటే మనముఖ్యోద్దేశముగ నుండవలెను” అని లేడీ కాన్సే జమాంగీరు పెటిటుగారు చిత్రకళాప్రదర్శనము ప్రారంభింపవలయు జరుపుచు పలికిరి. ఈ ప్రదర్శనము జె. జె. ఆర్టుగార్లు చిత్రముల విక్రయించి చెల్లివిల్సను ఆస్పత్రికి సహాయము జేయుటకై ప్రదర్శనము స్థాపింపబడినది. బొంబాయిగరములోని చిత్రకారులందరు తోడ్పడి బొమ్మలంపినందుకు కానజీసర్ కృతజ్ఞత తెలిపెను.

బొంబాయి వాణిజ్యసంఘము

సర్ వెస్లీ హాన్సుగారు (మెకాంజీకరించెన) బొంబాయి వాణిజ్యసంఘాధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనబడిరి. (ప్రె. ప్రె.)

శిరోమణి అకాలిదళము

శిక్కు-టైటిల్ విడుదలకొరుట

లూడియానా, డిశంబరు 21:— శిరోమణి అకాలిదళ రాయబారమువారు నిన్న యిచ్చుటికివచ్చిరి. స్థానిక శిక్కు-జతవారు సన్మానపత్రమును శిరోపాసు నొసంగిరి. సుమారు 5000 అకాలీలు సభకు వచ్చిరి. శిక్కు-టైటిల్ విడుదలజేయమని గోరుచు ఉపన్యాసము లాసంగిరి. రాయబారవర్గమునకు జయముగోరుచు తీర్మానింపబడినది. (అ. ప్రె.)

పెనామా వలస నిర్బంధములు

విచారించుటకు కొక సంఘ మేర్పాటు చేయబడుట

హైదరాబాదు (సింధు) డిశంబరు 22:— దక్షిణాఫ్రికా ప్రశ్ననుగూర్చి హైదరాబాదు కరాచీ, సుమ్నూరు, మరి కొన్ని పట్టణములలో ప్రార్థనలు సలుపబడినవి. హైదరాబాదులో జరిగినసభలో పెనామా ప్రభుత్వమువారేర్పరచిన వలస నిర్బంధములనుగూర్చి అసమ్మతిని తెలుపుచు మరియొక తీర్మానము గావించబడినది. సింధుదేశ వర్తకులు చెప్పుకొన్నప్రకారము శాసనములు జేయుటకు పెనామా ప్రభుత్వపు అధ్యక్షుడు నిరాకరించెననియు కాని అసెంబ్లీ వారు రెండవమా రామోదించిన కాని అది లా కాదనియు చెప్పిరి. ఈ ప్రశ్నను పూర్తిగా విచారించి అవసరమైన ప్రయత్నములను జేయుటకొక కమిటి నియమింప బడినది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ఇంజనీరింగు కాంగ్రెసు

కరాచీ, డిశంబరు 22:— వచ్చే సంవత్సరమునకు బొంబాయి ఇంజనీరింగు కాంగ్రెసునకు కరాచీ మ్యునిసిపాలిటీ ఫీచు ఇంజనీర్ మీషన్లగారు (ఓ. బి. ఇ.) అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. సాంవత్సరిక సమావేశము బొంబాయిలో జరుగును. (అ. ప్రె.)

అధ్యక్షునకు సన్మానము

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారికి

విశాఖపట్టణమున స్వాగతము

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తి, రావుబహదరు ఓ. కలదసామిచెట్టి, ఆంధ్రకేశరి టంగుటూరి ప్రకాశం, డాక్టరు పట్టాభిశీతారామయ్య, డోక్టర్ కాశీ నాధుని నాగేశ్వరరావుగార్లు మున్నగు కాంగ్రెసు నాయకులు పలువురు 21 వ తేదీని మొయిలలో వాల్తేరుమీదుగా కలకత్తాకు వెళ్లిరి.

ట్రేయిను వాల్తేరుకు వచ్చుసరికి విశాఖపట్టణమునందలి ప్రముఖులగు శ్రీలును పురుషులను పెక్కుమంది రైలుస్టేషనుకు వచ్చి నాయకులను సందర్శించిరి. శాసనసభాధ్యక్షులగు హానరబులు శ్రీనరసింహరాజు శ్రీకృమాచ వెంకటపతిరాజు శ్రీయతులు బుచ్చి సుందరరావు, రామచంద్రశాస్త్రిగార్లు మున్నగు వారు వచ్చిరి. పట్టా కాంగ్రెసుసంఘమువారి పక్షమున కార్యదర్శి శ్రీయత విశ్వనాథంగారు సన్మానపత్రమును చదివి సమర్పించిరి. పిమ్మట శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు సముచితముగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఐకమత్యము ముఖ్యమనిరి. (స్వకీయ సేఖిరి)

వై. ఎమ్. సి. ఎ. నేమనల్ కన్వెంషన్

బొంబాయి, డిసెంబరు 22:— డిసెంబరు 30-వ తేదీమొదలు జనవరి 3 వ తేదీవరకు యిచ్చుట వై. ఎమ్. సి. ఎ. నేమనల్ కన్వెంషన్ జరుగుచున్నది. ఇండియాసిలోనుదేశముల భిన్న భాగములనుండి డెలిగేటులు కన్వెంషనునకు వచ్చెదరు. ప్లీనరీ సెషను, గ్రూపుకాన్ఫరెన్సులు గాక ప్రతిసాయంత్రమునను బహిరంగసభ జరుగును. గవర్నరు కన్వెంషన్ ప్రారంభోత్సవమును జరిపెదరు. హెత్ పింగుఫార్సు సందేశముగురించి అప్పుడు కె. టి. పాల్ గారు రుపన్యసించెదరు. ప్రకృత హిందూమత సిద్ధాంతములు, క్రైస్తవసందేశములపై ప్రోఫెసరు రాధాకృష్ణన్, భారతదేశాంతర్జాతీయ పరిస్థితులగురించి డాక్టరు ఎస్. కె. దత్త గారు రుపన్యసించెదరు. (అ. ప్రె.)

జపాన్ చక్రవర్తి దేహస్థితి

కలకత్తా, డిశంబరు 22:— జపాను రాజుగారి ఆరోగ్యస్థితి నిగూర్చి జపాను కాంసలు జెనరలు నేడు తెలియజేసిన వార్తలవలన మిశ్రానికి నిన్న రాత్రి కొంచెము నిద్రపట్టినదనియు సందిలో దగ్గును ఏదో మాట్లాడినదియు తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

పల్లెబాలిక నెత్తుకొనిపోవుట

ముద్దాయిలు పట్టుపడుట, కాని బాలిక

దొరకకుండుట

హైదరాబాదు సింధు డిసెంబరు 22:— ఒక భాగ్యవంతుడైన మహమ్మదీయుడు మరి 12 గురితోపోయి ఒకపల్లెయింటిపై బడిరి. ఒకనిని చంపి ఇరువురను గాయపరచిరి. కాని ఇంట్టిలోని ఆడది పారిపోయెను. ఆ మహమ్మదీయుడును అనుచరులును మరియొక బాలిక నెత్తుకొనిపోయిరి. ముద్దాయిలు పట్టుపడిరి గాని బాలిక దొరకలేదు. పోలీసువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. (ప్రె. ప్రె.)

హైదరాబాదు సింధు డిసెంబరు 22:— ఉబాకీత

లూకానుండి మామూలుగా జరుగుచున్నటువంటి దారిదోపుణ్ణికటి జరిగెను. నేయినమ్మ కోమటి నొకని దోచిరి. (ప్రె. ప్రె.)

పాట్నా, డిసెం 22:— గవర్నరు సర్ హెన్రీ టి

దంపతులు పాట్నానుండి డిసెంబరు 23-తేదీన పాలమూరుకు బయలుదేరి జనవరి 2 తేదీకి తిరిగవచ్చెదరు. (అ. ప్రె.)

ప్రశస్తమైన “ట్రైట్ స్టార్”

యెలెక్ ట్రిక్ లైట్లు

(Torch and Flash lights)

బేటరీస్ అమెరికాదేశములో చేయబడినవి. ధరలు చాల నొక.

సోల్. యింపోర్టర్లు అండు ఏజంట్లు,

Manufacturers Exchange

Post Box 10 Madras.

అనుబంధము 4-వ పేజీ తరువాయి

మన కెల్ల నింతవరకు అగ్రస్థానము నధిష్టించి నేడత్యంత దీన దశలో నున్న రెండు గ్రంథాలయముల గురించి మాత్రము మీ ఎదుట నిపుడు ముచ్చటించఁ దలంచినది. తక్కినయిట్టి గ్రంథాలయములన్నిటి నేనుస్వయముగఁజూచిచూచి వానిగూర్చి ప్రస్తావించునందులకు నన్ను మన్నింతురగాక. ఇందుమొదటిది-మాపురమునందలి గౌతమీ గ్రంథాలయము. రెండవది-ఈపురమునందలి యువజన గ్రంథాలయము.

గౌతమీ గ్రంథాలయము

ఆంధ్రదేశమున గ్రంథాలయము లన్న సేమియె యెఱుంగని కాలమున గౌతమీగ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది. సుమారు 15 వత్సరములవఱకు ఈ భాండాగారము తలదాచికొనుటకు సొంత భవనము లేక అలాడినది. అప్పు డొక మందభాగ్యుఁడు భవనము కట్టించుటకై గోదావరీ తీరమున నొకస్థలమును కొని గ్రంథాలయమునకు దానము చేసెను. గోదావరీతీరమున భవనము నిర్మించినయెడల అమితవ్యయప్రయాసలకు లోనగునని యెంచి గ్రంథాలయమువా రాస్థలమును విక్రయించి వేరొక చోట భవనమును కట్టించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. అంత కొంతకాలమునకు శ్రీ కందుమర్తి వేంకట సీతారామ చంద్రరావుగారను దాత భవనముకై ఆకువేల రూప్యములు విరాళమిచ్చుటకు వాదనము చేసిరి. అప్పుడు రాజమహేంద్ర వరమున కొకప్రక్కనున్న పేటలో నొక స్థలమును, వేటొక ప్రక్కనున్న కొటలో నొకస్థలమును అమృతమునకు వచ్చినవి. పేటలో నున్నది 1500 గజముల కాలీస్థలము. కొటలో నున్నది వి శాల భవనముతో నున్న మాడు వేల గజములు గల స్థలము. ఇందు పేటలోనిస్థలములో భవనము కట్టుకొంటే తాము విరాళమిచ్చుననియు లేనిచో తామిచ్చినసొమ్ము వడ్డీతో తిరిగియిచ్చువలసియుండుననియు మున్నగు వరతులతో ఆంధ్రభీష్ములగు శ్రీ న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు గ్రంథాలయమునకు వేరొక ఆకువేలరూప్యములు విరాళమిచ్చిరి. అంత గ్రంథాలయభవనము పేటలోనా కొటలోనా అనువాదము సభ్యులలోఁ జెలరేగినది. కార్యనిర్వాహక సంఘమువా రేమిచేయుటకు నిర్ణయింపఁజాలక రామచంద్రరావు గారిచ్చిన భవనముతో కొటలోని భవనమును సుబ్బారావు పంతులుగారి భవనముతో పేటలోనిస్థలమును కొని పిదప సాధారణసంఘమువా రెట్లు నిర్ణయించిన నట్లు చేయవచ్చునని నిశ్చయించి, మొదట కొటలోని భవనమును పిదప పేటలోని స్థలమును కొనిరి. పిమ్మట సాధారణసంఘసభ్యులు కొటలోని భవనమున భాండాగారమును నెలకొల్పుటకును, పేటలో స్థలమును విక్రయించి సుబ్బారావుపంతులుగారిచ్చిన విరాళమును తిరుగ వారి కిచ్చుటకును ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. అంతటితో పేటలోనివా రూరకుఁడక కొటలోనిభవనమును అమ్మి పేటలో భవనము కట్టనలెనని రెండుసంవత్సరములవఱకును తీవ్రమైన ఆందోళనము సర్పిరి. కాని యిటీవలజరిగిన సాధారణ సభలోకూడ కొటలోని భవనమునందే గ్రంథాలయమును నెలకొల్పుటకు తీర్మానింపఁబడినది. అంత శ్రీ సుబ్బారావుపంతులుగారు తమవరతులను గ్రంథాలయమువారు చెల్లింపనందున తామిచ్చిన ఆకువేల రూపాయలను వడ్డీతో కలిపి తమ కిష్కింప

వలయునని గ్రంథాలయముపై కోర్టులో దావాదెచ్చిరి. వారు తెచ్చిన గావాప్రకారము అసలును వడ్డీయు కోర్టుభర్తులను కలిపి సుమారు 8800 రూపాయలు గ్రంథాలయమువారు ఇచ్చు కొనవలసియున్నది. ఇది గౌతమీగ్రంథాలయముయొక్క ప్రస్తుతస్థితి. ఇంక ఈపురమునందలి యువజనగ్రంథాలయమునుగూర్చి యిందుక చెప్పవలసియున్నది.

యువజనగ్రంథాలయము

ఆంధ్రదేశమునందలి గ్రంథాలయములలో గౌతమీగ్రంథాలయముతరువాత నీయువజన గ్రంథాలయమే ద్వితీయ స్థానము నలంకరింపఁగలదు. గౌతమీగ్రంథాలయము తరువాత నీ గ్రంథాలయముదాసేనాక సేక కారణములచే నభిమానము మెండు. ప్రస్తుతము ఈగ్రంథాలయము చిక్కుకొనిన దురవస్థలనుగూర్చి మన యాహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు శ్రీ మాగంటి బాపినీడుగారు మీకు నివేదించియేయన్నారు. సేను మరల దానిగూర్చి చెప్పుట చర్చితచర్చాముగను. మనమీ రెండుగ్రంథాలయములద్వస్థితిని తొలగించుటకు ఏమిచేయవలసియున్నదో లెస్సగయోచించి తగినవిధానము నన్నేషింపవలసినభారము మనపైనున్నది. ఇట్టి మహాసభల నేఁజేటవించి ఏవేయోతీర్మానములఁ జేయుట తోప్రాధుప్రదుత్పటకన్న పడిపోయినఇట్టిగ్రంథాలయము నొక్కదానిని లేవనెత్తుట మన విధ్యుక్తధర్మము. కావున పినినిగూర్చి మనము పర్యలోచించి తగినవిధానమును ఆచరింతుముగాక యని హెచ్చరించుచు విరమించుచున్నాను.

సర్వేశ్వరుడు మన గ్రంథాలయోద్యమమును సకలవిధ ముల సంతోషించునుగాక! గ్రంథాలయోద్యమాభిమానులారా!

నాయావాక్యములను శ్రద్ధతో నాలించినందులకు మీకు కృతజ్ఞుడనై యున్నాను. గ్రంథాలయోద్యమము ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వజీవనమున కొకచిహ్నముగా నున్నది. అనేకముఖముల వ్యాపించి విజయయాత్ర సరిపిన ఆంధ్రమహాద్వ్యమకల్పవృక్షమున నీయుద్యమ మొకశాఖగానున్నది. ఈశాఖయందు పూచిన పూవులను, కాచినకాయలను, పండినపండ్లను ఆంధ్రమహాజనుల కతిక్రమింపఁగ విలసిల్లినవి. ఈకల్పద్రుమమునకు దోహదము చేసినమహాపురుషులందఱికిని మనకృతజ్ఞతావందనము లర్పింపవలసియున్నది. ఇందుఁ బనిచేసినవారిలో కొందరిపేర్లు పైకి వినఁబడినవి. కొందఱు నిరాదంబరముగ పనిచేసి యాత్మ తృప్తి నొందియున్నారు. అట్టివారిలో యాలిగిరి లక్ష్మీవేంకట రమణగారిొకరు. ఇట్టియుత్సాహవంతులగు యువకుల నిరంతరప్రయత్నములవలన కొండలు పిండికా గలవు. ఆటంకమహా సముద్రములకు వంతెనలేర్పడగలవు. అపవాదప్రభంజనములు శాంతిల్లగలవు. ఆత్మశక్తియందు విశ్వాసము, విశ్వాసమునకు తగినయుత్సాహము, ఉత్సాహమునకు తగిన యోధ్య, ఓర్పుకు తగినకృషి, కృషికి తగిన ఫలాపేక్ష, ఫలాపేక్షకు తగిన కార్యసిద్ధి ఇవియన్నియు నభినందనీయమైనవిన్నవలయుననివి. కావున ఆంధ్రుడగునాతనప్రపంచము తలయెత్తుకొని తిరుగుచున్నాడు. సాటివారిలో మేటి యగుచున్నాడు. ఇట్టియాగుణము లాంధ్రునియందు నిలిచియుండి యాతనిమూలమున లోకమునకు మంగళము చేపూరుఁగాక! సర్వజనులను సుఖానుభూతిచే నల రాదుదురు కాక!

ఓమ్. తత్. సత్.

హిందూదేశ ప్రతినిధుల ఐదు వెండి పతకములు

(1) శ్రీయుత మహాత్మాగాంధీ (2) సి. ఆర్. దాసు, (3) పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ (4) అజిమత్ ఖాన్ సాహెబు (5) ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు. దేశీయమహాసభయందు జరుగు ప్రదర్శనములకు సంబంధించిన నాయకులు. జాతీయ మహాసభకు ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు దయతో నిచ్చిన ఉత్తరువు మేరకు స్వచ్ఛమైన వెండియందు తయారుచేయబడిన పతకములను తక్షణమే తెప్పించుకొనుడు. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

టి. వి. పిచ్చయ్యఆచారి అందుసన్ను, తిరువళ్ళిక్కేణి, మద్రాసు.

డాక్టర్ సి కారు

దీనిని ఉపయోగించిన తక్షణమే నమ్మికను గలిగించును. సదరు నమ్మికనే మీకు కడవరకు కూడ కలిగించును. మొదటిదాని దీనిని ఉపయోగించుటకు మీరేమియుఖర్చులేదు. మాకు తెలియజేసి, ఎన్ని గంటలకు ఏర్పాటు చేయవలసినది తెలిపిన చాలును. తరువాత ఏలాటి కష్టములేక యే నిదర్శనములు చూపుటకు యేర్పాటుచేయబడును.

మాడలలు రు 3950 నుండి గలదు

యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నది

Sole Agents:- R. PATEL & Co, Madras. Sole Agents also for westinghouse Batteries.

కష్టవతారతత్వము

ఇది పురాణరాజము లన్నింటినుండి మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి ఎరుసగా నులభ్యమై లిని నవనగూడఁచున వ్రాయఁబడును. సంఖ్యయులు తొలగునట్లు కాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయఁబడును. స్తోత్రము లక్లెముద్రించఁబడును. 850 పుటలకుఁ దక్కువగాకుండఁ, జక్కని బైండుచేయించి 3 నెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు చందాదారులకు వీసిగాఁ బంపఁబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోషకులుగాఁ బ్రకటించఁబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటములు సిద్ధముగా నున్నవి. 2208

జనమంచి కేషాద్రికర్మ, ఆంధ్రప్రధానపండితులు, మునిసిపల్ హైస్కూలు కడిప.

ప్రాచీనార్థక థావళి గ్రంథముండలి

పూర్వమైందవవిజ్ఞానమునైపుగొప్పసింహావలోకము అష్టదశపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు మట్టుకు సుబోధమున వచనములో ప్రకటించుచున్నాము.

‘భారతకథావళి’ ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివిహాద మూలమునుండి తీసి 28 కథలను సులభమైనవి వ్రాసితిమి. సమస్తనీతులును, యుక్తులును, ధర్మములును గలవు. నెల చందాదారులకు 0-8-0. యితరులకు 0-10-0. చందాదాల్లన ప్రవేశదారుము 0-2-0. రాబోవుగ్రంథరాజము భాగవతకథావళి తయారగుచున్నది. వలయువారు: కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యా లయము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయు

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము 7-వ తేదిన తప్పక ప్రకటితమగుచున్నది.

సంవత్సర చందా రు 6-0-0; ఆరుమాసములకు రు 3-0-0; విశిష్టతర ఆ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు, ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును. విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లనుబట్టియు, నవినభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి. జనవిమానమునందే ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ యుండుగలదు. నూతన సంవత్సర ప్రారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను నాటకమును) కొత్తవల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును) ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును. చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుక్తము. విలాసము:- భారతీ కార్యాలయము, తపా పెట్టె 212, మద్రాసు.

వాద ప్రతివాదుల డిక్రీలపై యస్పీల్లు

డిన్, గాల్ఫునుగాల్ అస్పీల్లు న్యాయమూర్తులు
విచారించుట

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— హైకోర్టులో నేడు ముఖ్య
రీతి, గ్రామమునామము ద్వారా దిన్, గాల్ఫునుగాల్ అస్పీల్లు విని
రి. 1921లో గాల్ఫునుగాల్ న్యాయమూర్తిరాజావారి వద్దనుండి
30 లక్షల పన్ను పుచ్చు కొని రి. 1923 లో రి. 8
రెండు లక్షల పన్ను పుచ్చు కొని రి. మహారా
జావారి మరణానంతరము దిన్, గాల్ఫునుగాల్ యొక్క తీర్పు
గోరి. తాకట్టు ఆదేశమొనర్చి. తరువాత గాల్ఫునుగాల్ ఆశ్రి
తం సబుజ్జికోర్టులో దిన్, గాల్ఫునుగాల్ జైల్లో ఉన్నప్పుడు అస్పీల్లు
పైను. దిన్, గాల్ఫునుగాల్ ఇన్వెంట్ నియమించెను. బొంబాయి
హైకోర్టులో రెండుదావాలు వేసి దిన్, గాల్ఫునుగాల్ డిక్రీలుపొందెను.
నవంబరు 10-1926 సంవత్సరమున దిన్, గాల్ఫునుగాల్ ఆశ్రిత
రమునకు 31 లక్షల డిక్రీని కలకత్తాలో మార్పించెను. దిన్, గాల్ఫు
నుగాల్ పంచెపుస్తకముల వేలమునెంచుటకు కోర్టువారి అనుజ్ఞ
నడిగెను. గాల్ఫునుగాల్ రెలకోజులలో చెల్లించుటకు సిద్ధముగ ను
న్నట్లు చెప్పెను. డిసెంబరు 22 వరకును పరిమితమైనది. సబు
జ్జి అధికారములేదని నెపముపై డిక్రీ తెచ్చుకొనెను. గాల్ఫునుగాల్
కలకత్తా హైకోర్టువారి బొంబాయి హైకోర్టువారి ఆజ్ఞ శిర
సావహించ వక్కరలేదనియు అందువలన జులై 31 లక్షలకొర
కు చేయవక్కరలేదని డిక్రీపొందెను. ఇంతట నాటికి కోర్టు
ముగిసెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

రిజిస్ట్రారుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— కృష్ణాజిల్లా
లోని కోర్టుకోల్లంపంచాయతీవారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము
నకు రు 10-0-0 విరాళమును యిచ్చిరి. ఈ విరాళమును వైసు
భాస్కరగారు కృష్ణాజిల్లాలో గ్రహించినారు. ఇట్టి విరాళముల
వల్ల ప్రజాసామాన్యమున కెట్టి యభిమాన మీ విశ్వవిద్యాల
యమునెడల నేర్పరచుచున్నది తెలియజేయుటయం దిది
ప్రధానము వహించియున్నది.

పితాపురం ఆర్. సి. పాచ్. హైస్కూలులోని పెం
ద్యాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున
కొనసగిన తాళపత్ర లిఖితమైన 201 ఆంధ్రసాహిత్యగ్రంథ
ములు చాన్సలరుగారిచే కృతజ్ఞతతో స్వీకరింపబడినవి.

పంజాబు విద్యావిషయక సభ

లాహోరు, డిసెం 22:— విద్యాశాఖ వారసత్వముచే
సిన పంజాబు విద్యావిషయక సభను ముగింపును విద్యాంగమం
త్రి గౌ. రాయబహుమార్ ఛోటా రాజ్ గారు సభజయప్రద
ముగా జరిగిన దనియు ఏర్పాటు చేసిన వారు
న్యాయప్రమాణల కోర్చి చక్కగా పాటుబడినందున చెప్పిరి.
నిర్వహణవిషయము 154 మ్యునిసిపాలిటీలలో 44 మ్యునిసిపాలి
టీలును 750 గ్రామప్రదేశములును అవలంబించె ననియు ప్రద
ర్శింపబడిన వస్తువులు రాష్ట్ర మేయేవిషయముగా పాటుబడు
చున్నదియు తెల్పుచున్నవనియు వారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

లంచగొండితనము

ఎక్సైజు కమిషనరుపై కేసు

లక్నో, డిసెంబరు 22:— జమాబుద్దీను హైదరును ఎక్సై
జు కమిషనరు కలెక్టరుల వద్దనుండి లంచముల పుచ్చుకొని
నందులకు విచారించబడుచున్నారు.
లంచ గొండితనమును అంతరింపజేయ నేర్పాటుయిన
సంఘమువారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. ఈ కేసు నవంబరులో ప్రారం
భింపబడినది. ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

క్లయిముస్ ఇన్వెస్టరుపై కేసు

తీర్పుపై అస్పీల్లు విచారణకు వచ్చుట
అమృతసరము, డిసెంబరు 22:— అమృతసరము నెవ
స్సు న్యాయశాస్త్రీ క్లయిముస్ ఇన్వెస్టరు మూడుకేసులలో
శిక్షింపబడి 6½ సంవత్సరముల కఠినవరకమును 1415 రూపా
యల జరిమానాలు విధింపబడి, దానిపై నష్టము చేయగా నేడు
విచారించిరి. అస్పీల్లు కొట్టివేయబడి మరెయొక్క కేసులోని
నేరమునకు మరిరెండేడ్లు విధించిరి. (ఆ. ప్రె.)

1927

అమృతాంజనము డిఫోవారి

1927

అందమైన రంగుల క్యాలెండరు

ప్రసిద్ధిచెందిన చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన మోహిని, మహాత్మాగాంధీ, త్రివర్ణచిత్రములు గలవి.

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

చిన్నపైజు లక్ష్మీ, మహాత్మాగాంధీ

క్యాలెండరు 1-కి 0-1-0; 12-కి రూ 0-8-0, 100-కి రూ 3-8-0.

ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బొంబాయి - అమృతాంజనము డిఫో - మదరాసు

ధిల్లీ మహమ్మదీయసభలు

క్రీస్తుమనువారములో జరుగును

ధిల్లీ, డిసెం. 22:— క్రీస్తుమనువారమున ధిల్లీలో జరు
గు మహమ్మదీయ సభలకు చాలమందినవచ్చెదరు. సభలను చేయన
లసిన యేర్పాట్లన్నియు పూర్తయినవచ్చును. అజ్మీరుగేటుకు బ
యటు అరబిక్కు ఇంటర్మీడియేటు కాలేజీ ఆవరణమునందు పె
ద్దనడారము చేయబడెను. ప్రదేశముతయను చక్కగా నలంకరిం
పబడెను. వేరువేరు సభలకు చాలమంది ప్రతినిధులు రాగలరు.

26 వ తేదీన విద్యాసభ జరుగును

డిసెంబరు 26 వ తేదీన విద్యాసభజరుగును. అప్పుడు స
న్యాన సంఘాభ్యుదయ అబ్దుల్ రహీముగారియొక్కయు ఆ
భ్యుదయ సర్ అబ్దుల్ రహీముగారియొక్కయు యువన్యాసము
లు చదువబడెను.

సాయంకాలమున ఉర్దూసభ ప్రారంభమగును. మరునా
డుయమునుండి సాయంకాలము 4 గంటలవరకు విద్యాసభ
తిరిగి జరిగి సాయంకాలమునకు

కవిత్వపు పోటీ

జరుగును. చాలమంది ఉర్దూకవులు పాల్గొనియెదరు. 26
తేదీమధ్యాహ్నము 12 గంటలకు విద్యాసభ మూడుగంటలకాల
మును. డిసెంబరు 29 తేదీన 12 గంటలవరకు అంజుమాన్
తహఫత్ అంపవాఫ్ సభ జరుగును.

మస్లింలీగు

సాయంకాలమున అబ్దుల్ ఖాదర్ గారు మస్లింలీగు సభ
లో అధ్యక్షోపన్యాసము నిచ్చెదరు. 31 తేదీన 8 చర్చలు జరి
గినవిమృత్తు లీనసభ పూర్తయినది. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియా వాణిజ్యసంఘము

కలకత్తా, డిసెం 22:— ఇండియా వాణిజ్యసంఘము
వారిని నేటిమధ్యాహ్నమున సర్ విక్టరుసాహునుగారు కలిసి
కొనిరి. విచారణలు సర్ బాసిత్ బ్లాక్లెట్టగారు వచ్చినప్పటి
వలెగాక రహస్యముగా జరిగెను. మారకము హెచ్చినందువలన
కలకునష్టమునుగూర్చి వాణిజ్యసంఘములో పలు తెగలవారి
కెట్లనచ్చ జెప్పవలెనాయనియు కేంద్రశాసనసభలో నీవిషయము
చర్చకు వచ్చినప్పు డేమిచేయవలసినదియు వారికి చెప్పుటకును
చర్చలు జరిగినవని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిన్ధూ, డిసెం 22:— కాశ్మీరము, హైదరాబాదు,
బొంబాయి, దక్కను, తెన్నాసరములలో కొంతవర్షముపాత్ర
మున్నది.
నూజన:— భేదమేమియు గలుగదు. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు, డిసెంబరు 22:— నెవస్సు జడ్జి సుబేదా
రు బహదరు సింగుగారిని హత్యగావించినందులకు వాఖాసింగు
గారికి ఉరిశిక్ష విధించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

లాహోరు, డిసెంబరు 22:— లాహోరు రైల్వే ప్ర
యాణికుల హెసపుచ్చిన కేసులో సాబ్బాకు 10 ఏండ్ల కఠిన
వరకము విధించిరి. తరువాత 5 ఏండ్లు పోలీసునిఖాయం దుం
పబడుదురు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

సుబాసు గారు తిరిగి మాండలో చేరుట

రంగూను, డిసెంబరు 22:— క్రియతులు సుబాసుచం
ద్రబోసుగారిని తిరిగి మధ్యాహ్నపులలో నేడు మాండలే తీసి
కొనిపోయిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

“నేను నా కర్తవ్యదే యుందును”

కట్టిసతి వ్రాసిన యుత్తరముపై కేసు వాయిదా
వేయబడుట

బొంబాయి, డిసెంబరు 22:— తిరిగి ఇంటికి వచ్చుట
కు డబ్బిచ్చినయెడల నేను నా కర్తవ్యదే యుందును.” అను
యుత్తరమును ప్రాఫెసరు కట్టిగారికి కట్టిసతి వ్రాసిన దానిని
న్యాయాధికారి యిచ్చెను. భర్త తన్ను సరిగచూడనందున తనకు
భరణమియవలసినదని కోర్టులో దావాచేసిన కట్టిసతియే ఇట్లు
వ్రాసెను. ఈ మెను ప్రాఫెసరు కట్టిగారు. కొన్ని సంవత్సర
ముల క్రిందు ఇంగ్లాండులో పెండ్లాడెను. భారత దేశమునకు
వచ్చెను. బొంబాయిలో కొన్నాళ్లుండి ఇంగ్లాండు వెళ్లెను.
తరువాత భరణమునకుగాను కేసు, తరువాత ఈ యుత్తరము.
కేసు జనవరి 28 కి వాయిదావేయబడెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి, డిసెంబరు 22:— అసామదాబాదు పుర
పాలక సంఘముపై దేబడిన 28 వేల రూపాయల కేసు నేడు
న్యాయమూర్తి కొట్టి వేసెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

లాహోరు మ్యునిసిపల్

బహిష్కారము

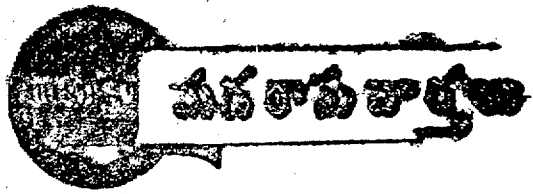
పరిష్కార మార్గము

లాహోరు, డిసెం 22:— లాహోరు మ్యునిసిపాలిటీని హిం
దువులు బహిష్కరించుటగూర్చి హిందూమహమ్మదీయ నాయ
కుల సభ నొకదానిని ఏర్పాటుచేసి హిందువులు చెప్పేదివిషయ
ములను విచారించి న్యాయమై సహేతుకమైనట్లయిన వాని
కంగీకరింపవలసిన దనియు లేనట్లయిన సహిం దువు లే
తమ బహిష్కారపద్ధతిని వదలు కొనవలెననియు
లాహోరు మహమ్మదీయ దినపత్రికయొకటి నూచించుచున్నది.
(ఆ. ప్రె.)

బీహారు ఒరిస్సా శాసన సభ

నామినేటెడు సభ్యులు

నాగపూరు, డిసెం 22:— నామినేటెడు సభ్యుల పట్టిక
ప్రకటింపబడినది. వెనుకటి సభలో 16 మందియే నామినేటెడు
సభ్యులుండిరి. ఈసారి ఆ సంఖ్య 18 చేయబడినది. నిమ్న బాతు
లకును కార్మికలకును రెండు స్థానములు కొత్తగా నీయబడెను.
జనవరి 7 వ తేదీన అధ్యక్షుని యెన్నిక జరుగుననుటకు
సి. యు. విల్సన్ గారు రధ్యక్షత వహించురు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

సాహిత్య పరిషత్తు

రాకపోకలు:— రెవెన్యూ మంబరు పి. సి. పెరిటనుగారు గతరాత్రి మద్రాసునుంచి కలకత్తా వెళ్లిరి.

చెన్నపురి ఆర్యసేవాసంఘమువారు:— 1926 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 24-వ తేదీ శుక్రవారం రాత్రి 9-30 ను 10 గంటల వరకు “చింతామణి” అను నాటకమును ఆంగ్లమున సా ర్యమహిలలతో ప్రదర్శించుదురు. మ-రా-రా-శ్రీ. కడప కే. వి. రాధారావుగారు చింతామణిపాత్రమును ధరించుదురు.

దొంగనాణెము:— యు. ఎ. — (టిప్పికేను పోలీసువారు ఆహుతిముగా నొక స్త్రీ యింటిలో ప్రవేశించి సోదాచేసి దొంగతనముగా నికిలు రెండు అణాబిల్లలను తీయారు చేయుచున్న ఆమెను అరెస్టు చేసితిరి. కొన్ని నాణెములను ఆ నాణెపు అమ్మముద్రలను పట్టుకున్నారు.

మద్రాసు ఎలక్ట్రిక్ ట్రాంవేబడ్లు:— పార్కు ఫ్రెండుకు ప్రదర్శనములు జరుగునంతకాలమున్ను ట్రాంవే కంపెనీవారు ఎక్కువ ట్రాంకారులు ఎక్కువ మోటారు బస్సులు నడిపించెదరు. అవసరమైనంతవరకు రాత్రిల్లు చాలానేపునరకు కంపెనీవారి బస్సులు, ట్రాంకారులు నడచుచుండును.

నేమవరపు రామదాసుగారు — అకడెమిక్స్ కాన్ఫరెన్సు:— టీచరు ఉద్యోగములో పనిచేయునట్టివారైన తరపున సిండికేటులో సభ్యులుకావలసినవారి తరపునయున్న అకడెమిక్స్ కాన్ఫరెన్సుకు ఎన్నుకొనబడవలసిన 5 స్థానములలో నొకదానికి మద్రాసు యూనివర్సిటీ సెనెటువారిచే ఎన్నుకొనబడుటకు నేమవరపు రామదాసుగారు రొక అభ్యర్థిగా నిలిచినారని తెలియజేయుచున్నారు.

శ్రీ లెక్కలి రేణి ప్రాథమికోపాధ్యాయ

సంఘ ప్రథమవార్షికసభ

లెక్కలి (గంజాం జిల్లా)

డిసెం 26:— ఈసభయున్న శ్రీకాకుళం డివిజను లోకల్ బోర్డు టీచర్ల సంఘస్థాయిసంఘసమావేశమును 26-12-26 తేదీన మ.రా. రాయసాహెబు సామినేని ఆదినారాయణరావు నాయకుగారి అధ్యక్షతన కలెక్టరేట్లో జరుపబడును.

మద్రాసు క్రిష్టియనుకాలేజీ

విద్యార్థుల పండుగదినము

ఈ కాలేజీ విద్యార్థుల పండుగదినము జనవరి 13 వ తేదీన జరుపబడును. ఉదయం 7-30 గంటల ప్రారంభము. వ్యాయామప్రదర్శనము- స్కాటుభటుల ప్రదర్శనము- భౌతిక శాస్త్రప్రదర్శనము- అర్థశాస్త్రము- మలయాళ భాషాచారము లనుసూర్చి యువవ్యాసములు చేయబడును. సంగీతము పలు విధవినిదములు జరుపబడును. సాయంకాలము జరుగబోవు సభకు కంభకోణం కాలేజీ ప్రెసిపాలుగారు పి. వి. కేశవు అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఈకాలేజీలో పూర్వము పండితుడై పనిచేసి స్వదేశముందు అబద్ధతగరములోనున్న రెవ. డాక్టరు పిట్టెన్బర్గ్ గారివద్ద నుండి రాగల శిష్యులలో నుండువలెను.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

(పోర్టు నెంటుజార్జి గెజిటు)

ఈ క్రిందితాలూకాలు జనవరి 1 తేదీనుండి పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో జేర్చబడినవి.

డివిజనులు	తాలూకా	పాడకార్వర్త
1. నిడదవోలు	నిడదవోలు కామవరపుకోట	నిడదవోలు
2. భీమవరం	తాడేపల్లిగూడెం భీమవరం	భీమవరం
3. వర్నాపురం	వర్నాపురం రేణుకు	వర్నాపురం
4. ఏలూరు	ఏలూరు	ఏలూరు

ఎం. సి. సి. క్రికెటు జట్టువారిరాక

వైక్రికెటు ఆటగాండ్ర జట్టు మద్రాసునకు జనవరి 17 తేదీ సోమవారం వచ్చెదరు. క్రింది ఆటలు ఆడబడును.

జనవరి 18-19 తేదీలు	ఎదిరి.	ఇండియన్ 11 జట్టు వారిలో
21 తేదీ	,,	యాహోపియన్ 11
23, 24, 25	,,	ఇండియన్ యూహోపియన్లు కలిసిన 11 జట్టువారిలో

ప్రతిదినము ఉదయం 11 గంటలకు ఆట మొదలుపెట్టబడును. సాయంత్రం 5-20 గంటలకు గెల్చిన గెల్చులు లెక్కచాడబడును. అఖిరురోజున సాయంకాలం 4-20 గంటలకు ఆట ముగింపబడి పంచెములు లెక్క చూచుకోబడును. వారు ఆసాయంకాలం బోటు మెయిలుమీదనే సింహళమునకు వెళ్లవలసియుండుట వల్ల ఆట త్వరగా ముగించబడును.

క్రికెట్ మేతురుల టిక్కెట్లు	
క్రీడాంగమునకు ప్రవేశము	0-8-0
జనసామాన్యము నిలుపుండి చూచుటకు టిక్కెట్టు	0-8-0 (ప్రవేశము గాక)
డియో	రు 2, 3, 5
మెంబరు-ఆయాక్రీడా సంఘములకు	రు 10 (అన్ని ఆటలకు కలిసి) రు 2 (ప్రతి ఆటకు ప్రత్యేకము)
నియామక ప్రదేశములకు	రు 15 (అన్ని ఆటలకు)
క్రీడాసంఘసభ్యులు కానివారిని సభ్యులు నిర్ధారించేసి ప్రవేశపెట్టిన యెడల	రు 3 (ప్రతిదినం)
స్త్రీలు-సభ్యుల ప్రదేశములోనికిగాని క్లబ్బులయొక్క ప్రత్యేక ప్రేక్షక స్థానములలోనికిగాని, వెళ్లి చూచుటకు	రు 5 (అన్ని ఆటలకు)
జనసామాన్య ప్రేక్షక ప్రదేశములకు సమిష్టిగా అన్ని ఆటలకు ఒకే టిక్కెట్టు యివ్వబడును.	రు 1 (ప్రతిదినం)

సాయంత్రం 4 గంటల వైన తర్వాత టిక్కెట్టులకు సగము టిక్కు చొప్పున యివ్వబడును.

మం గ ల వారం 25 తేదీన మాత్రం నందరు అర్ధ టిక్కు టిక్కు సాయంకాలం 3 గంటలకుంచి అమ్మబడును. మెంబరు కానివారై యుండియు, స్పెషల్ క్లబ్బు ప్రదేశములో మార్పుండు వారికిగాని రు 5, రు 2 లు టిక్కులలోనికి మార్పువారికిగాని వారి మోటారుకార్లు నిలబెట్టు కొనుటకు ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేయబడును. ఫలము కొద్దిగానుండుటవల్ల అట్టి ఏర్పాట్లు కావలసినవారు ముందుగా మద్రాసు క్రికెటు క్లబ్బు గౌరవకార్యదర్శిగారికి 48 గంటలుపూర్వమే దరఖాస్తుచేసి తెలియజేసికోవలెను. మోటారుకార్లు నిలబెట్టుకొనుటకు ప్రతిదినము మోటారు 1-కి రు 1 చొ॥ చార్జీ చేయబడును. అన్ని ఆటలకు కలిసి టిక్కెట్టు ఒకేసారియొనయెడల మోటారు కారు 1-కి రు 8 చొ॥ చార్జీ చేయబడును.

ఏర్పాట్లన్నియు పూర్తిగా చేయబడినవియును తిరిగి ప్రకటనచేయబడును.

దక్షిణ ఆంధ్రభాషాభివర్ధనసభ, మద్రాసు

వైసభవారి కార్యనిర్వాహక వర్తమవారు సర్ కే. వి. రెడ్డి నాయకుగారి కచ్చేరియందు సమావేశమై చేసిన తీర్మానములలో ముఖ్యమైన యీ క్రింది తీర్మానముయొక్క ప్రతులు (1) గవర్నరుగారికిని, (2) విద్యాశాఖ కార్యదర్శిగారికిని, (3) మద్రాసు యూనివర్సిటీ వైసు చాన్సలరుగారికిని 14 తేదీన పంపబడినవి.

తీర్మానము

ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మొకటి స్థాపించబడినందున మద్రాసు యూనివర్సిటీయొక్క సెనెటు సభలో ఆంధ్రసాహిత్యమునకు గవర్నరు మెంటువారు నియామకము చేయబోయే సభ్యుడు మద్రాసు యూనివర్సిటీయొక్క యధికారప్రదేశ మైన యీ దక్షిణ దేశములోనుండి యే ఏర్పాటు కాబడవలెన గనుక యీసభవారు యీక్రింది ప్రముఖులలో నొకరిని నియామకము చేయవలసినవి ఏకగ్రీవముగా కోరుచున్నారు. (1) పి. వి. రంగారాం నాయకు వి. పి. వి. యల్. గారు, (2) పి. వి. నరసింహం పంతులుగారు.

ఈ దక్షిణ రాష్ట్రములోని ఆంధ్రసాహిత్యభివృద్ధికై యధికారముతో కృషిచేయగలవారినే మద్రాసు యూనివర్సిటీ యధికారులు నియమించెదరని యీసభవారు నమ్ముచున్నారు. ఈ దక్షిణరాష్ట్రములోని యాంధ్రుల సంఖ్య 86 లక్షలు అయి యున్నది. కనుక నిర్ణయముతో త్రోసివేయదగినదిగాదు.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము

గత నాలుగు వారములలో ఈ క్రింది అన్న దానము జరిగినది.

శ్రీ బాలసుబ్రహ్మణ్య చెట్టిగారు కారితత్వచెట్టి కాలి తాయమ్మగారి గార్ల సాంఘికసేవకుల సంఘమున 800 మందికి అన్నదానము చేయించిరి.

దాదా అంతులూ నాథా సంకెరుమాళ్లచెట్టి పశ్చిమపు ధర్మాదాయ ధర్మకర్తలు. వీరు ఒక్కొక్కరు 200 మంది చొప్పున వీరలకు అన్నదానము చేయించిరి.

పి. రంగయ్యచెట్టి అంతులపన్నుచల్లాం అంతు సమ్మ, టి. నంకెరుమాళ్ల చెట్టి అంతు సమ్మ, రవ్వ పార్థసారధిచెట్టి, కే. బాలకృష్ణ, లుక్మాగారు క్రీష్ణచెట్టి, చినపాలరాట్టి గూగు, వి. కుమారస్వామి మొదలగువారు, పి. మురుగప్ప కెల్లూరుగారు, ఎగం. నాగమొదలియారు, ఎం. ఆర్. పార్థసారధి నాయకు, పున్నాడ రుక్మిణమ్మ వీరిలో ప్రతివారును 100 మంది చొప్పున వీరలకు అన్నదానముచేసిరి.

సి. రాధాకృష్ణచెట్టి, రావుబూద్దరు జంబలంగం మొదలియారు, కలవల వెంకటవలం చెట్టి, పి. కే. ఆర్. వెంకటసులం మొదలగువారు, (వైదానాథు) ఆరీరా నుజన్మలుపేట, ఏ. రత్నపేటచెట్టి, ఎస్. రాజమ్మగారు, సి. వెంకటరత్నయ్య వీరిలో ప్రతివారును 50 మంది వీరలు చొప్పున అన్నదానం చేసిరి.

ఎం. లక్ష్మీపతి నాయకు, డబ్లియం. వీరాస్వామి మొదలియారు (వెల్లూరు) సి. రాజగోపాల మొదలియారు (చిక్కమాగులూరు) ఒక్కొక్కరు 30 మందికి అన్నదానం చేసిరి.

వి.పార్థసారధి నాయకు, పి. వేలాయుధమొదలియారు, విశ్వబ్రాహ్మ ఆనందన సభ వీరిలో ఒక్కొక్కరు 25 వీరలు చొప్పున అన్నదానం చేసిరి.

వైశ్య సంఘ సంస్కరణసంఘముగూడలూరు సోమర సంస్కరణారా!

విశేషావివాహములకై చేయుచున్న కృషి మీ రెరిగియే యుండును. బాలికల నిర్బంధవైద్యమునకై దురాచారనివారము మనదేశములో చిరస్థాయిగా నున్నది. దానిని పోగొట్టుటకై మేము సమకట్టినాము. మేముచేయునది గవర్నరుసాపనమనియే విశ్వసించి పనిచేయుచున్నాము.

ఇప్పటికాలపు శీతిగములు మనసంస్కరణమునకు అనుకూలముగానే యున్నవని కృషి ప్రారంభించినాము. సంఘాస నిందయనుభయము పూర్తిగాపోయి తలెదలెడల తమ కన్యకలతో తమవిశేషము బాలికలకుగూడ తమయింటనే నిర్భీతిగా వివాహముచేయగల పరిస్థితులు దేశములో ఏర్పడినందున మన సంస్కరణకృషి ఫలించినదనిచెప్ప వలెకాదు.

ఇది వరలో మేము జరిపించిన వి రెండు వివాహములేయైనను ప్రజలలో మార్పుకలగకపోలేదు. విశేషము వధువును స్వకలంబున వరుస కిచ్చి చేసిన వివాహములలో పంక్తిభోజనములు చేసి యాహూదములలో తక్కువయు లేదని సంఘసభ్యులు బాగుగా గ్రహించగల్గిరి. ఇది గొప్పగా పరిగణించదగిన మార్పు యయియున్నది. పూర్వసంస్కరణ కలుగజేయజాలకపోయిన యీ క్రొత్తమార్పును మేము కలుగజేసితిమి. మీకందరకును యీయువ్యమునెడల యాదరకలదని నమ్ముచున్నాము. ఒకటి రెండు వివాహములకు సంస్కరణలు ఏకముఖముగా పనిచేయవలసియున్నది.

ఈడిసెంబరు 26 తేదీన జరుగనున్న మాదవ విశేషావివాహమునకు మనమందఱమును గంటూరులో సమావేశమై, యీసంస్కరణసభవారి సహాయ వనసరములేమండ తలెదలెడల తమ విశేషావివాహములకు తమ స్వగృహములయందే వివాహములను జరుపుటకు వీలగుట్లు చేయుట కట్టికృషి చేయవలెనో నిర్ధారణ చేయుదము.

ఓ. చదునకి! నీధర్మమును నీవు నిర్వర్తించుట నీవిధియని నమ్మెనవా? లేదా? నీవు నమ్మెయెడల, ఈ వివాహమునకు తప్పక దయ చేయుము.

- ఇట్లు మానవసేవకులు.
- (1) దర్శి చెంచయ్య.
 - (2) మోతే నారాయణరావు.
 - (3) మాజేటి రామచంద్రరావు.
 - (4) ఎస్. పి. రాములు గుప్త.

మాండలే, డిసెంబరు 22:— బర్మా గవర్నరు చెన్నపురి గవర్నరు మాండలేలో పోలోపాటలను చూచిరి. బల్లూరుగారు బహుమతుల నిచ్చిరి.

శ్రీ ప్రెమ్మ

302

మున్నగు నితరనాయకులతో సాలోచింపకుండ నేమియు నిర్ధారణజేయ వీలులేకున్నది" అని జయకరుగారు నుడిచిరి.

చా॥ మాంజి అసిగార్లు 28 తేదీని కలకత్తా వచ్చి అటు నుండి గౌహతికి బోయెదరు.

లజపతిరాయగారిపై మందలింపు తీర్మానము

రిస్పాన్సివు పక్షమువారు కాంగ్రెసును వదిలిపోవునట్లు చేయుటచే లజపతిరాయగారిపై మందలింపు తీర్మానము జేయ వలెనని లక్ష్మీయందరి డెయిల్ తెలిగ్రాఫు పత్రిక జేసిన నూ చన నిరాధారముకాదు. సి. ఎస్. రంగయ్యరు ఎం. ఎల్. ఎ. గారు యీమందలింపు తీర్మానమును గౌహతిలో నుపపాదించె దరనియు దానిని గూర్చి చాల చర్చ జరుగననియు యిపుడు తెలియుచున్నది.

శ్రీనివాసయ్యంగారికి కలకత్తా కార్మి రేషనువారు సన్మాన మొనగ దలచుట

గౌహతిలో మహాసభ ముగిసిన పిమ్మట అటునుండి శ్రీ నివాసయ్యంగారు వరల కలకత్తా వచ్చునపుడు సన్మానపత్ర మెవరుకును కార్మి రేషనువారు తీర్మానించిరి.

మహాత్ముని ఆగమము

కలకత్తాలో ఘనమగు స్వాగతము

నేడు 28 వ తేదీని మహాత్ముని శ్రీమతి కస్తూరిబాయి, దేవదాసుగారి, మహాదేవ దేవాయి, మాలాసా శేకతాలి, బి. జి. హార్నిమను, గా॥ వి. జె. పటేలు, నేటు జనునాలు బహుజాగార్లు కలకత్తా చేరిరి. చాల వ్యవధియండగనే చాలమం డి ప్రజలు స్టేషను నిండిపోయిరి. రైలురాగానే ఖాదీ ప్రతి స్థాన ప్రధానాధికారియగు సతీశచంద్ర దాసుగుప్తగారును వారి సహకారులును మహాత్ముని స్వాగత మొసంగి నాలు దండను సమర్పించిరి.

గౌహతిలో ఏర్పాటులు

రిస్పాన్సివుల సంకల్పము

ఈ సత్సరమున కాలాతీత మనటచేత కాంగ్రెసు మహా సభలో రిస్పాన్సివులు యెట్టి ప్రయత్నమును చేయదలచుకొన లేదు. వేదము లాభము కలగదని వారెందురు, సిద్ధిగతు లు గమనించి స్వరాజ్యపక్ష మహారే లగిన సవరణలను జియట కు వారు అనకాకము నొనగెదరు. ఈ సత్సరము స్వరాజ్యపక్ష ము వారు తమ విధానమును మార్చుకొనెదల 1927 సం॥ కాం గ్రెసు మహాసభను పోషరచుకొనుటకు రిస్పాన్సివులు యిప్పటి నుండియు ప్రయత్నము జేయుదురని తెలియుచున్నది. కావున యీ సంవత్సరము కాంగ్రెసునందు యిరుపక్షములకు వాద ప్రతివాదములు హెచ్చుగా జరుగవు. కాని పదవులస్వీకరించు టకే స్వరాజ్యపక్షమువారు నిశ్చయించునెడల ఆయా శాసనసభ లలో కాంగ్రెసు పక్షమువారు అవలంబింపనలసిన పద్ధతిని గౌహతి సభవారు నిర్ణయింపవలసియుండును. అపుడే యీవిష యమున ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. కాని 24 వ తేదీన రాష్ట్రీ య నాయకులందరు చేరిగనే నిర్ధారణయగును.

పండిత శైలూగారు 28 తేదీ పం డిత మాల వ్యా గారు 24 వ తేదీ న వచ్చె ద రు. కాం గ్రె సు సు ఏర్పాటులు చురుకుగ జరుగుచున్నవి. కాంగ్రెసుకాలకు కడ పటి యలంకారములు పూర్తియగుచున్నవి. నిత్యమును వలంటి రులు బ్యాంకుతోగూడ అభ్యాసమునరించుచున్నారు. చెన్న పురి వంగ పంజాబురాష్ట్రములనుండి 300 మంది ప్రతినిధులును ఆంధ్రనాయకుల ప్రకాశంగారును 28 వ తేదీని గౌహతికి వచ్చెదరని వార్త వచ్చినది.

హిందూమహాసభ

ఈసారి హిందూమహాసభలో యెట్టి తీర్మానములును చేయబడవు. ప్రచారముకొరకే యీసభ జరుగుచున్నది. పండిత మాలవ్యాగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

భారత హిందూమహాసభ కార్యదర్శి పండిత దేవరత్న శర్మగారు 22 వ తేదీన గౌహతికి చేరిరి. కాంగ్రెసుకాలలోనే హిందూమహాసభను జరుపుటకు ఏర్పాటులుజేయుటకై పీఠ ముదుగవచ్చిరి. 27, 28 తేదీలందు హిందూమహాసభ జరుగ వచ్చును.

పట్టుకాలి నత్యాగ్రహముగూర్చియు అస్సాము కొం డజాతులవారి ఉద్రేకముగూర్చియు హిందూమహాసభలో చర్చింపబడును.

పండిత మోతీలాలునైహా

"28 వ తేదీ, ఉదయం 8 గ. గౌహతిబజారునకు వచ్చెదను. పూకనుగారి గృహమున బస జేసెదను." అని గోల్పరానుండి పండిత శైలూగారు తిలినంతి.

తీర్మానములు

1. ఎఫ్. బహుచాగారు యీదిగు తీర్మానములను సూ చించుచున్నారు. బహుచాగారు భారతకాంగ్రెసుసభ సభ్యు లు కాకపోయినను గాంధీమహాత్ముని విధానము నామోదించిన వారిలో ముఖ్యులుగ నున్నారు. భారత కాంగ్రెసుసభ సభ్యు లకు చార్జీలు విన్నవించు చున్నారు. బహుచాగారి తీర్మాన ములను కరపత్రములపై ముద్రించి గౌహతిలో పంచిపెట్టు చు న్నారు.

1. "నాణెములు, మారకము 2. న్యవసాయము పన్ను లు. 3. ఉప్పు బట్టలు బొగ్గుపరిశ్రమల రక్షణము. 4. స్త్రీ మరుల ను వృద్ధిజేయుట. 5. నేనలో భారతీయులను హెచ్చుగా వృద్ధి జేయుట. 6. స్వదేశీ సంస్థానములు 7. విదేశీయులలో భారతీ యులు 8. రాజకీయ ఖైదీలను యెరసాలనుండి విడుదలు చేయుట 9. విషయములనుగూర్చి స్వరాజ్య పక్షమువారు శాసనసభల లో క్రోధగ పనిజేయవలెను. ఆర్థికపత్రములను సాక ల్య ము గ ప రీ త్తి ం ప వ లె ను గా ని త్రో సే చే యు ట మంచిపద్ధతిగాదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య శాసనోల్లంఘన నమ స్వలు ప్రస్తుతము ముఖ్యతములుగావు. పదవులను స్వీకరించు విషయమున రెండుపక్షములవారును స్వపక్షాభిమానమును వదిలి దేశాభిమానమునే ప్రధానముగ గైకొనినచో సమాధానముకురు యుటకు యెట్టికష్టముండదు.

ఖిదర్ సంపూర్ణ స్వదేశీ మద్యపాన నిషేధము మున్నగు వానినిగూడ విధానమునందు చేర్చవలెను. స్వరాజ్యమువలన ప్ర జలకందరికినిగూడ మేలుకలుగవలెనని కాంగ్రెసువారు కోరు నెడల ప్రజలలో దురవస్థ ఋణభాగ అకాలమరణములు మున్నగునవి తొలగుటకు తగినరీతిని ప్రభుత్వమును సవరించుటకు శాసనసభలలో కాంగ్రెసువారు పూనుకొనవలెను అని బహుచా గారు సూచించిరి.

మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారి సూచనలు

విషయనిర్ణయసభలో చర్చింపబడుటకు యీదిగు తీర్మానములను మహారాష్ట్రకాంగ్రెసువారు రంజిరి.

1. భారత శాసనసభలోను రాష్ట్రశాసనసభలోను కాం గ్రెసుసభ్యులు యథాచిత సహకారపద్ధతి నవలంబింపవలెను.

2. మిరవాపక్షము మున్నగు యితరపక్షములవారు కాం గ్రెసులోచేరుటకు వీలునట్లు కాంగ్రెసు నియమములను సజరిం పవలెను. ముఖ్యముగ ఖిదర్ బట్టలకు కట్టవలెనని నిబంధనలకు బదులుగ స్వదేశీబట్టలను మార్చవలెను.

3. ప్రతినిధిరునుమును రూ 1 నుండి 10 లకుహెచ్చు జేయవలెను.

(4) భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభలో అధ్యక్షుడు కార్యదర్శులు కోశాధికారులును రాష్ట్రమునకొక్కడు చొప్పు న 20 రాష్ట్రములకు 20 మంది సభ్యులును యుండవలెను. ఈ 20 మంది సభ్యులను ఎన్నుకొనుటలో భారతకాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభలో సభ్యులుగా నుండునట్టి ఆయా రాష్ట్రములవారు త మరాష్ట్రప్రతినిధిని ఎన్నుకొనవలెను. ఈ కార్యసంఘము అభి లభారత కాంగ్రెసుసంఘముగ నుండవలెను.

(అ. ప్రె. పెవలు.)

సర్వకళాశాల విద్యార్థుల వివాదసభ

జనవరి 7 వ తేదీన జరుగును

పాలితజాత్యభివృద్ధికి జాతినమితి అనర్థదాయక మును విషయము చర్చింపబడును

బనారసు, డిసెం 22:—హిందూదేశ సర్వకళాశాలవి ద్యార్థుల 6 వ వివాదసభ బనారసు హిందూవిశ్వవిద్యాలయపా ర్శ మెంటువారి యజమాన్యమున 1927 జనవరి 7 వ తేదీన కా శిలోజరుగును. పాలితజాతుల అభివృద్ధికి నానాజాతినమితి అన ర్థదాయ మను విషయమై చర్చజరుగును. రాజామోతీచందగారు సరస్వతీత్రతిమా బహుమానము మొవటిదిగా నీయబడును. పో టీకినచ్చినస్త్రీలలో మొదటగావచ్చినవారికి ప్రత్యేకముగా నొ సంగు బంగారుపతకము గాక మరియూదు బంగారుపతకము లాసంగబడును. పుస్తక బహుమానములు గూడ చెండాసంగ బడును. అంధోకటి స్త్రీల కొసంగబడును. (ప్రె. ప్రె.సు.)

యం. సి. సి. దళము

ఆంగ్లో హైందవులు భారతీయులు కలిసినదళము

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:—యం. సి. సివారు ఆంగ్లో హైందవులు భారతీయులుగల కలసినదళముతో 1 కోజు ఆడు టకు మాత్ర పరిమితమిది గూడిరి. యం. సి. సివారు మొదట 222 రమ్ములు 2 వికెట్లకు చేసి మొవటి ఇన్నింగ్సు పూర్తిచేసిరి. (తొను 67 రమ్ములు చేసెను. సాంధ్యము రెండు గంటలలో మారుచేసెను. దేశీయ దళము ప్రారంభము నిరుత్సాహముగా నున్నది. 14 రమ్ములకు రి వికెట్లు పోయెను. ముఖ్యవిత్తరు బాగ్రతగాను ఉత్సాహముతోనుడిరి. ఆస్టెలుగారు ఆజంటను విడచిసిరి. బోసు రాయగార్లు 8 వ వికెట్టు ఉత్సాహముగా నాడిరి. రి గంటల కాల ఆటవప్పటికి 103 రమ్ములలో నాగిరి. కేటు రి వికెట్లకు 48 రమ్ములలో తీసెవేసెను. శుక్ర వారమునాడు మరొక పోటీ జరుగును. (అ. ప్రె.)

మస్లిం ఔటులుక్కు

నూతన సంపాదకుడు

బాహోరు, డిసెం 22:—అస్సాంకారు తమకు రాజీ నామా పత్రమును పంపనేలేదనియు, కాని క్రిందటి శుక్రవా రమునుండి అఫీసుకే వారు రాకపోవుటచేత వారిని తీసివేయవల సివచ్చినవనియును నేడు ప్రాప్రయలుగుగారు ప్రకటించుచు న్నారు.

మస్లిం ఔటులుక్కుకు నూతనసంపాదకులుగా బుఖారి గారు నియమింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

సీడ్వసు రాజకుమారుడును వారిభార్యయు డార్జిలింగు నుండి కాశీకి వెళ్లిరి.

సర్ బి. యస్. మిత్ర, సర్ అలెగ్జాండరు ముక్రేగార్లు కలకత్తాలో కనికారా జ్యూటుమిల్లును నేడుమాచిరి.

చాలాచాలిసరముననున్న భారీ కాంగ్రెసులో ఆల్వా హోరపు విందును బోయి బి. జె. పటేలుగారు ఈకాలసిలో చాలమంది విద్యావంతులుగలవలె సారముగా లాకోర్టుల ను తెట్టుకొనియు స్వదేశీ దుస్తులను ధరించియు, సారాయము ను బహిష్కరించియు అందరికిని ఆదర్శప్రాయముగా నుండువ లెనని చెప్పిరి.

డిసెంబరు 21 తేదీని డివిజికోగారు రాజప్రతిని ధిలో గవడిరి. రాజప్రతినిధి సంపతులు డెన్విజియరులో విందు జేసిరి. ఇండియా మెట్రాపాలిటనులో ఇన్విజి-చంపతులు విం దాగించిరి. రౌన్డ్రీ చంపతులు డెన్విజియరులో విందారగిం చిరి. రాజప్రతినిధి బెంగాలు ఏషియాటిక్కు సొసైటీకి వెళ్లి చూచెను.

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:—సర్ ఆర్థును మహాగారు రైల్వేపోర్టు సభ్యులు, రాజప్రతినిధి ఆంగరక్షకులు విల్క్యా క్సుగారి దహనసమయమున వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:—బెంగాలు గవర్నరుగారు చిత్రకళాసర్వసమున ప్రారంభించిరి. (అ. ప్రె.)

రేవల్ల డి॥ ము॥ కోర్టులో

Tenali O. S. 1920 నెంబరు. 45 E. P. 414/25

వాది:—చావలనుడుగు గోవిందయ్యగార్లు చిత్ర చాంచల్యము కలిగినందున కెట్టవ ప్రెండు చావలనుడుగు, రంగయ్య.

ప్రతివాదు:—1 బత్తెన శేంకేశు, మరి పదముగ్గురు సా॥ యాదుపల్లి, పంటల ఆల్వారు.

ప్రతివాదులకు తెలియపరచుట యేమంటే—సదకహి నెంబరులో డిక్రీగాను ఈ యాదాస్తులో కనిన సాత్తును ఈ దుపల్లి శివారు పుష్పరపాలెంలోని డి॥ నె 145/8 ర య 1-21 ట్టు డి॥ నె 182/1 ర య 3-12 ట్టు కోర్టునుములమగా ఏలము చేయబడుటలో వాదికి లేక వాది నక్షేలుకు ఏలము అడ్డుపెట్టెను. అనుమతి పుత్తరువు కావలె నని వాదిపక్షమున సమను యిచ్చి పుండేందున ఆ విషయమై నీవ ఏడయినా ఆక్షేపాలు పుం డినయడల వాదీనిగురించి 1927 సం॥ జనవరి నెల 20 యీ తేదీ కోర్టులో నీవు ఖిదరునగాని లేక నక్షేలుములముగాని. రె తెలియపరచుకోవలెను.

లేబరు విజయము

—*—

బ్రిటన్ లో నిటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో, లేబరు పక్ష సభ్యులగు ఆస్వాల్డ్ మాస్లే గారు విజయముగాంచుట సంతోషకారణము. వీరికి 16077 వోట్లు చేకూరియుండ, కన్సర్వేటివు సభ్యునికి 9495 వోట్లును, లిబరలు సభ్యులగు బెయిలిసుగారికి 2600 వోట్లును మాత్రము లభించెను. ఈ స్థానమునకు వెనుక జరిగిన ఎన్నికలలో లేబరు సభ్యునికి కన్సర్వేటివు సభ్యునికి మధ్య స్వల్పభేదము మాత్రముండెను. ఈమాట, వ్యత్యాస మధికముగ గలదు. కన్సర్వేటివు, లిబరలు అభ్యర్థి లిరు పురవోట్లకన్నను, లేబరుసభ్యుడు వోట్ల సధికముగ సంపాదించెను. ఇందుకు కారణము లేకపోలేదు. కన్సర్వేటివు లెంతదాచిపెట్టినను, బ్రిటీషు ప్రజలు వీరి దృక్పథమును నిరసించుచున్నారని విదితమగుచున్నది. బాగ్లసమన్య విషయమై కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించినవిధము వారి కేమాత్రము గౌరవప్రదము గాజాలదు. యజమానులు గోరిన రీతిని ఎనిమిదిగంటల చట్టమును నిర్మించి, బాగ్లవనివారల కోర్కెలను తృణీకరించిరి. కార్మికులకు స్వల్పసౌకర్యముల నొసగుట కయినను, యజమానులను ప్రభుత్వమువారు ప్రోద్బలపరచజాలకపోయిరి. జాతీయపు ఒడంబడికల నభిమానించిన కన్సర్వేటివు గారి ఆర్జనీలను లన్నియు, తుదకు న్యూనమయ్యెను. బాల్లవినుగారు వేరువిధమున ప్రవర్తించిరి. కన్సర్వేటివులు, కార్మికసమన్యలను పరిష్కరించుట దుర్లభమని తెల్లమయినది. ఓటరులు వీరిని ఏకగిించుటయందు వింత ఏమిగలదు?

కొంతకాలము క్రిందట జరిగిన మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో కన్సర్వేటివులు పూర్తిగ నోడిపోవుటయు, కార్మికులు అద్భుతవిజయము గాంచుటయు తటస్థించెను. మ్యునిసిపలు ఎన్నికలకును, పార్లమెంటు ఎన్నికలకును సంబంధము లేకపోలేదు. మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో గలిగిన అపజయము పార్లమెంటుకు జరిగెడి ఎన్నికలలోగూడ గలుగకమానదు. ఈసంగతిని కనిపెట్టియే, లేబరు పక్షనాయకులగు మాక్స్ నాల్డాగారు ప్రభుత్వముపై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, ఎన్నికలజరిపి చేతనయినచో వానిలో గెలుపొందుడని పంచెమువైచిరి. బాగ్లసమన్యవిషయమై ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలయునని కోరిరి. కాని, మంత్రు లందు కంగీకరింపక, తాము అనవసరముగ తొందరపడమని చెప్పి తప్పించుకొనిరి. ఎన్నికలు జరుగుచో, కన్సర్వేటివు ప్రముఖుల స్థానములన్నిటిని నీర్లు పడుపలసివచ్చునని, మాక్స్ నాల్డాగారి యు. ఇష్టము జరిగిన తాత్కాలికపు ఎన్ని

కలో, మాక్స్ నాల్డాగారి విశ్వాసమున కాధారము గలదని తేలినది. ఉభయపక్షములవారును విజయముగాంచుటకు తమశక్తిసంతను వినియోగించిరి. ప్రధానమంత్రిలగు బాల్లవినుగారును వారి అనుచరులును లేబరుపక్షపు అభ్యర్థి సోడించుటకు తీవ్రాందోళన నలిపిరి. బాగ్లసమన్య ప్రధానమన్యయయ్యెను. తమచర్యను సమర్థించుకొనుటకు, బాల్లవిను ప్రభుత్వలెంతయో ప్రయత్నించిరి. కాని, వీరి ప్రయత్నము లక్కరకు రాకపోయెను. ఎన్నికలో గెలుపొందిన ఆస్వాల్డ్ మాస్లే గారు, కర్జను ప్రభువు గారి అల్లుడు. వీరు ఇదివరకు హిందూదేశమునకు విచ్చేసి, దేశస్థిని గ్రహించి చనిరి. అప్పుడు వీరు విశాలభావములను కనుబడిచియుండిరి. బాల్లవినుగారి కుమారులగు ఆలివర్ బాల్లవినుగారు, మాస్లేగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు ప్రచారము నలిపియుండిరి. తండ్రికి ప్రతికూలముగ బోధించినందులకు, వీరిని దూషించినవారు గలరు. కాని, అంగ దేశమునందు రాజకీయ వ్యవహారములనుండి ఇతర వ్యవహారములను వేరు జేయుటకు అలవాటుపడియుండుటచే, నిట్టి విభేదము లాశ్చర్యము గలిగింపజాలవు. మాస్లేగారి విజయము, భావి లేబరుపక్ష విజయమునకు ప్రారంభచిహ్న మని ఎంచవచ్చును.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు : కాంగ్రెసు

రాజ్యాంగసంస్కరణములు నిస్సారము లని, కాంగ్రెసుపక్షమువారు మాత్రమేగాక, బాధ్యత గల మితవాదులుగూడ బలుకుట వింతగాదు. సంస్కరణములతో అన్ని పక్షముల వారికిని వినునెత్తియున్నది. సర్ ఆలీ ఇమాంగారు, ఇటీవల ప్రసంగించుచు, ప్రస్తుతసంస్కరణములలో స్వరీపాలనమునకు సంబంధించిన ఆకారము లన్నియు గలవుగాని, దానిసారము లేదని, చాటిరి. ప్రజాప్రతినిధిసభలు, మంత్రులు, ట్రెజరీబెంచి, పక్షములు, పక్షపు విప్లులు, మున్నగువేర్లకు కొడువలేదు. క్రొత్తవారు భ్రమపడి భారతీయులకు స్వరీపాలనము లభించె నని నమ్ముట కవకాశము గలదు. కాని, అధికారము లేని ప్రతినిధిసభలు, నిర్విర్యు లగు మంత్రులు, అర్థములేని పక్షములు గలవని, కొంచెము పరిశీలించినచో గనుపించును. ఇట్టి సంస్కరణములను నిర్వహించుట, కొయ్య గుట్టము పై స్వారీజేయుటయేయగును. ఇంతకుపూర్వము ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకపదవిని నిర్వహించిన సచ్చిదానంద సింహగారుగూడ కాంగ్రెసు అభ్యర్థిని అభిసందించుచు, కాంగ్రెసుపట్ల ప్రజలతో గల భక్తిచేతత్వము విజయము గాంచినటుల నుడివిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు తమబలమును పెంపుజేసి, ప్రభుత్వమునకు ఒత్తిడి గలిగింపవలయునని, వీరు హెచ్చరించిరి. మితవాదనాయకులుగూడ ఇటుల ప్రోత్సాహపరచుచుండ, కాంగ్రెసుపక్షమువారు సంస్కరణములను నిర్వహించుటకై మంత్రిపదవుల నంగీకరించుట భావ్యమగునా? గౌరవ కాంగ్రెసుసభ దేశము నిట్టియధోగతికి దింపకుండుగాక!

మద్రాసు రేవులు

మద్రాసు రేవుల పరిపాలనపు 1925-26 సంవత్సరపు నివేదిక వెలువడినది. విశాఖపట్టణమును,

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నే జరుపేర్చుగ నంగీకరించిరి. అంతకుపూర్వము విశాఖపట్టణము మైనరు పోర్టుగ ఏడవస్థానము నాక్రమించుచుండెను. హార్బరు కట్టడపు పనులన్నియు రైల్వేశాఖకు మార్చబడెను. సలహాసంఘ మొకటి నిర్మితమయ్యెను. పోర్టుసుంకములు తగ్గింపబడెను. భావికాలమున విశాఖపట్టణము, బొంబాయి, చెన్నపురి, కలకత్తా లతో సమానస్థాన మాక్రమించు ననుటకు సందియములేదు. తుత్తుకుడిదప్ప ఇతర రేవులలో బ్రయాణముజేసినవారి సంఖ్య 543365 నుండి 576328 వరకు పెరిగెను. ధనుష్కోటి రేవునందలి ప్రయాణికులసంఖ్య యధికముగ గలదు. పోర్టుసుంకములు 559 లక్షలనుండి 597 లక్షలవరకు హెచ్చెను. మైనరు పోర్టుల వర్తకము 38 కోట్లనుండి 40 కోట్లకు హెచ్చెను. ఇందులో తుత్తుకుడి చేరలేదు. మైనరు పోర్టులలో కొచ్చిన్ మొదటిస్థానము నాక్రమించియున్నది. కాకినాడ మూడవస్థానమును, విశాఖపట్టణము ఏడవస్థానము, భీమునిపట్టణము 11 వ స్థానమును, బందరు 13 వ స్థానమును, గోపాలపురము 14 వ స్థానమును, కళింగపట్టణము 15 వ స్థానమును ఆక్రమించెను. ఆంధ్రదేశపు రేవు తీరములు త్వరలో నభివృద్ధిగాంచుగాక యని కోరెదము.

లోకలుబోర్డుల చట్టము

మద్రాసు ప్రధానమంత్రిలగు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు తిరుచంగోడునందు ముచ్చటించుచు, లోకలుబోర్డులచట్టము త్వరలో నవరింపబడు ననియు, లోకలు బోర్డు లికమీద ప్రజలకు నిజమగు ప్రాతినిధ్యము వహించునటుల జేయబడుననియు, వాగ్దానముజేసిరి. లోకలుబోర్డులలో నవలంబింపబడుచున్న నామినేషను పద్ధతివలన మితిలేనియనర్థములు వాటిల్లుచున్నవి. జస్టిసు పరిపాలనముక్రింద స్థానికస్వరీపాలనకు గలిగిన అపఖ్యాతి అంతకు ముందెన్నడును గలుగలేదు. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు ఈ అపఖ్యాతిని దొలగించెదరా? నామినేషనుల పద్ధతిని తీసివైచి, ఎన్నికలకు సంపూర్ణావకాశము గలుగునటుల, చట్టమును నవరింపవలయును. కాంగ్రెసుపక్షమువారి మార్గమును తప్పక నామోదించెదరు. లోకలు బోర్డుల పరిపాలనలో ప్రభుత్వమువారు చీటికిమాటికి జోక్యము కలుగజేసికొనకుండ ఏర్పాటుజేయవలయును. ఈసంఘములు అధికారసంఘములక్రింద మారినవి. లోకలుబోర్డు సభ్యుల స్వాతంత్ర్యము నామమాత్రమయినది. వారు గావించెడి తీర్మానములు నిష్ఫలములగుచున్నవి. నిర్మాణకార్యక్రమమునకుగాని, ప్రజాక్షేమాభివృద్ధికిగాని, యీసంఘములు తోడ్పడజాలకున్నవి. లోకలుబోర్డుల చట్టమును నవరించిన పూర్తిగ నవరింపవలయునుగాని, స్వల్పపు మార్పుల గావించిన ప్రయోజన ముండదు.

విటరుటనుగారు: కాంగ్రెసు

ఇండియా సహాయమంత్రులగు విటరుటనుగారు, 27 వ తేదికి కలకత్తాజేరెదరనియు, జనవరి 1 వ తేదివరకు కలకత్తాలో నుండురనియు తెలియుచున్నది. విటరుటనుగారు హైందవాభిప్రాయమును కనుగొనదలచుచో, వెంటనే కలకత్తా

నుండి గౌహతి కాంగ్రెసుసభకు బోధుట సముచితము. అక్కడ దేశనాయకులందరతోను కలసి, ముచ్చటించవచ్చును. కాంగ్రెసు సభాభిప్రాయమును గ్రహింపవచ్చును. లేనియెడల, ప్రభుత్వభవనములలో జేరి విందుల నారగించి వెడలిపోవుచో, ఇంగ్లండుకు గాని, హిందూదేశమునకుగాని లాభముండదు. ఒకవేళ వీరు గౌహతికి వెడలజాలకబోయినను, కాంగ్రెసు నాయకులందరును తిరిగి వచ్చునప్పుడు కలకత్తా జేరెదరుగావున, అప్పుడయినను వారిలో సంప్రతింప వీలుగును. కాని వికటరుటను గారు అందుకు బూనెదరని నమ్మజాలము. వీరు బ్రిటనుమంత్రులకు నివేదించెడి యభిప్రాయములు, అధికారవర్గాభిప్రాయములుదప్ప వేరుగావు. ప్రస్తుత విధానమునందు స్వరచాలనము లేకున్న మానె, సుపరిచాలనము లయినను గనుపించకున్నవి. ప్రాచీనహిందూపాలకులు ప్రజలకష్టసుఖములను స్వయముగ గ్రహించుటకు బూనుకొనెడివారు. ఇప్పుడు అధికారవర్గ మేర్పడుటచే, ప్రజలకును పాలకులకును సరాసరి సంప్రతింపు గలుగకున్నది.

కలకత్తా కార్యరేషను: శ్రీనివాసయ్యంగారిని నన్యనించుట

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ శ్రీనియ్యంగారు గౌహతినుండి తిరిగి వచ్చునప్పుడు, కలకత్తా కార్యరేషనువారు సన్మానప్రత్యేకమును సమర్పించ నిశ్చయించిరని వినుట కెంతయు సంతసించెదము. కలకత్తా కార్యరేషనువారు కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని గౌరవిం చుట లో త మ్ము దా మే గౌరవిం చు కొనిరి. కాంగ్రెసు ప్రజాసంస్థలలో కెల్ల అగ్రగణ్య మయినది. కాంగ్రెసు నాయకులను గౌరవించుట, స్థానికసంఘముల కసీన ధర్మము. దేశబంధు దాసుగారును, వారికి పిమ్మట నేనుగూర్తుగారును కార్యరేషనుసభ కధ్యక్షతవహించి యుంటచే, కార్యరేషనుకును కాంగ్రెసుకును గల సన్నిహితసంబంధమును గ్రహింపవచ్చును. కమిషనరులగు స్వభాషచంద్రబోసుగారు, ఆర్డినెన్సు క్రింద నిర్బంధింపబడి యుండుట, చదువరులెరుంగుదురు. కలకత్తా కార్యరేషనుసభ కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షుని గౌరవించుచున్నదన, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును శక్తివంచన లేక కొనసాగింప దలపెట్టినదని ఎంచవచ్చును. స్థానికస్వరచాలన సంఘము లికమిడ తమ స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొనుటకై ప్రయత్నించుట యవసరము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు చేయూత నొసగుట ముఖ్యము.

కాంగ్రెసేతర పక్షములు

కాంగ్రెసేతరపక్షముల కొక సూత్ర మున్నటుల దోచదు. వివిధపక్షములకును మధ్య ఎంచదగిన భేదమును లేదు. ఇందుకు దోడుగ కడచిన ఎన్నికలలో రిస్పాంసీపుషత్ నాయకులగు జయకరుగారి చర్య, ఇండియను నేషనల్ హెరాల్డు పత్రికలో తీవ్రవిమర్శనమునకు పాత్రమగుచున్నది. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ స్థానమునకు రిస్పాంసీపుషత్తుతోరపున జోసెఫ్ బాబ్ట్టెగారు అభ్యర్థిగ నిలిచిరి. మితవాదులగు డాక్టరు పరాంజయైగారును అభ్యర్థిగ నిలిచిరి. బాబ్ట్టెగారికి తోడ్పడుట, జయకరుగారి ధర్మమై యుండెను. కాని వారటుల తోడ్పడక పరాంజయైగారికి తోడ్పడిరని, బాబ్ట్టెగారు

గారు హెరాల్డుపత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. జయకరుగారి ప్రవర్తన మెటులున్నను, రిస్పాంసీపు సహకారవాదులకును మితవాదులకును ఎంచదగిన భేదము లేదని కనుపట్టుచున్నది. జయకరుగారు గలిగించిన చీలిక, రిస్పాంసీపుషత్తుమున కెట్టి లాభము జేయకబోగ, మితవాదులకును, అధికారులకును మాత్రము లాభకరముగ పరిణమించెను.

సామాజ్యప్రేమ

ఇంతకుపూర్వము బ్రిటీషు సామాజ్యముపై నెట్టిప్రేమయు లేని, హార్టుజ్ నేనానిగారికి ఇంపీరియల్ సమావేశము జరిగినపిమ్మట, హతాత్తుగ ప్రేమ జనించెను. ఇకమిడ సామాజ్యమునకు తాము తోడ్పడెదమని, హర్టుజుగారు ప్రిటోరియాలో బలికిరి. సామాజ్యపరిణామము సంతను, ఇంపీరియల్ సమావేశము మార్చివైచెనని, ఆస్ట్రేలియా మంత్రుగారు లండనులో బలికిరి. స్వాతంత్ర్యప్రదానము, ఈర్ష్యనుక్రోధమును తొలగించి ప్రేమనుసహకారమును పెంచుననుట కిదిప్రబలనిదర్శనముగాదా? హిందూదేశమునకును అధినివేశరాజ్యస్వాతంత్ర్యమొసగుచో, అశాంతి దొలగి, సామాజ్యభిమానముదయించును. వలసరాజ్యములయెడ జూపినవైఖరిని హిందూదేశముపట్ల జూపుటకు ఇంగ్లండు సమ్మతించకుండుట మిగుల శోచనీయము. ఇంగ్లండు తన వైఖరిని మార్చుకొననియెడలసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమె పరమావధి యను సభిప్రాయము, భారతీయులలో ప్రబలకమానదు. ఆపిమ్మట విచారించి ప్రయోజనముండదు.

అండమానుదీవులు

అండమానుదీవులప్రవాసమునంగతి, రాబోవు కాంగ్రెసుసభలో చర్చింపబడునని తెలియుచున్నది. మోషళాఖయిదీలకు అండమానుదీవులలో నివాస మేర్పరుచుట పనికిరాదని గోక్లేహాలులో నిటీవల జరిగిన బహిరంగసభలో స్పష్టముగ తీర్మానించిరి. వివిధపక్షములవారును తీర్మానము నామోదించుచు ప్రసంగముల గావించిరి. హిందువులును మహమ్మదీయులును యీవిషయమున ఏకాభిప్రాయము జూపిరి. అండమానుదీవులు రోగములపుట్ట యనియు, మానవవాసయోగ్యములు గావనియు, జయిలుకమిటీవారు వెనుక సూచించిరి. అండమాను విచారణ సంఘమువారును ఇటులనే అభిప్రాయపడిరి. వీరల యభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ, అండమాను ప్రవాసమును ప్రభుత్వము వారు పునరుద్ధరించుట, మిగుల విచిత్రము. కాంగ్రెసు సభగూడ ప్రజాభిప్రాయమునకునుగుణముగ తీర్మానించుట యవసరము.

నామినేటుడు సభ్యులు

చెన్నపురిలోవలె, మధ్యరాష్ట్రములలోగూడ నామినేటుడు సభ్యులసంఖ్య హెచ్చుజేయబడెను. నిమ్నజాతులకును, కార్మికులకును ప్రాతినిధ్యమొసగుట యవసరమేమయినను, నామినేటుడుసభ్యుల సంఖ్యను వృద్ధిజేయ నవసరములేదు. ఇదివరకున్న నామినేటుడుసభ్యులనుండి కొన్ని వీరికియవచ్చును. అందుకు మారుగ, నామినేటుడు సభ్యులసంఖ్యను బెంచి, ప్రభుత్వబలమును పెంచుకొనుటవలన, ప్రజాప్రతినిధులకు తీరనినష్టము వాటిల్లుచున్నది. నామినేటుడు సభ్యుల సహాయముతో, ప్రజాపక్షమును ధిక్కరించుటకు వీలుగలుగుచున్నది. నిమ్నజాతులకును, కార్మికులకును ప్రాతినిధ్యమొసగుటకు తలపెట్టిన నామినేటుడు సభ్యులు, నామినేటుడు సభ్యులను వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. నామినేటుడు సభ్యులను వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. నామినేటుడు సభ్యులను వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

నేటుడు సభ్యుల సహాయముతో, ప్రజాపక్షమును ధిక్కరించుటకు ప్రభుత్వమునకు వీలుగలుగుచున్నది. నిమ్నజాతులకును, కార్మికులకును ప్రాతినిధ్యమొసగుటకు తలపెట్టిన నామినేటుడు సభ్యులు, నామినేటుడు సభ్యులను వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. నామినేటుడు సభ్యులను వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. నామినేటుడు సభ్యులను వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది.

సాయధనోకలు

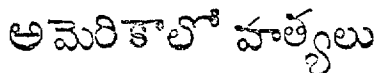
యుద్ధసామగ్రిని తగ్గింపవలయునని ఒకమూల గోరుచు, వేరొకమూల వీనిని హెచ్చుజేయుట కపటముదప్ప వేరుగాదు. అన్నిజాతులవారు తమతమ బలములను వృద్ధిజేసికొనుచున్నారు. అమెరికా ప్రభుత్వమువారు క్రొత్త యుద్ధనౌకలను నిర్మించుటకు తలపెట్టినటుల వార్తలు దెలుపుచున్నవి. వాషింగ్టను ఒడంబడిక కిది విరుద్ధముగాదని, మ్రెసిడెంటుగారి నమ్మకము. ఈరికిని ఒడంబడికలకు విపరీతార్థములునేయుచు, దానిని ఏర్పరచినయ్యుద్దేశ్యమును భంగపరుప యత్నించుటచే, ఆయుధనిర్ణయమెన్నటి కయినను జరుగునా యని సందియము గలుగుచున్నది.

సందిగావస్త

గాంధీగారు సందిగావస్తలోనున్నారు. ఆహమదాబాదులో ఒకప్రతియంత్రాలయమునకు యజమానియగు భవిష్యదాకుడున్నాడు. జీవహింసపాపముని నమ్మువారిలో వీరికరు. ఒకదినము కొందరు తమాషాకు 60 మక్కలను మిల్లు ఆవరణములోనికి తోచిరి. ఈ కుక్కలలో ఒకవానికి పిచ్చిపట్టి మువ్వరు కార్మికులను మిగిలినకుక్కలను కరచెను. యజమాని ఈ విషయమై దీర్ఘముగ ఆలోచించి 60 కుక్కలను కాల్చిచంపెను. అందుపై పూర్వాచార పరాయణులందరు ఇతనిని ఆక్షేపింప మొదలిడిరి. అతడేమిచేయనది తోచక గాంధీగారిని అడిగిరి. గాంధీగారి తినిచర్యను సమర్థించిరి. ఇప్పుడు పూర్వాచార పరాయణులందరు ఒక్కపెట్టిన దండెత్తి గాంధీగారిని ప్రశ్నిలకుచున్నారు. ఆంధోళనపడుటకు అవకాశ మేమున్నదో పాశ్చాత్యులు గ్రహింపజాలరు. (మాంధేష్టరు గార్డియన్)

పోలీసువారి దుర్మీతి

(మాంధేష్టరు గార్డియన్)
పోలీసు శాఖోద్యోగుల దుర్మీతి విషయమై పరికిలించుటకు పంజాబు ప్రభుత్వమువారి లిటివల ఒక విచారణసంఘమును నియమించిరి. ఈసంఘమువారు నివేదికమును తయారుచేసి ప్రకటించినారు పోలీసుశాఖయందు దాదాపు ఉద్యోగులందరు దుర్మీతిపరులనియు లంచములు పుచ్చుకొనువారనియు విచారణసంఘమువారు అభిప్రాయ మొసగియున్నారు. లంచముడుగుట సాంప్రదాయముగ నున్నది. ఘోషపద్ధతి నవలంబించు ఒకధనికుని భార్యపై లేనిపోనిసేము మోపి మాజి స్త్రీలు కోర్టుకు రావలయునని సమ్మతులు పంపుట ఒకపద్ధతి. గౌరవముని అనుమానముపై కారాగృహమునం దుంచెదమని భయపెట్టుట మరియొకపద్ధతి. నిరపరాధియగు వారిపై లేనిపోని సేములు మోపుట మరియొకపద్ధతి. ఈవిధమున భయపెట్టుచు పోలీసువారు లంచములు పుచ్చుకొనుచున్నారు. నేతస్తులవర్ణలంఘములు పుచ్చుకొని వారిచేరులను చూచి చూడక యూరకొనుచున్నారు. భారతీయులలో విద్య లెక్కువగు సుండుటచే లంచము పుచ్చుకొనుట ఘోరమగు తప్పదు బలవత్తరమగు ప్రజాభిప్రాయము ఇంతవరకు ఏర్పడలేదు. ఇట్టి ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడనంతవరకు ఏమి చేసినను లాభములేదని కమిటీవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
ఈవిషయమై గవర్నరుగారు మాల్కాము హెయిల్ గారు కాసనసభలో మాట్లాడుచు పోలీసుశాఖ ఉన్నతోద్యోగులగు ఆంగ్లేయులు భారతీయులు ఈ ఆపకేర్తికి పాత్రులు కారని చెప్పిరి. కాని లంచము ఇచ్చుట, ముచ్చుకొనుట భారతసంఘమున స్థిరముగ నాటుకొగ గడ్డవి. ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడుటకై కామకొనియ్యు, ప్రభుత్వమువారి కతినచర్యలు పుచ్చుకొనుట సరియైనపద్ధతి. పోలీసుశాఖోద్యోగులకు జీతములను హెచ్చించిన ఇంత అన్యాయముండదని రెల్ల భుడున్నాడు.

అందుక, చితం. 22:—సర్వ పుష్కల బ్రాహ్మణకరుగారి
 ద్విపలు జూపిటరు నాకావిమానము కడేనియాలా పెనుగాలి
 సద్గుణుని ప్రవేశంబెను.

తగ్గి, దేశం 21:—సరిగా గంటల ప్రకారము పనిచేయక
పోవుటచే వచ్చిన నష్టమును నాకానిర్మాణములో కూడ
దీనిముటకు యజమానులు క్రేడ్ యూనియనువారును ప్రయ
త్నించుచున్నారు.

పుంచాలు, దేశంబు 22:— పుంచాలు భూకంపము
 ఔషధిరాకు మానిని గలుగజేయలేదు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ నాకాదళము

కూలిజిగారియభిప్రాయములు
వాషింగ్టన్, డిశం 21:—యునైటెడ్ స్టేట్స్ నాకాదళము
వారు 10 క్రాయిజరులను గట్టువలెననుచుండ, అయ్యదికేటాము
అనవసరమని కూలిజిగారు చెబుచున్నారు.

బల్లరుగారిబిల్లు నిర్మాణకార్యక్రమమును మాత్రమే
బులుపుచున్నది. ఎంతయు త్రమను ఖర్చుచెట్టినది
చెబుచున్నది.

ప్రాయిజరులను నిర్మాణకార్యక్రమములో జేర్చిన
పాదుకు నాకాదళము ఆరి తేరియుండునని.

గ్లాస్టో పత్రికాసంపాదకులసమ్మె

ఎక్కువజీతములు గావలెననట

లండన్, డిశం 21:—గ్లాస్టోలో రెండువారపత్రికలపత్రిక
కాసంపాదకీయవర్గము జీతములను పెంచుకేయవలెననియు
పత్రికా విలేఖరి యగుస్ట్రీని పనిలోనుండి తొలగించి సం
గురుకును సమ్మెకట్టిరి.

విచారణ జరుగువరకు పనిలో ప్రవేశించవలెనని పత్రికా
సంపాదకీయవర్గము యూనియనువారు తీరుపు జేరిరి.

చాలవర్షములుగా నున్న డిసమ్మె. ఈ పత్రికలను కార్య
కర్షకులు విలేఖరిగా జేర్చుటగా నుండిరట. దానిచే మరింత
అపహాస్యముగ నున్నదట.

ప్రెస్ యూనియను విధానము ప్రకారము తమ జీతము
లను పెంచుకేయవలె ననుచున్నారు.

స్ట్రీనిలేఖరిని తొలగించుటకు కారణము మిశ్రమము
యని చెబుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియా సంపాదక సంఘము

బ్రీస్బేన్, డిశం 21:—ఆస్ట్రేలియాలో 420000
టన్నుల పంచదార పండినది తలచుచున్నారు.

పనిలేని బ్రిటిషు పనివాండ్లు

లండన్, డిశం 21:—18 లేడిక్ బ్రిటిషులో పని
లేనివారి సంఖ్య 1410000 మంది. ఇందులో క్రిందటివారము
కంటె 95000 తగ్గిరి. నిరుద్యోగము 283000 మంది తగ్గిరి.

జర్మనుల కోపము

బెర్లిన్, డిశం 21:—జర్మనీలో తీర్పు బెర్లిన్లో
చాలకోపమును గలుగజేసెను. అధికారులు ఇది చాల అన్యాయ
మనిరి. కోపముగారికి కోపము దెప్పించిరను సాక్ష్యమే
లేదనుచున్నారు. ఉన్న సాక్ష్యము వీరికి విరోధముగానే యు
న్నదట. మల్లరుగారిని దారుణముగ వధించిరనుచున్నారు.
నిర్మిమిత్తముగ ఈతీర్పు లోకంలో ఫలితములను చాలవరకు
పాడుకేయనని భయపడుచున్నారు.

యార్కు ప్రభుదంపతులపయనము

రుగ్బీ, డిశం 21:—యార్కులోను, ఆస్ట్రేలియాలోనున్న
యార్కు ప్రభు దంపతులు తిన్నెను యుద్ధసాకామిద వెళ్లెదరు.
వీరివెంట నాలుగుయద్ధుకలు అయిదు నాకావిమానములు
పోవును.

బంగారు స్టాండ్ గావలెనట

రుగ్బీ, డిశం 21:—1925లో ఇంగ్లండు కోయలుటం
కసాలలో 3500000 కాసులను అమ్ముపోసిరట. వాటిని ఇంగ్లం
డులో ఉపయోగించుటకు కాదు. చెలామణియగుచున్న నోట్లు
సెల్లెసిసి బంగారుస్టాండ్లను ప్రవేశబెట్టుటకు బంగారు రిజర్వు
చాలవలెనని అంతగా బంగారు స్టాండ్లను ఆములుచువుటకు చాల
వనుచున్నారు. ప్రజలలోగూడ అంతలా తాపము కన్పించుచును.
ఈమార్పుకు ప్రాతినిధ్యముగానున్న అరుగువలక్రింద ఇదివరకే
ప్రభుత్వమువారు 1000000 పాసులను భరించిరట.

బ్రిటిషు వాయువాంత్రాప్రచారము నిమిషమునకు 225
మాటలను వ్రాయుచున్నారు. 50 గంటల అదేపనిగ పనిచేయు
చున్నను.

ఇంగ్లండులో క్రిస్మస్

రుగ్బీ, డిశం 21:—సముద్రప్రాంతముననున్న ప్రదేశ
ములకు ప్రజలు వచ్చిపడుచున్నారు. క్రిస్మసుకు ఈ ప్రచారము
8 లేక 10 వేలమంది జరుపుచున్నారు. ప్యాసిఫిక్నుండి ఇచ్చ
నీతిగూడ వైమానికపయన ముప్పురముగ నున్నదట. నాకా
విమానములన్నియు వచ్చునట.

బెంగాలు క్రొత్తగవర్నరు

బ్యాంక్ గారికి బహుమతి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశం 21:—కన్సర్వేటివు కేంద్రకార్య
లయము పెద్దలు గలిసి యాడ్ రాణి బొమ్మల ప్రాచీన
మగువేండియను నీరుత్రాగుమాజాలను బ్యాంక్ గారికి బహు
మతిజేసిరి.

బ్యాంక్ గారిని త్యక్తము

నేను స్వీకరించు క్రొత్తముద్రాగపు కట్టముల నెరుగు
దును. కాని మీయందరి ఆశీర్వాదములచే వాటి నెదుర్కొన
గల్గెదనని బ్యాంక్ గారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

బ్రిటిషుబొంగుగనులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

11 లేడితో అంత్యమును వారములో 885000 పనివాం
డ్లు 4457000 టన్నుల బొంగును తయారుజేసిరి.

డెన్మార్కు

బంగారు స్టాండ్లు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కోపెన్ హేగన్, డిశం 22:—జననరి మొదటి లేడి
నుండి డెన్మార్కులో బంగారు స్టాండ్లు ఆములు జరుగును.
డెన్మార్కు నోట్లు బంగారులోనికి మార్చెదరు. ఆనగా 25
వేల క్రానరులకు (నాణెములు) ఒక బంగారు కడ్డినిచ్చెదరు.

క్రిస్మసు బహుమతులను విమానములమీదబంపుట ఆచార
మైనదట. అందుచే బ్రిటిషి ఎక్కువగ వున్నదట.

నిరుద్యోగము క్రింద 1500000 మోటారుబండ్లపై
పన్నులక్రింద 18000000 పాసులను చెల్లించిరి.

పాపనాశనంతాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

నిలిపివేయబడుట

కుంభకోణం, డిశం 22:—ప్రభుత్వమువారినుండి అన్వే
షణు లెక్కిగ్రామువచ్చుటచే పాపనాశనంతాలూకాబోర్డు ఎన్ని
కలు మూడవసారి నిలిపివేయబడినవి. పాపనాశనం మేల్కొన
బడినవి ఎన్నికలు నేనును జనవరి 5వ లేదినను జరుగవలసియుండెను.

(అ. ప్రె.)

రేపల్లె డి. యు. కోర్టులో

Tenali Q. S.

1920 సంవత్సరపు వ్యాజ్యపు సంఖ్య 45

E. P. 414/26

వాది:—చాపలమకురు గోవిందయ్యగారికి చిత్ర
చాంబలము కలిగినందున నెట్టు ప్రాంతం అవిభక్త సోదరుని
కొమరు చాపలమకురు రంగయ్య సా|| నిమ్మగడ్డ.

యెదిరి

ప్రతివాన్లు:—1 బత్తెన వెంకటేశు, 2 యా క్రిష్ణయ్య,
4 యాదాల వెంకటేశు, 5 యా నరసింహయ్య, 6 కామరాజు పేద
గుచ్చయ్య, 7 యా చినుకుప్పయ్య, 8 యా నాగయ్య, 9 యా
పుల్లయ్య, 10 యా వెంకటసుబ్బయ్య, 11 కామరాయ కోశయ్య,
12 కొలనుకోళ్లు సుందరయ్య, 13 చెన్నయ్యయిన పుట్టయ్య,
14 యా నల్లూరుగారు, 15 నక్కా కన్నయ్య సా|| యాదు
నల్లి, పంటల అల్లూరు.

తీర్పు యూజుడయిన 1, 2, 4 to 15 ప్రతివాదులు
అనువాదికి, నేగా చెప్పబడిన వ్యాజ్యములో తీర్చిది పొందిన
వాడు అయిన వాడి (అనువాదు) ఈదుపల్లి శివార వుప్పయ్య
సా|| యెన్ది ప్రతివాదుల తాలూకు డి|| నె|| 145/3 బ
డి|| నె|| 182/1 రు గ్రాములయొక్క విక్రయమునకుగాను
మనవిచేసికొన్నాడు గనుక, విక్రయప్రకటనయొక్క మరకు
లకు నిర్ణయించుటకుగాను 1927 వ సం|| జనవరినెల 20-వ
తారీఖు కుదర్చబడిన దని ఇందువలన నీకు తెలుపడమయినది.

వాతావరణస్థితి

1926 సం|| డిశంబరునెల 23-వ లేదీ గురువారము

Table with 6 columns: Location, Max Temp, Min Temp, Rainfall, Humidity, Wind Speed. Rows include Guntur, Eluru, Rajamahendravaram, etc.

సర్పాదులు:—ఉత్తరమున మేఘములు విస్తారముగ
నున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. రాత్రివేళి మంచితీవల్తుములో
2 1/2, గోపాలపురంలో 3 1/2, కాకినాడలో 4 సెగ్రిలు తక్కువ.
డక్కన్:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కర్నూ
లులో 3 సెగ్రిలు ఎక్కువ.
కర్నాటకము:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. శిరో
క్షేత్రము మామూలుగానే యున్నవి.
రాజధాని యంతటను ఎంత గాయుచునే యున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు,
సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.
తమిళవిశ్వవిద్యాలయము
మధుర, డిశం 22:—నిన్నటిదినమున మధురజిల్లాలో
ర్షు మాసిగభలో తమిళవిశ్వవిద్యాలయమున మధురలో సాపిం
పవలెనని తీర్మానింపబడినది. (అ. ప్రె.)

సూతనమంత్రిలకు అభినందనములు
కుంభకోణం, డిశం 22:—కుంభకోణం తాలూకాబోర్డు
సభలో సూతనమంత్రిలకు ఏర్పాటు చేసినందుకు గవర్నరుగారి
రి నభినందించుచు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానముగావింపబడినది.
(అ. ప్రె.)

హంపాయి కలెన్సి పరమలమిద లాహోరులో నొక
కలెన్సి లీగు ఏర్పాటుచేయబడినది. హరికివన్ లాల్ గారధ్యక్షు
లుగను రావ్ వరు లాకసుమార్ బరాద్ థెల్లాగార్లు ఉపాధ్య
క్షులుగను జీవన్ లాల్, బాహర్ దత్తాత్రేయగార్లు కార్యదర్శులు
గను ఎన్నుకొనబడిరి.

సంపరితైలము

వడ్డీ 1-కి కేల సూ 0-8-0
ఈ పత్రిక తైలము విక్రయక రావిన ముఖమున ఏర్పడు చుంటి
యు విక్రయించును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దము
లతో ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నానాకు
తేరును. ఈ తైలము మంచి కువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును.
అమ్మతాంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

న్యాయస్థానవార్తలు తల్లి కూతుండ్ర ఘోరహత్య

శవములు విల్లివాకంలో బయల్పడుట

21 వ తేదీ ఆంధ్ర దినపత్రికలో "తెలంగాణకు మాయ ముగులు" యను కీర్తి కక్రింద ప్రకటించబడిన లెంథివార్త విషయ ములో నేటికర కీర్తింది వివరములు బయల్పడినవి. నెల్లూరు నివాసులును విశ్వేశం సుందరరామయ్యగారి భార్య సుబ్బమ్మ 42 సం॥ల కూతురు రాజేశ్వరి (6 సంవత్సరములు) ఇరువుర యొక్క శవములును విల్లివాకంలో మత్తరాజు సుబ్బారావు అను నాతని ఇంటి వెనుకప్రక్క వొడ్డిలో పూడ్చబడియుండి పోలీసువారిచే నేడు బయల్పరుపబడెను. శవపరీక్ష సాయంత్ర ములోగ జరుగగలదు. పెరంబూరు నెందియం పోలీసువారు ఇన్‌క్వెస్టు జరుపుచున్నారు. నైదా కేట సబ్‌మాజిస్ట్రేటుగారు గూడ నేడే విల్లివాకం వచ్చిరి.

కేసు వివరములు

ఇంకవరకును తెలిసిన వివరములను బట్టి ఈ క్రింది విషయ ములు తెలియవచ్చుచున్నవి. మత్తరాజు సుబ్బారావు అను వారు పెరంబూరు మక్కుమపులో గుమాస్తాగా పనిచేయువారు. వీరు పెరంబూరును ప్రక్కప్రేషనులను విల్లివాకంలో ఒక అద్దె యింటియందు కాపురమున్నాడు. భార్యబిడ్డలుగలరు. సాధారణ ముగ ఇంటినవ్వు పూజాపునస్కారములు చేయుచు తీర్థప్రసాదము లిచ్చుచుండు వాడుక గలవట. ఇదివరలో ప్రభుత్వోద్యోగ ముండుండి ధనావశోరమునకై కొన్ని సంవత్సరములు కైదులో లో నుండినవారు సుబ్బారావుగారు.

మత్తరాజు ఆదివారాయారావు అనువారు విశ్వేశం సుందరరామయ్యగారి అల్లుడు. వీరు అడ యారు దివ్య జ్ఞాన సమాజ సభ్యులట. వీరుగూడ విల్లివాకంనందే తన భార్యతో నివసించుచున్నాడు. ఇదరు సుబ్బారావునకు ఆదివారాయారావుగారికిని మూఠు పు బాంధవ్యము గలదు.

కడచిన 10 వ తేదీ రాత్రి సుబ్బారావు నెల్లూరు వెల్లి మత్తరాజువారికింట్లో నివసించుచున్న విశ్వేశం సుందరరామ య్యగారితోను వారి భార్యయను గతించిన సుబ్బమ్మగారితోడ ను అల్లుడు ఆదివారాయారావు అత్తులపాలై యున్నాడని యు భార్యను (సుందరరామయ్యగారి కూతురు) తిండి బెట్టక బాధించుచుతాడనియు, కూతురు ఆశ్చర్యభరితముగాను బతుక సిద్ధుగ నున్నదనియు అందుచే తల్లియగు గతించిన సుబ్బమ్మ వెంటనే విల్లివాకం వచ్చినగాని పనులు చక్కబడవనియు తెప్పినవిటలు గతించిన విశ్వేశం సుబ్బమ్మగారు తనకడగొట్టు కూతురు రాజేశ్వరి అను బాలికను వెంటబెట్టుకొని సుబ్బారావుతో గలసి విల్లివాకం వచ్చుటకు సమ్యుతించి అట్లానల్తును. తల్లికూతుండ్ర ఇరువురి శరీరములపై దాదాపు రు 500 ల విలువ గల నగలుగూడనం దెనట. పిదప మాడునాలుగుదినములవరకును తల్లికూతుండ్ర బాడపిమాయెనో నెల్లూరిలోనున్న సుందరరామ య్యగారును గతించిన సుబ్బమ్మయొక్క సోదరులును తెలియక అనుమానముకైంది విల్లివాకంవచ్చి విచారింపగ సుబ్బారావు తాను కొంచుదినములకు క్రితమే తల్లికూతుండ్రను నెల్లూరు కంటి తినని తెల్పెనట.

మరియొక మరణము

12, 13 వ తేదీలోపలనే మత్తరాజు వెంకటకృష్ణ య్యగారు అను నొకవృద్ధుడు విల్లివాకంలో సుబ్బారావుగారిం టియందే మరణించెను. వెంకటకృష్ణయ్యగారు అడయారు దివ్య జ్ఞాన సమాజసభ్యులు. వీరికనమును సుబ్బారావునకు నల్లరాలు ద పాన సంస్కారములుగావించిరి. అడయారుగారి నివసించుచు గతించిన వెంకటకృష్ణయ్యగారికి పెంపుడు కుమారియని చెప్ప బడుచున్న చంద్రమతి యను ఆమెనాడ ఇంతవరకేమాయెనో తెలియజేయలేదు. పోలీసువాకు ఆచోడి దీయుచున్నారు.

శవములు బయల్పడుట

రెండుమాడుదిన ముల నుంచి యు నెల్లూరు పోలీసు వారు వచ్చి విల్లివాకం లో విచారణ గావించుచు బాడలు తీయుచుండిరి. నిన్నటి సాయం త్రం ఎట్టకేలకు సుబ్బారావు, శవములు తన యింటి వొడ్డిలో పూడ్చివేయబడినవనియు చూపింపగలనని తెల్పెనట. అందుపై నేడు పెరంబూరు పోలీసువారును, వెంగల్పట్టు సబ్ మాజిస్ట్రేటు నెల్లూరు పోలీసువారిరువురును గలసి సుబ్బారావుగారుండిన ఇంటి వొడ్డిలో (వొడ్డికి అనంతము గలదు) ఒకమాట సుబ్బారావుగారు చూపిన ప్రదేశమును త్రవ్వించిరి. సుమారు మూ డడుగులు త్రవ్వినపిదప తల్లి కూతుండ్ర శవములు రెండును గోన

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము బీదవిద్యార్థులు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము బీదవిద్యార్థులు విశేషధన వ్యయములేక చాకగా విద్యనభ్యసించుటకు సౌకర్యముల సేర్ప రచనందుల కెంతయు చింతింపవలసియున్నది. మేధావంతులగు అనేక బీదవిద్యార్థులు ప్రవృత్తపరమములేక ప్రవేశపరీక్షలలో గృతార్థులైనవెంటనే జీవనాధారములను వెదకుకొనుచున్నారు. అట్టివారికి పట్టపరీక్షలయందు కృతార్థులు గావలయు న ని అభిలాషయుండినను అట్టిఅభిలాషను ప్రస్తుతవిశ్వవిద్యాల య నిబంధనలప్రకారము ఈజన్యుములో దీర్చుకొనుట కాస్ప దములేదుగదా! ఉదరపోషణకై పలుకష్టములకు లోనుగావల సియున్న విద్యార్థులు రెండుసంవత్సరములు ఇంటరు మీడియేటు పరీక్షలకును, రెండుసంవత్సరములు బి. ఎ. పరీక్షకును వి దేశములో భోజనవసతుల సేర్పరచుకొని మాసమాసమునకు కళాశాలకు రుసుము చెల్లించుచు కళాశాలలోనే విద్యనభ్య సింపవలయునన్న సాధ్యమగునా? అట్టివారియొక్క పీడిగతుల ను విశ్వవిద్యాలయమువారు యోచింపవలసినవ్యాయము లే దా? ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లభించినందులకు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు గలిగినగదా ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయముయొక్క స్థాపన సాధ్యమగును.

పాఠశాలలోను, కళాశాలలోను, భరించరాని మాస రుసుములు చెల్లించుచూ నియమితకాలమునకును చదువువిద్యా రులే పరీక్షలకుపోవ అర్హులనియు, తక్కినవారు పరీక్షలకు పోకూడనను నియమములు సరియయినవిగావని విశాలవృష్టితో యోచించువారికి స్ఫూర్తించకమానదు. అట్టివిషయములు బీదవి ద్యార్థులకు ఉన్నతపరీక్షలయందు తీర్థులుగాకుండ బహిష్క రించుటకును, పాఠశాలయొక్కయు, కళాశాలయొక్కయు ఆరికనితని కాపాడుటకును ఉపయోగపడును. ఇటువంటి సం కుచితద్వైత్యో నెలకొల్పిన విశ్వవిద్యాలయము లుండిన నేమి లేకున్ననేమి? ఏదినమున కాదినము మానివారికినితనికొని తీవించు వారికిని ఆగర్భశ్రీమంతులకును ఒకేవిధముగా విద్యనభ్యసించుట కాస్పదమొనగు సంస్థగదా ధన్యతగాంచును? పాఠశాలలోను కళాశాలలోను చదువకైతేక, స్వగృహములలోనే విద్యనభ్య సించి పరీక్షలకు హాజరుకావలచిన విద్యార్థులను పరీక్షలకు చే ర్చుకొనుటయందు విశ్వవిద్యాలయమువారికిగాని ప్రభుత్వము వారికిగాని ఏలూగనవచ్చును గలుగునో ఏవిధముగా విశ్వవిద్యాల యవరపుప్రతిష్ఠలకు భంగము కలుగనో యూహింపజాలకు త్తాము. ఒకవేళ వివిధపరీక్షలకు హాజరు విద్యార్థులసంఖ్య మోపునవచ్చును. అందువలన నవ్వమేమి? వివిధపరీక్షలకు హాజ రు విద్యార్థులసంఖ్య మోపుకావలయుననియేకదా విశ్వవిద్యాల యము (పరీక్షాసంస్థ)యొక్కయుద్దేశము. విద్యార్థులు పరీక్షల కెక్కుచుగా హాజరయిన పరీక్షా రుసుముకూడ నెక్కున వనూ లగునుకదా? పరీక్షలకు హాజరైన విద్యార్థుల నెల్లరిని పరీక్షల యందు దుత్తీర్ణులుగావించుటలేదుగదా? పరీక్షింపబడినవిషయము లలో నియమిత మార్కులను గడించిన విద్యార్థులనే గదా పరీక్షలయందు దుత్తీర్ణులైనవల విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటిం చుచున్నారే! స్వయముగా గృహములలోనే విద్యనభ్యసించి పరీక్షలకు హాజరు విద్యార్థులుగూడ నియమిత మార్కులను గడించిన ధన్యతగాంచుదురు. లేనియెడల మరియొకసారి ప్రయ త్నించురు. ఇటువంటి అవకాశములనొసగినగదా బీదలు ఉన్న తపరీక్షలయందు దుత్తీర్ణులు గావలయునను కోరికలు సఫలమగు ను? విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలను పట్టములను ప్రభుత్వమువారు ఆహాదించుటవలనగదా విశ్వవిద్యాలయములకు ఒకవిధమగుపరు పు ప్రతిష్ఠ గలిగినది? బాతీయవిశ్వవిద్యాలయములు విద్యార్థు లను ఎన్ని సౌకర్యములు గలుగజేసినను, ఎంత విజ్ఞానమును అభి వృద్ధి చేయగలిగినను ప్రభుత్వావరగాలేని లోపముచే వికాసింప కున్నవి. ప్రభుత్వావరగా ముండినతమాత్రమున విశ్వవిద్యాల యములు బీదవిద్యార్థులను బహిష్కరించుట ధర్మమా? పాశ్చా త్యదేశములలో ఉచితవిద్యను ఉన్నతవిద్య గలదు. కార్మికుల సౌకర్యములకై ప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్న ప్ర త్యేక కళాశాలలు, పాఠశాలలు అనేకములు గలవు. ప్రతి పాఠ శాలలోను, ప్రతి కళాశాలలోను ఉన్నతవిద్య ఉచితముగా హా

లోమట్టబడి బయల్పడెను. శరీరములు రెండును దుర్బంధ భూ యివ్వపై యున్నవి. బాలిక పెడమట్టు గుడ్డ మెరికజేయబడి యున్నది. తల్లియొక్క కంఠముమట్టును గుడ్డకొద్దిగ మట్టబడి యున్నది. ఇరువురయొక్క చేతులుపై ఉండిన నగలుమాత్ర ముకనిపించుటలేదు. విషపదారముగల సీసానొకదానిని పోలీ సువారు వశపరచుకొనిరిని తెలియుచున్నది.

గ్రామములోని ప్రజలెల్ల ఈవృత్తి ఆకర్షించుచున్న ది. వేలకొలది జనులు భయాత్పరములతో హత్యజరిగిన స్థలము ను విడిచి పోవుచున్నారు. సామంత్రములోగ శవపరీక్ష జరుపబడి పిదప కెమికల్ పరీక్ష కంపలుమనని తలంపబడు చున్నది.

ధిందుడు. అటువంటి దేశములలో ఎన్ని నిబంధనలు పెట్టినను బీద విద్యార్థులను బహిష్కరించుటలేదు. అందువలననే పాశ్చా త్యదేశములలో విద్య సర్వతో ముఖవ్యాప్తిగాంచి తన పోడేశకల లను నలుదిక్కుల వ్యాపింపజేయుచున్నది.

తనపరిపాలనలో నుండు ప్రతివ్యక్తిని విద్యావంతునిచే నేయుట ప్రభుత్వముయొక్కయు, విశ్వవిద్యాలయముయొక్క యు ధర్మమైయుండగ, ఆధర్మమును నెరవేర్చుకొనుటయేగాక మీదుమిక్కిలి బీదవిద్యార్థులను బహిష్కరించుట ఏటిన్యాయ మో విశ్వవిద్యాలయమువారును, ప్రభుత్వమువారును యోచింప వచ్చును. కలకత్తా, బెనారసు మొదలగు విశ్వవిద్యాలయములు ఆవిశ్వవిద్యాలయ ఆవరణములో నివసించు ప్రతివిద్యార్థికిని పాఠ శాలలో చదువ నవసరములేకనే ప్రవేశపరీక్షలకు హాజరుగు కును, ఉన్నతపరీక్షలకుకూడ కొన్ని సంవత్సరములలో హాజరుగు కును ఆస్పద మొనగియున్నారు. అందువలన ఆవిశ్వవిద్యాల్య పరువు ప్రతిష్ఠ లేమాత్రమును తగ్గలేదు. మనమద్రాసు విశ్వ విద్యాలయములోను, ప్రత్యేకముగా నిర్మింపబడిన ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయములోను పాఠశాలలోగాని కళాశాలలోగాని చదువకై తీవనివారుహాడ స్వయముగా విద్యనభివృద్ధిచేసుకొని విశ్వవిద్యాలయము వారు జరుపు పరీక్షలకు హాజరకావచ్చు నని ప్రకటించిన మనరాజధానిలో ఎంత విద్యాప్రభోధము వ్యాపింపనో ఆనుభవకైవేద్యముగాని ఉహింపసాధ్యము కాదు. ఇటువంటి మహాభాగ్యము లభించని నిస్పృహ జెందిన వారిమనసువికసించు భాగ్యము ఏవాడు లభించునోగదా!

ప్రస్తుతము మన చెన్నరాజధానిలో ప్రవేశపరీక్షప్రభు త్వమువారి హస్తములలో నున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము వారు ఇతర విశ్వవిద్యాలయముల రీతి ప్రవేశపరీక్షను ప్రభుత్వ హస్తములనుండి తామె గైకొని నిర్వహించుటనమంజనముగా యుండును. ప్రతి విద్యార్థికిని ప్రవేశపరీక్షకు పాఠశాల లో చదువ నవసరము లేకనే పరీక్షరుసుము చెల్లించి హాజరుగుటకు మొదలు ఆస్పద మొనగవలయును. పాఠశాలలోనే చదువ నివ్వ ము గలవారెల్లరు నిరాటంకముగా పాఠశాలలోనేచదువుదురు పాశ్చాలలో చదువకైతీవనివారు స్వగృహములలో చదువు కొని ప్రవేశపరీక్షకు హాజరుగుదురు. ప్రవేశపరీక్షయందుకృతార్థులైనవారు కళాశాలలో చదువ నక్కరలేకనే ఇంటరుమీడి యేటు పరీక్షకును ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షయందు తీర్ణులైన వారు బి. ఎ పరీక్షకును హాజరుగుట కాస్పద మొనగవలయును. బి. ఎ పరీక్షయందు కృతార్థులైనవారు ఇతర యే శాస్త్ర పరీక్షలకు హాజరుకావలచినను ఆయా శాస్త్ర కళాశాలలో చదువ నవసరము లేకనే పరీక్షలకు నిరాటంకముగా హాజరుగుట కను మతి నొసగి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును అదర్శప్రాయముగ చేయవలయును.

విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్వహించవలసిన ధర్మములో యిది కనీసధర్మము. ఈ ధర్మము నిర్వహింపనిది ఎన్నివిధముల విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికై పాటుపడినను కృత్యక్షములు కాజాలరు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు విశాలవృష్టితో పెవిష యమును చర్చించి పాఠశాలలోగాని, కళాశాలలోగాని నియమితకాలమునకును చదవనిదే పరీక్షలకు హాజరుకాకూడవను బహిష్కరకాసనమును తొలగించి బీదలుకూడ ఉన్నతపరీక్షల లలో ఉత్తీర్ణులగుటల అవకాశమొసగి ఆంధ్రదేశమున విద్య సర్వతో ముఖవ్యాప్తిగాంచుటకు తోడుపడి యితర విశ్వవిద్యా లయములవారికి మాన్దదర్శకులై దేశమాతయొక్కయు, బీద విద్యార్థులయొక్కయు కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురుగాక! జమ్మలమడుగు.

నెల్లూరు రామకృష్ణశాస్త్రి.

కోమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్.టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాచారవ్యవహారములు, గూఢ శిలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు, ఫెదర్లె ట్యుకార్గితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0 తపాటుపెట్టె నెం. 212, చెన్నపురి.

మదరాసు.

మా లండనులేఖ

(స్వకీయవిలేఖరి)

చైనాపరిస్థితులు

లండను, డిశంబరు 21:—చైనాపరిస్థితులు విమర్శించుచు లండను ప్రముఖ పత్రిక 'నేటిదినము' సంపాదకీయ వ్యాసమున ఈక్రింది అభిప్రాయములను ప్రకటించినది. "ఈ పర్యాయము విదేశీయులపై చైనావారు దండెత్తుట గమనింప నలసినవిషయమై యున్నది. పూర్వపు తిరుగుబాటులవలె కాక ఈసరికాయము తెలివితోడను క్రమవ్యర్థతల ననుసరించియు చైనావారు విప్లవోద్యమమును వ్యాపింపజేయుచున్నారు. తాత్కాలికపు అశుభలతో లాభములందు. నిజము చైనాపక్షి నది. ఇక త్వరలో ఏమి జరుగగలదో మనము ఊహించుకొన వచ్చును. భారతదేశపు సేనాధిపతియగు సర్ బాల్బర్నట్టెన్ డే గారు బర్మాసరిహద్దులకు వెళ్లి ఆ ప్రదేశము సంతయు కడు శ్రద్ధతో పరిశీలించి రనువార్త ప్రకటించబడినది. ఇదంతయు చూడ విదేశాంగ కార్యాలయమువారు ఒక పెద్ద ఎత్తునైన చైనా వారుని చెప్పవచ్చును. ఇంతవరకు రషియా సోవియటులు ఆఫ్ఘనిస్తానమునండి భారతదేశమునకువచ్చెనేమోయని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భయపడుచు తమదృష్టిసంతయు ఆఫ్ఘనిస్తానము పై నిలిపియుండిరి. నేటిదినము రంగు మారినది. చైనానుండి బర్మామీదుగ సోవియటులు భారతదేశమునకు వచ్చెనరమభయ ము అధికమైనది. త్వరలో చైనావారికి బ్రిటిషువారికి సంఘర్షణము అధికముకాగలదని చెప్పవచ్చును. హంకోలో బ్రిటిషు వారిహక్కులను సంరక్షించు సేవనుపై బ్రిటిషువారు కయ్యి మునుకు కాలత్రవ్వవచ్చును. ఈలేఖ మీకు చేరువరికి చైనా వారి సమైక్య ప్రారంభమగును. విదేశీయుల నందరిని బహిష్కరింప చైనావారు సంకల్పించుకొనియున్నారు. ఇట్టి ఉద్దేశ సమయమున అల్లరులను పురిగొల్పుట మిగుల సులభము. ఈ విధముగ అల్లరులను పురిగొల్పి సమస్త మరంత శీతరూపము చాల్చునట్లుచేయుట సులభమని అనుభవములను చెప్పవచ్చును. ఇతరవిదేశ ప్రభుత్వములవారు చైనావారిపై కఠినవర్తనలను పుచ్చు కొన నిష్పవడుటలేదు. అందుచే బ్రిటిషువారు ఏమియుచేయ జాలకున్నారు. లేకున్న ఇప్పటికే బ్రిటిషువారు కఠినవర్తనలను తీసికొనియుండెడివారని నేటి ప్రముఖ పత్రిక ప్రధానవ్యాసము ధ్వనినిసగచున్నది. ఐరోపాఖండపు ప్రభుత్వములన్నియు యుద్ధమునల్ల చెబ్బు తగిలించున్నవి. కావున చైనావారితో పోరాటమునకు గడంగజాలరు. చైనావారు తమదేశమున పోరాడెదరు. కావలినంత సైనికులు యుద్ధసామగ్రియున్నది. ఐరోపాఖండమువారికి అన్ని సామానులు సముద్రముమీద రా వలయును. కాని బ్రిటిషువారికి ఇబ్బందిలేదు. భారతదేశము నుండి సేనలను సామగ్రినిపంపి సోవియటుల ఆధిక్యతను తీసింప చేయ యత్నించవచ్చును. చైనావారికి బ్రిటిషువారికి పోరాట మేర్పడిన భారతీయులు నోరు మానుకొని యజమానులకు బ్రిటిషువారి ఆజ్ఞల ననుసరించి ప్రవర్తించవలసియుండును.

రీడింగ్ ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము

బ్రిటిషుఇండియన్ యూనియనువారు కడచిన మంగళ, వారము సెలెబ్రేషన్లందు రీడింగ్ ప్రభు దంపతులకు విందో సగిరి. ఈసంఘమునకు రీడింగ్ ప్రభువుగారే అధ్యక్షులు. ప్రముఖ ఆఫ్ యిండియా పత్రికాసంపాదకులుగనున్న సర్ ఫ్రేన్స్ రీడుగారు ఆసాటిసమావేశమునకు అగ్ర్యతన వహించిరి. భారత దేశమునకు ఇంగ్లండునకును అవిచ్ఛిన్నమున సంబంధమున్నదని రీడింగ్ ప్రభువుగారు పాటపాట పాడిరి.

ఇండోరు మహారాజుగారు

బొంబాయి భోగపు శ్రీ మంత్రాజు ప్రియదాసు ఇం డోరు మహారాజుగారు యునైటెడ్ స్టేటులో పర్యటన మొనర్చుచున్నారు. వీరివిషయమై ఎన్ని యోకథలు చెప్పబడు చున్నవి. అమెరికావంతలచూపుచు తనతో తిరుగుచున్న ఒక అమెరికా అందకత్తెను వీరు వివాహమాడెద రని ఒక పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ పిల్ల తల్లి, ఈవంతి నిరాధారమైనదని పత్రిక వ్రాసినది. మహారాజుగారి పర్యటనము విషయము తెలియగనే వారిని సందర్శింప పత్రికాప్రతినిధులందరు ఈగల వలె ముసురుకొనిరి. మంత్రాజు కేసువిషయమై నిజము ఎవ్వరికి తెలియదనియు, కాని వివరములన్నిటిని ప్రకటించి మహారాజుగారు తన నిర్దోషత్వమును ప్రకటించుకొనుటకు వీలులే దనియు రాజుగారి కార్యదర్శి చికాగో ట్రిబ్యూనుపత్రికాప్రతి నిధికి చెప్పెను.

ఇది న్యాయమేనా?

స్టేట్సుమన్ కేసు

బొంబాయి, డిసెంబరు 22:— బొంబాయి క్రాసికీలు పత్రిక నుబాను నల్లదబోను కేసులో తీర్పును గూర్చి ఇట్లు వ్రాసెను. "ఇది న్యాయమేనా? బట్టండుగారి న్యాయదృష్టి మాకాశ్చర్యము గొలువజాలదు. అది ఒకమాదిరిచట్టమే గాన చచ్చును. కాని న్యాయమూత్రము గాదు. ఈ నాటికమున కొక గాఢ నెమకనున్నది. అర్థి నాన్నవంటి అన్యాయవృత్తితో మని చెప్పకతప్పదు."

ఇండోరును డెయిలీమెయిలు

"యీ కేసును దాని తీర్పును పూర్తిగ చర్చించి "న్యాయమూర్తి వాగ్దారము అధరహితము ఎవరికిని తెలియజాలదు. వ్యాఖ్యానముయందేని చాలవిషయములు తీర్పునందే గలవు" అని వ్రాసెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

కరాచీ, డిసెంబరు 22:— సముద్రస్థానమునకు పోయి సాహుకారు గుమాస్తా యొకడు పరణించెను. శన మొకపైనికు నకు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు దొరకెను. ఉదయమున దహన మయ్యెను. (అ.ప్రె.)

ఐరోపియనుసభ్యుల పక్షపాతము

కరాచీ, డిశం 21:—కరాచీ పార్లమెంటువారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికయందు ప్రకటనార్థమై సాతీన రూ 7500 ఖర్చు పెట్టుచున్నందుకు దేశీయనర్తక సంఘమువారు, బయర్ను ప్రిన్సిపల్స్ చేంబరువారు నిరసించిరి. అది వట్టిసండుగనిరి. పార్లమెంటు నలవి ఐరోపియను సభ్యులు పక్షపాతముచే మచ్చిత బుద్ధి గలవారయి యిట్లుచేయు చున్నారనియు, ఇండియనుయు నకులు నాకల ననువుట నేర్చుకొనుటకు ఒకసంవత్సరమైన అవకాశ మియ్యలేదనియు, ఐరోపియను సభ్యుల స్వభావమును నిందించుచు తీర్మానించిరి.

రాబడిపన్ను గూర్చి ప్రకటన

ఢిల్లీ, డిశం 21:—ప్రభుత్వ ప్రకటన యిట్లుగలదు:— ఇండియను రాబడిపన్ను చట్టము (1922) 42 నిబంధన ప్రకార ము రెవెన్యూ బోర్డువారి 30-10-1926 నెం 39 ప్రకటన ననుసరించి, ఐకంపెనీ వాటాదారుడైనను సాలునకు మొత్తముపైన రూ 10000 పైగా డివిడెండు (లాభము) పుచ్చుకొనినచో దానిపై రాబడిపన్ను విధింపబడును. కంపెనీఅధికారి 19 ఎస్ క్షన్ ప్రకారము అట్టివివిడెండు ఎవరికి చెందుచున్నదో చెల్లప నలెను. ఇప్పటికి మొత్తము కనీసపు మొత్తముగ నిర్ణయింప బడెను. ఇకముందు అనుభవమునుబట్టి మార్చవచ్చును. (అ.ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి, డిసెంబరు 22:— ఎల్లెక్ట్రిక్ సాఫ్టువోల్టేజీ యంజనక్రిందపడి గాయపడి మరణించెను. (అ.ప్రె.)

హిందూ హైస్కూలు

పూర్వవిద్యార్థిసంఘము- బందరు

బందరు హిందూ హైస్కూలు పూర్వ విద్యార్థులు 9-12-26 తేదీన పాశ్చాత్యభవనమునందు సమావేశమై పూర్వ విద్యార్థిసంఘమును పునరుద్ధరించి రెండవతరగతి కళాశాలగా ఆభివృద్ధిచెందబోవు తమపాఠశాలకు శక్తికలిపి ద్రవ్యసహాయము చేయ తీర్మానించిరి. సోదరపూర్వవిద్యార్థు లెల్లరు త్వరలో తమపేర్లను రిజిస్టరు చేయించుకొనుటకుగాను రుసుము 1-0-0 యావజ్జీవిత సభ్యులు కాగోరువారు ఒకేమారుగా 10-0-0, సాధారణసభ్యులుగా కేరలలవారు సంవత్సరమునకు 0-8-0 నందాను కార్యదర్శులకు మనియార్డరుద్వారాపంప ప్రార్థించు చున్నాము. ఇదివరలో 30 యావజ్జీవితసభ్యులను 20 సామాన్య సభ్యులను మేము జేర్చియున్నాము. అందరిని స్వయముగా కలిసికొనుట దుర్లభము గాన సంఘపునర్నిర్మాణవత్సరము గమనించి పై పాఠశాలయొక్క పూర్వవిద్యార్థులందరు తప్పక వెంటనే తమ చిరునామా విలాసములను తెలియజేయుచు రిజిస్ట్రేషన్ రుసుము చందాలను ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారిచేర పంప జేయుచున్నాము. ధనికులైన పాశ్చాత్యభిమానులు యావజ్జీవిత సభ్యులుగాజేరుటకై మేము హెచ్చరించుచున్నాము. సంఘసమావేశము జనవరి 22 వ తేదీని జరుగును.

1. నెంపటి రామయ్య,
2. పి. వి. నారాయణ,

బందరు. కార్యదర్శులు.

రాజమహేంద్రవరము

శ్రీ వీరేశలింగభవనములు శిథిలావస్థలో లేవు

వీలూరులో జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసంస్కరణ సభలో శ్రీయుత ముల్కూరి రంగయ్య చాచరిగారి స్వాగతోపన్యాసమున "శ్రీ వీరేశలింగపంతులుగారిచే గోవాపరీపత్రిక తీరమున నిర్మించబడిన భవనములు శిథిలావస్థయందుండ అతని యాత్మ దొంగ పరితపించుచున్నదా" అని యనినట్లు ఆంధ్రపత్రికాసంఘము ఆ 1925 నెం ౪ డిశంబరునెల 1 వ తేదీ బంధవారమున పత్రికలోనున్నది. శ్రీరాజమహేంద్రవరము లేమి హైస్కూలు భవనము లేమి, అన్నియును ప్రకాశమానములై యున్నవిగారి శిథిలావస్థలో లేవు. శ్రీ వీరేశలింగస్మృత పాశ్చాత్యులలో దండలకొలిపి విద్యార్థులు ఎదుటనున్న పుష్పసారథ మందిరము హాయిగా జనుపుకొనుచున్న పుష్ప స్కూలు ఫైవలు చాకుఁ జదువు బాలికలచే శ్రీరాజమహేంద్రవరము దనరారుచున్న పుష్ప భవనములు శిథిలావస్థలో నున్నదనుటచే పంతులువారి యాత్మను బలిపెంపఁజేసినవా రగుచున్నారు.

(పురవాసి)

విశ్రాంతిపురం యయిరోగ నివారణాశ్రమము (స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి, డిశంబరు 19:—ది 1-5-1926 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరం సమీపమున సారంగధరుని దిబ్బవద్ద స్థాపింపబడిన ఈ ఆశ్రమమునకు సహాయముకొరకు కృషిసలుపు నుద్దేశముతో 18-12-25 సాయంత్రము 4 గంటలకు రాజమండ్రి మ్యాజిస్ట్రేటుతోటలో జిల్లాకలెక్టరుగా రను వ్రాతముగారి అగ్ర్యతల్లికింద సోకసభజరిగెను. సభకు ఈజిల్లాప్రముఖులు పలు పురు విచ్చేరిరి. కొంత చర్చ జరిగినవిషయము ఈ ఆశ్రమమును నడుపుచున్న న్యూడార్బరుగారితో సంప్రదించి ఈ ఆశ్రమము నకు సహాయముచేయుటకు ఒక ట్యుటోగనివారసంఘమును స్థాపించుటకు నియమములను నిర్ణయించుటకు మా-రా-రా-శ్రీ పాలకోడేటి గురుమూర్తి, పోకల గోవిందరావునాయుడు చిత్రపు వెంకటాచలం పంతులు, మేజరు ఎఫ్. జి. డి.కూజు, అనసరాల రామారావుగార్లు ఒక యుపసంఘముగా నేర్పాటు చేయబడిరి. సభ ముగింపక పూర్వము వ్రాతముగారు ఈశ్రయ రోగ నివారణాశ్రమమై అన్ని పక్షములను జేరినవారు సమావేశమైనందులకు తమసంతసమును చెప్పిరి.

హైస్కూలు

గవ్వారము నందిగామ తాలూకా రామిరెడ్డిపల్లి స్థూప మునుగూర్చి వ్రాసియున్నారము. పలువురు పలుతావులనుండి అచటపోవుచున్నవారు ఇరవైసార్వములనుగూర్చి ప్రత్యుత్తర ముల గోరుచున్నారు. స్థూపము రామిరెడ్డిపల్లిపట్టణ మధ్య భాగముననున్నది. ఈపట్టణ గ్రామమునకు అరవైమైలుదూరముం డును. నుట్టపై చెట్లు మరుగుచోటులులేవు గాన భయముండదు. స్థూపముగల రామిరెడ్డిపల్లి నందిగామకు ఏడుమైళ్లదూరమున గలదు. దెవవాడనుండి నందిగామకు మోటారుచార్జీ 1-12-0 లు. నందిగామనుండి స్థూపమునకు ఎద్దుబండ్లలో పోవచ్చును. రెం దవమార్గము దెవవాడనుండి నైజామురెయిలు ఎక్కి మధిరలో దిగినచో అచటకి రామిరెడ్డిపల్లి ఆరుమైళ్లు. మధిరలో బాడుగ బండ్లు నిల్చును. అవకాశములనుబట్టి యేట్రోవనువచ్చినను సులభముగా స్థూపమును దర్శింపవచ్చును. రామిరెడ్డిపల్లిలో భోజనసదుపాయములు చేసికొనవచ్చును.

కేమోదరమణ కవులు.

ఒక శ్రీకి నలుగురు పిల్లలు పుట్టుట

ఆనంకపురం జిల్లా పెనుకొండ తాలూకా కేసాపురం గ్రామమున మహమ్మదీయ (దూడేల) శ్రీగంపమునుండి 15-12-1926 తేదీసాయంత్రం ఒకఆడశిశువు 15-12-1926 తేదీ ఉదయం ఇద్దరు ఆడశిశువులు ఒక మగశిశువు పుట్టిరి. మధ్యలో కలిగిన ఆడశిశువు లిద్దరు ఉత్తలిలోనే నృతిచొని యుండిరి. మొదటిదానా జనించిన ఆడశిశువు రెండు దినములకు మృతిచొందెను. తల్లియు మగశిశువు నెమ్మదిగా నున్నారు. ఈసలకురు బుమైనదేహములతో శరీరాంగములలో ఒకటియైనను లోపము లేక ఉండినారు. ఈవింతను కనుగొనుటకు అనేకజనులు వచ్చి చూచి ఆశ్చర్యపడి పోయిరి.

బీహారు మంత్రులు

పాట్నా, డిశంబరు 22:—బీహారు ఒరిస్సా ప్రభుత్వపు మంత్రులు సర్ మహమ్మద్ ఖల్వద్దీన్ బాబు గనేషదత్తు సింగు గారును నేటి యుదయామున ప్రమాణముల గైకొనిరి. (అ.ప్రె.)

వ్యతాంతలేఖలు

హైదరాబాదు వార్తలు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

శాసననిర్మాణ సభ

డిసెం. 20:—ఇటీవల సీసభ సమావేశమయ్యెను. శ్రీ శ్రీ ప్రభుత్వసభ్యులు డా. మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాదు బహదూరుగారి ప్రధానతన వహించిరి. అధికారతరఫావల ప్రతిపక్షమున మిట్టరు అగ్రురు బారిష్టరు అగ్రుత్తుని ప్రతినిధులు నిజాంరాష్ట్రమున రాజ్యాంగ సంస్కారములను ప్రవేశపెట్టు విషయమున ౬ వత్సరములకు మించు వచాభివృద్ధి వహించిన నిజాము ప్రభువుగారు జారీచేసిన ఫర్మానాను తర్వాత సీవిషయమున జరిగిన యత్నములను నుల్లేఖించి ఈవిషయమున నికను ప్రియ పూర్వకముగ సేమియు జరుగలేదనియు బ్రిటిషు హిందూదేశములోని శాసనసభలకు గల అధికారములన్నియు ఇచ్చటి శాసన నిర్మాణసభకును ప్రసాదించుట అవసరమని విన్నవించిరి. అధ్యక్షు లీవిషయమున సానుభూతితో నాలోచింతుమని వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఈసంవత్సరమున (౧౩౩౬ ఫ) నిదియే మొట్టమొదట సమావేశము.

పురపాలకసంఘశాసనము

ఈశాసనముయొక్క చిత్తు పైసభలో ప్రవేశపెట్టబడి యంగీకారము పొంది ఉపసంఘమున కప్పగింపబడినది. హైదరాబాదు రాజ్యమునందు ఒకటే పురపాలక సంఘము హైదరాబాదు నగరమున కలదనియు, దానియందు దింకను ఎన్నికల పద్ధతి లేదనియు, సభాసదుల నియామక పద్ధతి తేలికను అమలులో నున్నదనియు, పురపాలక సంఘశాసనము ఇంకను నిర్మింపబడలేదనియు తెలిసికొనదగియున్నది. ఈశాసనపు చిత్తు త్వరలో అంగీకరింపబడి ఈరాజ్యమున సానిక స్వస్థరిపాలన పద్ధతి అమలులోనికి వచ్చు గాక.

గొప్ప ఉద్యోగములు

ఆర్థికశాఖ యొక్క అధ్యక్షుడు నవాబ్ లిఫ్ యార్ జంగ్ బహదూరుగారు, కరోడ్డిరి (కృష్ణము) శాఖాధ్యక్షుడగు రాజ ఇంద్రకర్న్ బహదూరుగారు ఉపకారవేతనము లపై వేర్వేరునియు, హైకోర్టు న్యాయాధిపతులలో గూడ కొన్ని మార్పులు గలుగనున్నవనియు జనులు చెప్పుకొనుచున్నారు.

సికింద్రాబాదు విందు

మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాదు బహదూరుగారికి లభించిన శ్రీ శ్రీ గౌరవమునకుగాను వారిని హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, బొల్లారము ప్రజలపక్షమున సభించిండుటకై గొప్ప ఫలాహారపు విందు గత శనివారము సాయంత్రము జరిగెను. కీ! శ్రీ! నేటు రామగోపాలుగారి పుత్రులకు నేటు లక్ష్మీనారాయణగారు ఇతర సంపన్నులును అతిథులును గౌరవించిరి.

బ్ర. శ్రీ. బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు

విఖ్యాత ఆంధ్ర విమర్శకుల బ్ర. శ్రీ. శాస్త్రిగారు గత శుక్రవారమునా డిచ్చటికి దయచేసిరి. నాంపల్లి శ్రీ అంజనేయ గ్రంథాలయమువారు శ్రీ శాస్త్రిగారి నాహ్వానించిరి. శ్రీ శాస్త్రిగారు శనివారమునాడు గ్రంథాలయ మందిరమున “ఆంధ్ర భాష”నుగూర్చియు ఆదివారము సాయంత్రము శ్రీ కృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషాలయమందు “పురాణములు” అను విషయమునుగూర్చియు చువోహరముగను ప్రబోధకము గను నుపన్యసించిరి. సోమవారమునాడు మరల నాంపల్లిలో “ప్రబంధకవుల”నుగూర్చియు మంగళవారమునాడు సికింద్రాబాదునందు ఉపన్యసించురని తెలియుచున్నది. వీరింకను ముమారు వారము దినములుండుననియు పోవునప్పుడు వరంగల్లులోని శబ్దానుశాసనాంధ్ర గ్రంథాలయమున నుపన్యసించు శ్రీయుత టి. నరహరబాబుగారిచే నాహ్వానింపబడిరి.

రజతోత్సవము

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషాలయమువారు జనవరి మాసాంతమున రజతోత్సవము జరుపనిశ్చయించినదియు ఈ సందర్భమున రజతోత్సవసంఘముకట్టి ప్రకటించుచున్నందుచున్నారనియు తెలియుచున్నది. చందాలు వివిధవిగా ననుమలగుచున్నవి. సంచక సంబంధమున పనుల నొకకమిటి కప్పగింపబడినవి. ఈ కార్యమున శ్రీయుత గాడెల్లి సూర్యప్రకాశరావు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు కడునుత్సాహముతో యత్నిం

చుచున్నారు. ఉపసంఘమువారు చందాలకై కృషి సల్పుచున్నారు. రజతోత్సవసంఘమున నిజాంరాష్ట్రములోని ఆంధ్ర గ్రంథాలయములనుగూర్చిన వివరములు ప్రకటించబడునట్లు.

ఈ యుత్సవ సందర్భమున నొకమహిళా సమావేశమును బాలబాలికల విందును జరుగునని తెలియుచున్నది.

సుజాత మాసపత్రిక

ఈపత్రికను జనవరిలో వెడులునట్లు చేయుటకై సంపాదకులగు శ్రీయుత పి.యల్. శర్మ, బి. ఏ. గారును వ్యవస్థాపకులగు శ్రీయుత బి.యల్. శర్మ బి.ఏ. గారును కృషిసల్పుచున్నారు. జనవరిలో మొదటిసంచిక వెలువడునని తెలియుచున్నది.

శ్రీ ధర్మవర వామననాయకుగారు

వీ రిటీనల్ కొంత అన్యధముగ నుండిరి. ఆరోగ్యమిప్పుడు బాగుపడుచున్నది.

ఆంధ్రజాతీయ కలాశాలయందు చిత్రలేఖనము నభ్యసించుచున్న శ్రీమాన్ కే. రామాచార్యులుగారికి శ్రీధర్మవరగారిగారి క్యామరానిప్పించి ప్రోత్సహింప వాగ్దానమొనర్చిరి.

శ్రీవారికుమారుడు మాంచెర్లకుండి జబ్బుచేసినందున హైదరాబాదు వచ్చియుండిరి. వీరికి యారోగ్యము లభించినది. వీరు మరల నేవాకు బోయెదరట.

జ్ఞేగు

ఈసంవత్సరమివాళి ఇచ్చట చాలతక్కువగానున్నది. నాటక కంపెనీలు

జైవాడ ఆమెవారు నాటక సంఘమువారును, తెనాలి కంపెనీవారును ఇటీవల ఇచ్చట నాటకముల ప్రదర్శించుచున్నారు. పెక్కింద్రాబాదులోకూడ కంపెనీలవారు నాటకముల చేయుచున్నారు.

తిరుత్తుని

కాలమానము

(స్వకీయవిలేఖరి)

డిసెంబరు 21:—వర్షము బొత్తుగా కురియని కారణము చే యీ తాలూకామొత్తమున ననేక గ్రామములలో వరిపైర్లు పూర్తిగా ఎండిపోయినవి.

నాలుగేండ్ల బాలికకు నిర్బంధముగ పుస్తకెట్టినకేసు నగరిసమీపమునగల దామరపాకము మజరా పేరాచెడ్డి కండ్లగ గ్రామమునందలి పెల్లారి మునుస్వామిచెడ్డికుమార్తె నాలుగేండ్లబాలికను, దొంగతనముగాగొంపోయి అరక్కోణముయిలాకా మరంగిగ్రామమున, సదరు పేరాచెడ్డికండ్లగ వాస్తవ్యులగు పెల్లారు మునిక్యష్టారెడ్డి దువ్వూరు కృష్ణమ్మయను నిరువురుగలసి 35 సంవత్సర వయసు యీడుగల పోచారెడ్డి గోపాలురెడ్డి (పేరాచెడ్డికండ్లగ)కి దొంగతనముగా భార్యగా జేయదలచి నిర్బంధముగ పుస్తకెట్టినందున, బాలికతండ్రి తదితరబంధువుల ఫిర్యాదుపై, అరక్కోణము పోలీసువారు, పై మువ్వూరు దోషులను, పెండ్లికుమారుని సహా అరెస్టు గావించి అరక్కోణము తాలూకాసబ్ జైలునందుంచియున్నారనియు, తాలూకాసబ్ జేజిస్ట్రేట్ వారు కేసును విచారించుచున్నారనియు, మొదటిదినము ననే కోర్టువారి సమ్ముఖంబున బాలికమెడలోని నిర్బంధపు దొంగపుస్తక ప్రదర్శించబడినదియు, లోగడ యావత్రికయందు ప్రకటించియుంటిని. ఆ కేసు తాలూకా మేజిస్ట్రేటువారు పూర్తిగా విచారించి, నార్తార్కాడు పెమ్మన్నకోర్టునకు కేసును కమిటుచేసినారు. నార్తార్కాడుజిల్లా పెమ్మన్న జడ్జిగారు మిస్టర్ ఎ.జె. కింగ్ జి.సి.ఎస్. గారు కేసును యీనెల 11-వ తేది మొదలు 13-వ తేదివరకు విచారించి, నలుగురు అస్సెసరుల ఏకాభిప్రాయముతో పూర్తిగా గలసికొని పెండ్లికొమారుడగు పోచారెడ్డి గోపాలురెడ్డికి రెండుసంవత్సరములును పెండ్లికి ప్రోత్సాహకర్తలగు పెల్లారు మునిక్యష్టారెడ్డి (పెండ్లికుమారుని మేనమామ)కు రెండుసంవత్సరములును, దువ్వూరు కృష్ణమ్మ (పెండ్లికుమారుని పినతల్లి)కి ఒకసంవత్సరమును, కఠినశిక్షను జడ్జిగారు విధించినారు. తీర్పు 13-12-26 తేది జరిగినది. దోషులు పెంటనే బంధిక్యమై నార్తార్కాడు (నెల్లూరు) జైలులునందు శిక్షబడిరి. బాలికకాపెండ్లి శాస్త్రీయముగా జరిగినదిగాపనియు తీర్పానింపబడెను. ఫిర్యాదులయొక్కయు దోషులయొక్కయు గ్రామము చిత్తూరుజిల్లాకు చేరినదైనను నేరము నార్తార్కాడు జిల్లాలో జరిగినదగుటచే విచారణ నార్తార్కాడున జరిగినది.

కొత్తపట్టణము (గుంటూరుజిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

కలుపు-ప్రజలకష్టములు

డిసెం. 18:—మా గ్రామమునందు గత 2 మాసముల నుండియు కర్షకులు వర్షమునకు వేచియుండి యాశాభంగమైరి. చెంగటనుండు గ్రామప్రజలగు బీదలు మిక్కిలి కష్టపడుచున్నారు. ఒంగోలు తాలూకాయందంతటను మెట్టపైర్లు నశించినవి. ఈవిషయమై మామండలశాసనసభ్యులలో నొకరగు శ్రీయుత పి. అంజనేయులుగారు, మాతాలూకాకలుపునుగూర్చి వ్రాసియేయున్నారు. కొత్తపట్టణపు బీదలై తులందరు పంటలు నశించినవనియు, పన్ను కట్టలేమనియు అర్జీలు పంపుకొన్నారు.

దొంగభయము తీవ్రమగుట

ఒంగోలునుండి కొత్తపట్టణమునకు బోవుమార్గములో మిక్కిలి దొంగభయముగనున్నది. పోలీసువారు తగుచర్య తీసుకొనెదరుగాక!

గుంటూరు మండలం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రాశ్నసరు సారథిగారు

ప్రాశ్నసరు సారథిగారు సుప్రసిద్ధులు. వీరికి మూడు 15 వత్సరములక్రిందట కండ్లు పోయినవి. బి. ఏ. యల్. టి. పరీక్షయందు కృతార్థులై దొడ్డంపేట హైస్కూలులో ప్రధానోపాధ్యాయులుగ పనిజేసియుండిరి. వీరంభులై నదివరకుంథము అంధకార పీడితులగు సోదర గ్రుడ్డివారలకు నేవజేయ మొదలిడిరి. దృష్టి తగ్గుచిన్నాములు గనబడుటతోడనే వీరు కొన్ని యపూర్వశక్తుల సంపాదించగలిగిరి.

వీరు జగన్నాథములో యచట పెద్దల సహాయముచే గ్రుడ్డివారికి విద్యాశాలలు మున్నగునవి స్థాపించియుండి ఆంధ్రుల యువయోగార్థము విశాఖపట్టణమున యట్టివసతుల గ్రుడ్డివారి కేర్పాటుజేయుటకై పర్యటన మొనర్చుచున్నారు. ఇటీవల మానగరమున వారి యసమాన బుద్ధివైభవముల ప్రదర్శించి వస్త్రై కెక్కిరి. 40 స్థానములవరకు అంకెల నొక్కమారు జెప్పిన తిరిగి జెప్పుదురు. కోట్లకుపైగా పాచ్చవేతురు. ఒక్కమారు జెప్పుటచేతనే గ్రహించి జబాబు జెప్పగలరు. కవిత్వము జెప్పెదరు.

* * *

నీ|| కొండపి డనుసీమ నండయై చెలరేగు
దండుబాట సమీప మండలంబు
నారసింహుడెపుడు బారజూచెడు నట్టి
మంగళగిరి క్రింద మండలంబు
అమరావతీపురి కనతి దూరంబున
మంజులగతి గ్రాలు మండలంబు
గుండంబులను గల్లు కొండలంబుల
గండుతాపసు లండు మండలంబు
తే గీ|| మండి తోజ్వల దండ కమండలంబు
లెండమావులం చల బ్రహ్మమండలంబు
చెందుగను గన్న మస్తాను మండపంపు
పండువుల నొప్పు గుంటూరు మండలంబు||

ఉ|| పంచమవేదమై దనరు భారత మార్గమునన్ రచించియూ
యంచిత పంచపాండవ కక్షైకసుధారసమున్ బుధాళిక
ర్పించి త్రింగపుంగళి వరేణ్యుల కొజ్జను తిక్కయాజిజ
న్వించిన పుణ్యభూమిగద మేదిని గుంటూరు మండలంబహ||

ఉచితము

ఖిలాపతుడరిత్ర:— ఇయ్యది మహమ్మదీయ మతాచార్యుడగు మహమ్మదుపై గంబరబీవితమును ఆదినుండియు నేటి వరకు కాలానుసరమున వచ్చు ఖిలాపతుడరిత్రను బోధించు గ్రంథము జనాభ ఉమర్ అలీషాకవిగారు చక్కపీఠికను వ్రాసియున్నారు. ఉచితముగ నొసగుటకు కొన్నిప్రతులు గాత్రకు ప్రత్యేకింపబడినవి. వలయువారు క్రింది చిరునామారు రెండుఅశాల తహసీల్దార్ల నంసిన బడయగలరు.

నన్నివీసు సత్యకేళవరావు,

మొయిన్ కోడ్లు, విశాఖపట్టణము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథాలయముహాసభ-ఏలూరు

నాళము కృష్ణారావుగారి అభ్యుత్థకోపన్యాసము.

(గతనెల 30 వ తేది ఏలూరులో జరిగెను.)

ఆంధ్రముహాసభలారా !

విద్యాధిక్యమునం దేమి బుద్ధిభవమునం దేమి నాకంఠే సమర్థత లనేకు లుండగా, అల్పజ్ఞానము నా కీయ్యత్తు పవనో నొసంగిగొరవించుటకు కారణము నే నూహింపజాలకు న్నాడను. ఆంధ్రదేశమున కెల్ల నాదర్శప్రాయముగనున్న శ్రీ గౌతమీ గ్రంథాలయమునకు నే నేదియో నేవ గావించితి నని యెంచి నన్నిట్లు గొరవించియుండు రని భావించెదను. అవిధ మునఁ జూచినను మీరు పొరపడితి రనియే నాయభిప్రాయము. ఆగ్రంథాలయమునకు నాకన్న పెక్కువఱుగులు నేవ గావించినవా రనేకు లుండగా, నన్నే మీరు గొరవించుటకు కారణము గానరాదు. అయినను, తెలుగుభాషకు తొలిదివాణమైన నన్నయభట్టారకుని ఆదికావ్యసృష్టికి నిలయమై, రాజనరేంద్రుని ఆసానముండవలె, ఎట్టిమందబుద్ధి నేని నొక్క గ్రంథానుసారము గ్రోలినంతన అనర్థమైన కవిత్వభార నలవడలేదు చల్లని గోదావరీమల్లి ప్రవహించు మరాజుమహేంద్రవరమును, అందలి గౌతమీగ్రంథాలయమును పురస్కరించుకొని మీరు నా కొసంగినగౌరవమును తిరస్కరింపజాలక నేను మీయాహ్వానమున కంగీకరింపవలసినవాడ నైతిని. మాపురవరమున మాగ్రంథాలయము గొరవించబడుట కిదియే మొదటిసారి కాదు. మాగ్రంథాలయమునకు పెక్కువత్సరములు అభ్యుత్థత వహించిన శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారు పెక్కుసారులు ఈపదవి నధిష్ఠించియున్నారు. మాగ్రంథాలయమునకు పెక్కువత్సరములు కార్యదర్శిగనున్న శ్రీ కోదండ లింగమూర్తిగారు మొన్న నీతానగరమున జరిగిన గ్రంథాలయసభకు అగ్రాధ్యక్షునిగా గౌరవింపబడినారు. ఇప్పుడు నావంతు వచ్చినది. కావున నాయందలియనుగ్రహముచే మీరు నా కొసంగినగౌరవ పదవిని అత్యంతకృతజ్ఞతతో స్వీకరించుచున్నాడను. నాసాహసమునకు మన్నించి మీర లెల్లరు తోడ్పడి నాచే నీమహాకార్యమును జయప్రథముగ నిర్వహింపఁ జేసెదరు గాక యని సవినయముగ ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఏలూరుచరిత్రము

ఏలూరుపట్టణము మిక్కిలి పురాతనమైనది. క్రీస్తునకుఁ బూర్వము రెండుశతాబ్దములండి పర్షియనుండి యాంధ్రసామ్రాజ్యము మూడవశతాబ్దమున విచ్ఛిన్నమైనపుడు కృష్ణానది కుత్తరభాగము “ఇత్తువలలు, బృహత్పలయనులు, సాలంకాయనులు అనువంశీనామముల గల మహారాజులకు స్వాధీనమయ్యెను. కృష్ణానదికి దక్షిణపార్శ్వము పల్లవరాజుల స్వాధీనమయ్యెను. అందు కృష్ణాగోదావరీనదుల మధ్యప్రదేశము వేంగీమండలమునఁ జేరఁ బరగి సాలంకాయనమహారాజులచే నైదవ శతాబ్దమునకును పరిపాలింపఁబడియెను. ఆకాలమున వారిచే నిర్మింపఁబడిన వేంగీపురము వారికి రాజధానిగనుండి విశేష విఖ్యాతి గాంచినది. ఆనగరచిహ్నములు నేటికి నిచ్చల కనతి దూరముననున్న పెదవేగి, చినవేగి, దెందులూరు గ్రామములందును, ఈపట్టణమునందును గానంబడుచున్న యున్నవి. సాలంకాయనరాజుల కిలవేల్పుని వారిశాసనములలో వక్కాణింపఁబడిన చిత్రరథస్వామియాలయ మిప్పటికిని చిన్నవేగితో శిథిలావస్థయందున్నది. ఈరాజులు బ్రాహ్మణమతాలంబకు లయినను వీరిరాజ్యమునందు బౌద్ధజైనమతములు గూడ వర్ధిల్లినటుల చిహ్నములు గాన్పించుచున్నవి. ఆకాలమున నీవేంగీపురమున విద్యావీర మొకటి యుండెను. మఱియు నాకాలమున తర్కశాస్త్రవేత్తల శైల్యులు తనప్రతిభావిశేషముచే గడగడలాడించిన బౌద్ధుడగు డిక్ష్వాగాచార్యుఁ డాపీఠమునకు ప్రధానాచార్యుఁడగు నుండెను. సాలంకాయనకుల బిమ్మట విష్ణుకుండిన రాజులు క్రీస్తునకుఁ దరువాత ౬౦౦ వఱకు నీవేంగీమండలమును బరిపాలించిరి. అటుపిమ్మట నీదేశము చాళుక్యరాజులవశమై ౬ శతాబ్దములకాల ముచ్చిన్నముగా వర్ధిల్లెను. కుబ్జవిష్ణువర్ధనుని కుమారుడగు జయసింహుఁడు వేంగీపురము రాజధానిగఁబరిపాలించు కాలమున చినాయాత్రికుఁడగు మహాత్మాగుం ఈదేశమును జూడవచ్చి డీని నంద్రమండల మని వ్యవహరించి యిందు ౬౦ బౌద్ధవిహారములును, 3౦ హిందూదేవాలయములును, కొద్ది సంఖ్య గలవి శైవాలయములును గలవనియు, 3౦౦౦ బౌద్ధభిక్షువులు గలవనియు తనగ్రంథమున వక్కాణించి యున్నాడు. దండిమహాకవి తనదశకుమారచరిత్రమునందు జయసింహుని ఆంధ్రసామ్రాజ్యమును, వేంగీనగరమును ఆంధ్రనగర మనియు వక్కాణించుటయ కాక డీనికి సమాపమున నున్న కొల్లేలుసరమును గూడ నర్ధించియున్నాడు. అటుతరువాత వేంగీనగరము రాష్ట్రకూటులవలన దగ్గము గావించబడినపుడు కొంతకాలము విజయవాటికను చాళుక్యులు రాజధానిగఁజేసికొనిరి. అంతవఱకు దేశచరిత్రమున నేలూరునకుఁ బ్రత్యేకచరిత్రము గాని పించదు. కాని యెనిమిదవ శతాబ్దముండి యాపట్టణము ‘కొలను’ అనునామముతో నొప్పుచు మహామండలేశ్వరులకు నిలయమై యున్నట్లు శాసననిదర్శనములు గనుపట్టుచున్నవి. పూర్వ

శాసనములలోను, ప్రాచీనాంధ్రవాఙ్మయములో ఈపురము కొలనుపురము, సారసిపురము, కమలాకరపురము, అని వ్యవహరింపబడుచువచ్చినది గాని మఱియొక నామముతో వ్యవహరింపఁబడియుండలేదు. ఏలూరు, హేలాపురము, అనునవి నవీనములు. రాజరాజనరేంద్రుని పెదతాత యగు అమృరాజు విజయాదిత్యునకు మామయగునపుడకామడను వానిశ్వేచ్ఛపుత్రుఁడగు గండనారాయణుడును కొలనుపురమున కధీశ్వరు లయిన మహాద్వ్యంకు లని అమృరాజు విజయాదిత్యునిదాయాది యగు బాదపమహారాజుయొక్క వెలనాటిలోని యాటంబాకశాసనమునబట్టి తెలియుచున్నది. ఇంతియ కాదు. చాళుక్యవంశ చక్రవర్తులకుఁ బ్రతినిధుగా వెలనాటివంశరాజు లాంధ్రభూతలము నేలునపు డీమండలమును తెలుగునాయకు లీకొలనుపురమును రాజధానిగాఁ జేసికొని పరిపాలించిరి. వారిలో ముఖ్యుఁడయిన మహామాండ్లిక కేశవదేవనాయకుఁడు పండ్రెండవశతాబ్దిలోఁ బరిపాలనము నేయుచు దేవాలయమునకుఁ గొన్నిదానశాసనములు వ్రాయించెను. వీనిలో నీపట్టణము కొలనుపురమనియే వ్రాయఁబడియుండెను. తరువాత నీయాంధ్రదేశమంతయుఁ గాకతీయచక్రవర్తులక సామ్రాజ్యమునఁ జేర్చఁబడినపు డియ్యది యెక్కువ ప్రఖ్యాతిగాంచెను. అప్పుడును కొలనుపురమనియే వ్యవహరింపఁబడినది. రుద్రమదేవచక్రవర్తిని ప్రతాపరుద్రచక్రవర్తి కాలమున కొలనుపురమును రాజధానిగఁ జేసికొని సామ్రాజ్యాధిపతుల ప్రతినిధులుగా నుండి ఏకశిలానగరము మొదలుకొని సింహాచలపర్వతముగల దేశమును బరిపాలించిన వారు ఇందులారి ప్రతాపరుద్రదేవుఁడును వానితమ్ముఁడగు అన్నమదేవుఁడు నని ‘ఇందులారివారి వంశావళి’ అను గ్రంథము నందు విస్తృతముగా రెలుపఁబడినది.

క. ఘనుఁ డిందులారి యన్నయ
జనకాగ్రువుపుత్రుఁ డమలచారిత్రుం డి
పునఁ గొలనిరుద్రచక్రవర్తి
యనుపమగుణముల నుతింప నక్క జము మహిన్.

కాకతీయులకుఁ బిమ్మట నీపురము రెడ్డిరాజులపరిపాలనముక్రిందకు వచ్చెను. వారు ౧౮౫౦ సంవత్సరమునఱకును బరిపాలించిరి. తరువాత నీదేశము కటకపురాధీశ్వరు లయిన గజపతులకును, పిమ్మట విజయనగరాధీశ్వరు డయిన కృష్ణదేవరాయల ప్రభుత్వముక్రిందికి వచ్చెను. ౧౫౫౬ వ సంవత్సరమున గోలకొండనబా బయన యిబ్రహీమ్ కుతుబ్షా జయించి తన రాజ్యములోఁ గలుపుకొనియెను. అప్పు డాతఁ డీదేశమును శ్రీకాకుళము, రాజమహేంద్రవరము, ఏలూరు, కొండవల్లి, కొండవీడు ననునైదుసర్కారులుగ నేర్పఱచెను. బిదుసర్కారులకు నైదుగురు సుబాదారులను నియమించిరి. అప్పటినుండి కొలనుపుర మునది పోయి ఏలూ రనునామము బాహుళ్యముగా వ్యవహరింపబడుచున్నది.

పూర్వకాలమున ఏలూరుపట్టణ మెంతయున్నదశలో నుండెనో నేడును సర్వవిధముల నట్లే విరాజిల్లుచున్నది. బాతీయోద్యమములయందు ఏలూరు ముందంజవేయుచున్న దనుటకు ఇచ్చట ప్రభవించిన బాతీయవిద్యావీర మే సాక్షిభూతము. ఈపురవరము పరిశ్రమముల కాలవాల మనుటకు ఖండాంతరవాసులచే సహితము కొనియాడఁబడుచుండిన రత్నకంబళము ప్రబలినిదర్శనము. మఱియు నీపురము రాజకీయతత్వవేత్తల రంగస్థల మనుటకు ఇచ్చట నుండిన శ్రీ గజన్న రామచంద్రరావు, దండు నారాయణరాజుగార్లు మున్నగువారే తార్కాణము. ఈపురము ఖ్యాతికెక్కిన దాతలకుఁ జేయూతయై విలసిల్లుచున్న దనుటకు శ్రీ మోలేపాడగులే యుదాహరణము. ఈపురము కవిప్రకాండలకు కాదాచియై తనరారుచున్న దనుటకు శ్రీరాజా మంత్రిప్రగడ భుజంగరావుగారును, కలవల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారు, మున్నంగి లక్ష్మీనరసింహశర్మగారు మున్నగువారే సాక్ష్యము. మఱియు నీపురము నర్తకలక్ష్మి కాశ్రయమై శ్రీమంతులకు లీలానికేతనమై దేశభక్తయనూచకములగు మహాద్వ్యములకు జీవగోష్ఠయై యలరారుచున్నది. వేదోపదేశప్రదాతయనగ్రంథాలయము, కృష్ణాజాటుపరిశ్రమాగారము సాత్వికశాపోవకము లయిన నాటకకాల లీనగర ప్రాశస్త్యమును పురవాసుల లలితకళాభిమానమును నాగరికతననోళ్లబాటుచున్నవి.

అట్టి యాయేలూరుపట్టణమున నేఁ డభిలాంధ్రగ్రంథాలయసభ జరుగుట శుభసూచక మని నేతె చెప్ప నక్కలలేదు.

గ్రంథాలయోద్యమచరిత్రము

గ్రంథాలయోద్యమప్రస్తుతస్థితినిగూర్చి తెలిసికొనుట కాయుద్యమచరిత్రమును కొంత స్మరింపవలసియున్నది. ఆంధ్రదేశములోని గ్రంథాలయోద్యమము రాజమహేంద్రవరమున 1899 సం॥ రమున వీరేశలింగ పుస్తకభాండాగారమును స్థాపించిననాటినుండియు నిండుమించుగ నారంభించినట్లు చెప్పవచ్చును. అంతకుపూర్వము దేశములో గ్రంథాలయములు లేనవిరాదు. గ్రంథాలయములస్థాపన మొకయుద్యమముగా మాత్ర

మంతకుపూర్వము లేకుండె నని యనవచ్చును. ఈగ్రంథాలయస్థాపనమునుగూర్చియు, తదగ్రంథాలయకార్యదర్శులు చూపినయుత్సాహమునుగూర్చియు వెల్లడియైనకొలదిని ఆంధ్రదేశమునం దెల్లయెడల నన్నట్లున్నట్లు చిన్నచిన్నగ్రంథాలయములు బయలుదేరినవి. గ్రంథాలయములను నడపవలసిన విధానము గుఱించియు అవి వేయవలసినపనులనుగుఱించియు నాంగ్లభాషలోచింపసాగిరి. 1911-వ సం॥ రమున బెజనాడలోని శ్రీరామ మోహనపుస్తకభాండాగారము స్థాపింపబడెను. 1914 సం॥ రమునకు ఆంధ్రదేశమున 180 గ్రంథాలయములు స్థాపింపబడెను. ఆసంవత్సరముననే అభిలాంధ్రదేశగ్రంథాలయసభ బెజనాడలో జరిగెను. అం దనేకులకు గ్రంథాలయోద్యమముపట్ల గాఢముగ నుత్సాహము జనించెను. ఆసంవత్సరమున మఱి ముప్పదిగ్రంథాలయములు స్థాపనాచరించినవి.

రెండవసభ 1915 సం॥ రమున ప్రస్తుతము మనప్రధానమంత్రి లగు పానగల్లురాజువారి యాజమాన్యమున రాజమహేంద్రవరమున జరిగెను. ఈసభ యనేకవిషయల ముఖ్యమునది. ఇంతకుపూర్వ ముత్సాహపూరితులగు సామాన్యయువకులచేతనిర్వహింపఁబడుచుండినగ్రంథాలయోద్యమముపట్టి నుండియు పెద్దలపట్టిలోనికి వచ్చినది. తక్కిన రాజకీయ, సాంఘికాది ఉద్యమములవలె గ్రంథాలయోద్యమమును నతిముఖ్యమని నాయకులమనస్సుల కెక్కినది. హానరబిల్ రామారాయణింగారే గాక, డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు, పాణకా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు మున్నగువ్రముఖు లీసభయందు పాల్గొనుటయే యందుకు నిదర్శనము. ఇందు చేయబడిన తీర్మానము లతిముఖ్యమై యుండెను. తీర్మానములకుం బై నాసభయం దెప్పడిన ఆంధ్రదేశగ్రంథాంధాగారసంఘసభ్యులన్నియు మఱింత ముఖ్యమైన దయ్యెను. ఆసభ్యులలో నిండుమించువఱకును గౌరవోద్ద్యోగములకు పెనంబులాడువారు గాక ఉద్యమాభివృద్ధికోఱకు బడకంకణులై యుండిరి. వారు సభ్యులయినతరువాత వా రొనర్చినసేవ యెంతమై యుండెను. అట్టివారిలో నూరి నరసింహశాస్త్రిగారును వారిసహచరు లగు అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారును ముఖ్యులు. వీరిప్రయత్న ఫలవలన నీయుద్యమ మాంధ్రదేశమం దంతటను వ్యాపించినది. ఇప్పటికిని గ్రంథాలయోద్యమ మాంధ్రదేశమున స్థాగుచుండుటకు వీరియుత్సాహతీతము మే కారణ మని చెప్పవచ్చును.

ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమము వేర్లుపాటి నిలిచియున్నదనుటకు ఛత్రపురము, బరంపురము, బారున, విశాఖపట్టణము, పితాపురము కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరము, ఏలూరు, బెజవాడ, గంటూరు, నెల్లూరు, సికింద్రాబాదు, హైదరాబాదు మున్నగునల్లములయందు గ్రంథాలయోద్యమాభిమానులు నిరంతరకృషినిచేసి కీరముగ నిలిపినగ్రంథాలయములే సాక్ష్యము. ఈగ్రంథాలయోద్యమమందు పనిచేసినవారిలో వెలిపింప శ్రీనివాసరావుగారు, కొడాలి శివరామకృష్ణారావుగారు, వేమూరు రాంకీరావుగారు, డెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు, చట్టి నరసింహారావుగారు, చల్లా శేషగిరిరావుగారు, కప్పా శ్రీరామశర్మగారు, మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు, తిత్తి బలరామయ్యగారు, మాడపాటి హనుమంతరావుగారు, అద్దికి సత్యనారాయణశర్మగారు, యాతగిరి లక్ష్మీవేంకటరమణరావుగారు మున్నగువారెంతో చిరస్మరణీయులగు నుండుంగలరు.

మూడవసభ 1916 సం॥రమున నెల్లూరులో జరిగినది. 1915 సం॥రమున 289 గ్రంథాలయము లాంధ్రదేశమునందు స్థాగుచుండెను. జిల్లాబోర్డులవారును, మ్యానిసిపాలిటీవారును గ్రంథాలయములకు విరాళముల నిచ్చుచుండుట తమ విధ్యుక్తధర్మ మగుటను గుర్తించసాగిరి. కొన్ని జిల్లా గ్రంథాలయసంఘములు స్థాపితము లయ్యెను. ఆంధ్రదేశభాండాగారసంఘకార్యదర్శులు పలుతావులకేని యుత్సాహమును బురకొన్న కొత్తగ్రంథాలయములను స్థాపింపఁచేసిరి. కార్యదర్శులు బోధారాజ్యమునకు యాత్రపోయి, అచ్చటిగ్రంథాలయోద్యమవిషయములను పరిశీలించి, యందలి మంచి యంశములను ఆంధ్రదేశమునందు ప్రవేశపెట్టఁ బ్రయత్నించిరి. మఱుపటిసంవత్సరమున అనగా 1917 సం॥రమున బారునలో నకుర్రాంధ్రగ్రంథాలయమహాసభ జరిగినది. ఆసభకు నేడు మనరాష్ట్రమునకు విద్యామంత్రిగా నున్న పాత్రోగారాహస్యసంఘాధ్యక్షులుగా నుండిరి. వారి అభ్యుత్థకోపన్యాసములోని యొకవిషయమును మనము ఈ సందర్భమున గమనింపవలసియున్నది. “గ్రంథాలయమునల సామాన్యప్రజలలో విద్యావ్యాప్తియేయ నాగరికతయొక గలుగుటయే గాక పత్రికాపఠనమువలన ప్రాపంచికజ్ఞానమును, పూర్వకవిప్రణీతగ్రంథపఠనమువలన వారి యున్నతభావనాగ్రహమును, అన్యదేశచారిత్రపఠనమువలన మనోవికాసమును తప్పక కలుగును. భవిష్యము, పట్టావాస్తవ్యులును అగు కొందరికి ప్రస్తుత మున్న పాఠశాలలవలన ఒకవేళ సాధ్యమైనను, అజ్ఞానాంధకారమున మునిగియున్న యెక్కువమంది సహచరుల సామాన్యప్రజలు కిది పనికిరావు. వారికి ఉచితగ్రంథాలయములవసరములు” అని నెలవిచ్చిరి. ఈ యభిప్రాయము వారిపూర్వయనిశ్చయమువలన గాగినదో, తాత్కాలికోత్సాహమువలన గలిగినదోగాని, వారు విద్యాంగమంత్రి యయినతరువాతమాత్రమిగుమంతయుఁ గార్యమాపము దాల్చినది కాదు. వీరికి తమ యభిప్రాయమందు తమకైనను విశ్వాసముండినదో మంత్రిపదవియం దుండిన యాటుసంవత్సరములలోను ఎన్నియో గ్రామములందు ఉచితగ్రంథాలయముల నేర్పఱుచుటకు తగినయవకాశము

లుండెను. కాని ఈయనకాశమును వీరినుమతయు నుపయోగపడుచున్నది.

ఇట్లు ద్వితీయగ్రంథాలయమునకు కథ్యక్షులుగానుండి మనప్రధానమంత్రిలగు పానగల్లురావారను "గ్రంథాలయోద్యమము ప్రస్తావన" పుస్తకమును సమర్పించి, ఆంధ్రులలో ప్రభుత్వము ధనికులు ననేకులుగలరు... అట్లే ర్యపడ నక్కడను. సర్వేక్షకులగుగ్రంథాలయప్రయత్నములను సఫలము చేయుఁ గావచ్చునని ఒకరి ర్యోగము మాత్రము కోరి గోడ మీదిపైవాలుముగ నూరకుండిరి. తాము ప్రధానమంత్రి లయి విద్యాంగమంత్రికి సలహా ఇయ్యగలవారయ్యుండి, గ్రంథాలయోద్యమమున కిందుకయు సహాయముచేయఁజాలకపోయిరి. ఈ విషయమై మున్నందు ప్రసంగించెదను. కాని యీపెద్దల చేయఁజాలనిగొప్పకార్యములను శ్రీవావిళ్ల వారు తమకేక్రికొని యింకొక క్రైస్తవము చేయఁగలిగిరి. గ్రంథాలయోద్యమమునకు శ్రీవావిళ్ల వారు చేసిన ధూరిదానము ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమచరిత్రమునందు చిరస్మరణీయముగా నుండగలదు. ఇప్పటితో నీ యుద్యమమున నూరవేళ మరంభ మయినది. ప్రతిమండలము నందును మండలగ్రంథాలయము లేర్పాటుయినది. మండల గ్రంథాలయములకంటె, తాలూకాగ్రంథాలయములు లేవనవి. గంగాగ్రంథాలయములు బయలుదేరినవి. మాజీమాలతీరుల సాహాయ్యముగ నుపయోగము లిచ్చుచు ఉద్యమాభిమానుల పక్షపాతిలు తమిళము సాహిత్యగ్రంథాలయములను స్థాపించుచు పట్టిరి. పూర్వ మున్నెయిందేలలో నొక గ్రంథాలయములలో నొక కాలము గలపురుషుల గ్రంథాలయములకు స్వంతభవనములు నిర్మింపబడినవి. దేశాలయములందు గ్రంథాలయము లేర్పాటుపడెడి యుద్యమమున కార్యాత్మికత్వము కల్పింపబడినది. జిల్లాబోర్డుల వారును పురపాలక సంఘములవారును గ్రంథాలయముల కింకను వివిధ విరాళముల నొసంగుచువచ్చిరి. అప్పుడు జరుగఁచుండిన యుద్యమమునందు పాల్గొనుచున్న ఆంధ్రమైకుల యుపయోగాద్యము 400 ఆంధ్రగ్రంథములును 8000 ఆంధ్రపత్రికలును పంపబడినవి. ఈఉద్యమవ్యాప్తికి ఆనాడు శ్రీమారి సరిసింహాస్థులుగారు హిందూపత్రికకు వ్రాసిన వ్యాసముల వలన ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమమును గుఱించి అందేతరులను, డలములవారు తెలిసికొని తమమండలములందును నీయుద్యమమును నెలకొల్పగలరున్న పరులైరి.

ఇంతవరకు జరిగియుండుటచే విశాఖపట్టణమున 1918 సం॥ రమున జరిగిన యొకవసభ యత్నమునాధారమున యుండెను. ఈసభయందు ఓడిపోయిన ఒకతిర్యక్తమును గుఱించి మాత్రమిప్పుడు ప్రస్తావించెదను. "ఆంధ్రమహాజనసభతో బాటుగ ఈ గ్రంథాలయసభను ఆంధ్రమహాజనసభ జరుగు ప్రదేశములయందే ప్రతిసంవత్సరము జరుపుచుండవలెనని, ఆసభవారు చేసిన తీర్మానమును ఈసభవారు అంగీకరించుచున్నారు." అనునొక తీర్మానము సభయెదుట రాగా, దానికి అనుకూలముగా 19 గురువారము వ్యతిరేకముగా 171 మందియు వోట్లు నిచ్చిరి. కాని యీనూరున తరువాత సభలయందు మనసరింపబడకుండెను. పూర్వమున లేనే ఇతరరాజకీయసభలతోనే గ్రంథాలయసభయు సాగుచున్నది. ఆసంవత్సరమున గ్రంథాలయోద్యమమునకు క్రొత్తబలము వచ్చినది. పితాపురమునందు ఆంధ్రపరిశోధకమహామండలి పక్షమున విప్లవసాహిత్యగ్రంథాలయమును స్థాపించుటయే దీనికి తార్కాణము. ఇందుబయలుమై కృషి సేసిన శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారును, వంగూరు నుబ్బారావుగారును కీర్తిశేషులగుట గ్రంథాలయోద్యమమునకు గొప్పకొంత యని చెప్పక తప్పదు. బాలభట్టోద్యమము

1917-18 సం॥రములలో గ్రంథాలయోద్యమపక్షమున నూతనోద్యమ మొకటి బయలుదేరినది. అదియే బాలభట్టోద్యమము. గ్రంథాలయములు పుస్తకముల దుకాణములుగా నని యు గ్రామమున కంతకును ఉపకరింపఁ దగినట్టి సాంఘికస్థానము లనియు, సంఘసేవ చేయుటకు గ్రంథాలయములు తోడ్పడవలెననియు, ఆసంఘసేవను ఎక్కువశ్రద్ధతోడను, ఎక్కువసమర్థతతోడను నిర్వహించుటకు బాలభట్టోద్యమము ముఖ్యంగముగా నుండగల దనియు సదభిప్రాయముతో నిది ప్రారంభింపబడినది. ఈయుద్యమమువలన ఆంధ్రదేశమున నప్పటి కొకవిప్లవముగ మేలు కలిగిన దని చెప్పకతప్పదు. గోదావరీపుష్కరసమయమున నీబాలభట్టలు యాత్రికుల కొనసరించిన సేవ యనల్గును. అయినను గ్రంథాలయోద్యమమును బాలభట్టోద్యమమును ప్రత్యేకముగా నుండుట రెండుఉద్యమములను క్రేయస్కరముగా నుండునని ఆనాడు తలచియుంటిని. ఇప్పటికిని నా కాయభిప్రాయము మాత్రమే. బాలభట్టోద్యమమునుండుట గ్రంథాలయోద్యమము చెనుక పోయిన దనియు, బాలభట్టోద్యమము కొంతకాలమునకు చెనుకకు జరుగగా, తిరిగి గ్రంథాలయోద్యమ మధిస్థుని నొందుటకు తగినయత్నము చేశమునందు పొడమాపలే దనియు సేను తలంచుచున్నాను. గ్రంథాలయోద్యమము పక్షమున నిరంతరము సావర్యమున అయ్యికి వెంటబడుచున్నవంతులుగారే ఆంధ్రరాష్ట్రీయప్రధానపైన్యాద్యక్షులుగా నుండి పనిచేయుటవలన బాలభట్టోద్యమమునకు తాత్కాలికాభివృద్ధి గలిగింపఁగలిగిరి. కాని, గ్రంథాలయోద్యమమును కొంతకాలము విస్మరించినది చెప్పిన నన్ను ఊహించెదరు గాక!

1919 వ సంవత్సరమున ఆజనగ్రంథాలయసభ చెన్నపట్టణమున గూడినది. ఇందు బాలభట్టోద్యమ మెక్కువప్రాముఖ్యములతో నెచ్చినది. కాని అధ్యక్షుల యుపన్యాసమునందు గ్రంథాలయోద్యమవ్యాప్తికి వలయుసాధనములు చక్కగ నిరూపింపబడినవి. అట్టి సాధనములలో (1) గ్రామములయందలి ధర్మదాయములలో నుండి వచ్చుపత్రికలో కొంతభాగము నీ యుద్యమమున కుపయోగించుట (2) ఆ మావృత్తుల నవలంబించు వర్తకులు మొదలగువా రేవలనకొనుచుండు ధర్మనిధులయందుండి కొంతభవనమును వినియోగించుట (3) సహకారసంఘముల వారి అభిల జనోపకారకనిధినుండి కొంతసామగ్గును వినియోగించుట (4) కొలకారపుటాటలు కాల్యపాటలు మొదలగువాని వలన వచ్చు నాదాయమును వినియోగించుట (5) ఏకప్రాంత ముం దున్న గ్రంథాలయములన్నియు అన్యోన్యోత్త్రయభావమును గల్గియుండుట (6) గ్రామములలోని వివిధస్థానిక సమస్యనిర్ణయములకు గ్రంథాలయమును కేంద్రస్థానముగాఁ జేసికొనుట (7) వివాహకట్నములు (8) పైసాఫండు మొదలగునవి ముఖ్యములు. ఈసభయందే ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రణాలయ మేర్పాటుగుటకు అంకురార్పణ మయినది. ఈముద్రణాలయము ఇంతదనుక ఆంధ్రగ్రంథాలయముల కెవ్వధమున తోడ్పడినదియు ముద్రణాధికారులే తెలుపవలసియున్నది. ఇంతవఱకును నుమా లేకువండు గ్రంథాలయము లాంధ్రదేశమున నెలకొననవి.

తరువాతిచరిత్రము

ఆర్యులారా! గ్రంథాలయోద్యమ మత్సుచ్చస్థానము నొందినసమయమును స్మరించి తరువాత ముందుకు మఱి సాగక నెనుకఁబడియుండిన పిమ్మటయినను మిఁకుఁ డెలప మది పొడవనందుకు నన్ను. తుమింతరు గాక? "దేశముయొక్క వృద్ధి రాజకీయమునకే నాడు మఱియో ఆనాడే గ్రంథాలయోద్యమము చెనుకకు పోసాగినది. తొలుతనుండియు గ్రంథాలయోద్యమము రాజకీయోద్యమముతోఁ గలసియుండుటచట్టియే యాయనసభ సంభవించినదని యంతకుపూర్వము మనచేపేయియుంటిని. దీనినిగూర్చి ముందు సవిస్తారముగా విన్నవించెదను.

ప్రభుత్వము-ప్రజలు

ఇట్టియుద్యమము (1) ప్రభుత్వమువలనఁ గాని (2) ప్రజలవలన గాని (3) ఇద్దరేవలన గాని నిర్వహింపబడవలెను. మూడవపక్ష మత్సుచ్చమైనది. కాని, పరాధీనావసయందున్న మనదేశమున నట్లు జరుగుటకు వీలు లేదు. ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును మనదేశమున నెంతో యోడ మున్నది. ఎన్నికాసనములు చేసినను సంపూర్ణస్వరాజ్యము వచ్చినఁ గాని యీయోడ మొక్కిలెంతయు తగ్గదు. మాప్రభుత్వము మాకొకట మాచేత నిర్వహింపబడుచున్న దనువిశ్వాసము ప్రజలయందు పుట్టినఁ గాని ప్రజలయుద్యమమువల్ల ప్రభుత్వమువారు సానుభూతిని చూపి సాహాయ్యముచేయఁ బూనుకొనరు. కావుననే మొదటి సాధనము తూడ గ్రంథాలయోద్యమమువల్ల నుపయోగింపకున్నది. 1919 సం॥రపు ఇండియా ప్రభుత్వకాసనమువలన దేశమునకు స్వరాజ్యము చేకుకపోవుట యట్లుండ, దేశమునందు జాతికిని జాతికిని, వర్ణమునకు వర్ణమునకును, ఉపకాఖకును ఉపకాఖకును నిరంతరమైర మేర్పడి, జనలయందు భ్రామనస్యమునకు బదులు పరస్పరద్వేషాన్ని రిపులకొల్పుచున్నది. ఈకాసనము వలన నేకొలదిమందికో యున్నతోద్వేగములు లభించుట తప్ప, వారు దేశహితైక జీవితముకొరకు తమయుద్వేగమును వినియోగించుట తలపించినదికాదు. పూర్వమున్న తాభిప్రాయములఁ గలిగి రాజకీయరంగమున విహరించిన యుదారపురుషులు కైతము, ఉద్వేగగస్తీకరణాంతరమున తృప్తబుద్ధులై, తమపూర్వచరిత్రమును, పూర్వాయములను మఱచి, యెట్లెట్లై తమ యుద్వేగములను నిలుపుకొనుటయందే తత్పరులై యున్నారు. తమకు ప్రజాహితముగ సంబంధించునకాశము లున్నను తమపై వారిమెప్పులకై యాయవకాశమును వినియోగించుకొనఁజాలకున్నారు. ఇందుకు మనఆంధ్రమంత్రి లిద్దఱును ఉదాహరణములు. ప్రధానమంత్రిలు రామారాయటింగారు రాజమహేంద్రవరమున నధ్యక్షులుగను, పాత్రోమంత్రిగారు బారువాగ్రామమునందావోన సంపూర్ణక్షులగనుఆంధ్రగ్రంథాలయసభలో చెప్పిన యుపన్యాసముల నొక్కసా రిప్పుడు చదువుకొన్న యెడల ప్రత్యేకవృత్తులుగా నుండినవాటియు, మంత్రిపదవి నందినవాటియు అభిప్రాయముల తారతమ్యములను స్పష్టముగ భోధపఱచుకొనఁగలరు. పీరు గ్రంథాలయోద్యమమునకు సాహాయ్యము చేయవలెనన్న చేయఁజాలరా? కాని వారే యన్యధానులుగ నున్నారు. గ్రంథాలయములకు సంవత్సరమునకు కొంత సామగ్గుచ్చుచున్నాము గదా యని యనవత్తురేమా! చివ్వుము చివారు పదివేలరూపాయలవలన, అది యెనును దుష్కరము లయిన విధానములవలన ఆంధ్రదేశములో ఉద్యమవ్యాప్తి యగునని పాత్రోమంత్రిగారు తలచియుండిరి కాఁబోలును! బీదసాదలకు ఉచితపాఠశాలలతో బాటు ఉచితగ్రంథాలయములు గూడ నుండవలెనని పీరు వచించినమాటలను ఉద్వేగపఠమున మఱచియుందురు. కాని, లోకము వీరిమాటలనుబట్టి కాక ఆచరణమువలననే వీరిని గుర్తింపగల దనిమంత్రిగారు యోచించుకొందురు గాక!

రాజకీయము-గ్రంథాలయోద్యమము
ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వముగఁ గాని ప్రజలను ప్రభుత్వమును కలసి గాని యాయుద్యమమును నిర్వహింప వీలులేనట్లుండ దానిని ప్రజలు స్వయముగనే నిర్వహింపవలెను. మనకు రాజకీయములందు దుండు నుత్సాహము ఇతరోద్యమములవల్ల నుండదు. తక్కిన యుద్యమములయందు క్రమ యెక్కువ యున్నది. ప్రత్యేకవృత్తుల కాలముకు లెగినఫలము ఆణాపయిలలో కనిపింపదు. ఆర్యవృద్ధియే తమవృద్ధికి ఫల మని సాంఘిక సేవకులు తలచి సంతోషింపవలసియున్నది. రాజకీయమునందును సంఘసంస్కారోద్యమమునందును మాటలతో రణి యెక్కువ యుపయోగపడుచుండును. గ్రంథాలయోద్యమము, సహకారము మొదలగువానియందు కాయకష్ట మెక్కువయినసరము. ఇదిగాక బాలభట్టోద్యమాదులందునలే గ్రంథాలయోద్యమమునందు వీధులపెంబు తిరుగుట, చక్కనిదుర్గులను వేసికొనుట అను చిన్నచిన్న వేషములను వేసికొనుటకుగూడ తావులేదు. ఇట్టి యనాకర్షక వస్తువుద్యమమును ఆకర్షకము లగు రాజకీయాది ఉద్యమములతోఁ గలిపినఁ గాని లాభములేదని కొందఱియభిప్రాయము. కాని యిది యుత్తరము గాని వేఱుగాదు. పనిచేయువారు కొలదిమంది యెనును, వారి నిరంతర, నిరాడంబర, ఉత్సాహపూరిత మునక్కుపిచేతనే, ఆత్మలాభములను గోరక, పరనేవాభిలాషతోఁ గూడిన కృషిచేతనే గ్రంథాలయోద్యమ మెన్నటికైనను ముందుకువచ్చును గాని రాజకీయాది ఉద్యమములతో దీనిని కలిపినందువలన నెట్టిలాభమును లేదు.

గ్రంథాలయములు-ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తునా రేర్పరచిన విభిన్నపుస్తకభాండాగార మండ్రగ్రంథాలయోద్యమమునందు ప్రత్యేకముగా నిలిచియున్నది. ఇందేశము లగు నమూల్యగ్రంథము లున్నవి. వీనిని పరిషత్తువారు ప్రకటించిన నెంతయు సమంజసముగ నుండెడిది. కొన్నిగ్రంథములు ప్రకటితము లయినవిగాని, పదునాఁకండ్లుండియు సాగుదుండిన పరిషత్తు విశేషధనసహాయమును బడసియు నెక్కువపనిని చేయఁజాలకుండుటయు ప్రత్యేకముగా నిలువబడియుండుటయు శోచనీయము. నిరంతరాందోళనమునకు ఫలితముగ తుదకు పరిషత్తు కౌకినాడకు మార్చుట కొంత శుభసూచకము. కాని దానిని రాజమహేంద్రవరమునకు మార్చుటవలన నాంధ్రదేశమునకు ఎక్కుడు లాభకారియై యుండి యుండును. కాకినాడకు చేరినను పరిషద్ధ్యంధాలయము చెన్నపట్టణమునందున్నట్లే యున్నది గాని యెట్టి పనియు జరుగుచున్నట్లు కనబడదు. దానిని రాజమహేంద్రవరమునకు మార్చి యుపయుక్త మగునట్లు చేయుదురు గాక యని కోరుచున్నాను.

చెన్నపురి ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకభాండాగారము

(కానిమెరా గ్రంథాలయము)
ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము వచ్చినది. ప్రత్యేకరాష్ట్రము గూడ నచిరకాలములో రావచ్చును. చెన్నపురమున నున్న ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకభాండాగారము గాని కానిమెరా గ్రంథాలయము గాని చెన్నవిశ్వవిద్యాలయము గ్రంథాలయము గాని యాంధ్రుల యందు బాటులై లేవు. కుమార్తె యగు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును ప్రత్యేక కాపురమునకై పంపినప్పుడు తల్లియైన చెన్నవిశ్వవిద్యాలయము కొంతయరణముతో పంపుట యుక్తమైయుండును. కాని, అరవత్తికి తెలుగుకూతురీపై నెట్టిపేమ మున్నట్లు కాన్పింపదు. కావున కూతురు తండ్రియగు ప్రభుత్వముతో చెప్పికొని పైమూడుగ్రంథాలయములలోని ముఖ్యభాగములను ఆంధ్రవిద్యాపీఠమునకు తెచ్చికొనవలసియున్నది. ఇదిగాక, ప్రభుత్వమువారు గ్రంథాలయములకోసము పదివేల విరాళము నిచ్చియున్నారు. ఈసామగ్గుతయ చెన్నపట్టణముందే నున్న ముఖ్యము ఇటుకలకొరకును వినియోగ మగునని వినుచున్నాము. ఇది యెంతయు శోచనీయము. ఆంధ్రగ్రంథాలయోద్యమాభిమాను లీవిషయమై శ్రద్ధ తీసికొని, అందు సగభాగమునైనను ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చునట్లు ప్రయత్నించినఁగాని కార్యములేదు. రానివానిచేతిరాయవలె ప్రభుత్వమువారి చేతులందుండి కొంతసామగ్గు వచ్చినప్పుడు దానిని చెన్నపట్టణమువారే వినియోగించుకొనఁజూచుట వారిస్వలాభపరత్వముఁ జూపును. కాసనసభయందలి ఆంధ్రసభ్యులును, ఆంధ్రమంత్రిలును నీవిషయమై యెట్లు ప్రవర్తింతురో చూడవలసియున్నది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము-గ్రంథాలయము

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు తక్కిన విశ్వవిద్యాలయములకు వలె స్వంతగ్రంథాలయమే ముఖ్యంగముగా నుండవలసియున్నది. అదైకొంపలలో దేవులాడుచున్న ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు, స్థాపింపఁబోవు గ్రంథాలయ మెట్లుపకరించునో యాలోచించుకొనవలసియున్నది. భవనములకంటెను, గాలిలకంటెను, ప్రాణైకరులకంటెను, వైసుచా స్వరలకంటెను చక్కనిగ్రంథాలయమే యుత్తమ విద్యాపీఠము కాఁగలదు. "సన్ధ్యంభ సముదాయమే గొప్ప విద్యాపీఠము" అని కాక్టెలు వచించిన నూత్ని విశ్వవిద్యాలయాధికారులు మనస్సునందుకొందురు గాక!

మహాశయాలారా! మన గ్రంథాలయములముతో సంబంధములేని కొన్ని గ్రంథాలయములగుర్చి ముచ్చటించినందుకు నన్ను క్షమింపుడు. అయినను, వానియభివృద్ధిని గూడ మనము గమనించుచుండవలయును. అగ్ర శతాబ్దము గలిగి సీత సహాయముగ నుండియు సర్వజనోపయోగముగ నుండుటచే వానినిగూర్చి ముచ్చటించవలసి వచ్చినది.

గ్రంథాలయములు-వాని విభజనము

పరదేశీయులందు ఆయావృత్తులవారికి ప్రత్యేకముగా తమవృత్తులందు సహాయధూతము లగు గ్రంథాలయము లుండును. ఒక్కొక్కరికి పరిశోధకుల కుపయోగించుట కాయా వృత్తులకు సంబంధించిన గ్రంథాలయము లుండును. కొన్ని ప్రత్యేకము రాజకీయవిషయములకుఁ బ్రత్యేకముగ సంబంధించినవై యుండును. ఈ రాజకీయ గ్రంథాలయములందు ఒక్కొక్కపార్టీవారి కనుగుణముగ గ్రంథరాజములు గలిగిన గ్రంథాలయములుండును. ఇంగ్లాండునందు లేబరుపార్టీ లిబరలుపార్టీ యూనియన్లుపార్టీ కమ్యూనిస్టుపార్టీ మొదలగు పార్టీలవారు తమయభిప్రాయములను వెలువరించు గ్రంథముల నన్నిటి నొకచో చేర్చి చదువుకొనుచుందురు. ఇది గాక సర్వజనోపయోగకరము లగు గ్రంథాలయములును ఉండును. కాని, మన దేశమున ప్రత్యేకవిషయములను గూర్చిన గ్రంథాలయములు లేవు. ఉన్న గ్రంథాలయము లైనను సర్వజనోపయోగకరము లుగను లేవు. గ్రంథముల నొకచోట చేర్చునప్పుడు ఒకయూ టాప్రకారము మనము చేర్చుటలేదు. ఆశేత కెవరేదియిచ్చిన అదియంతయు గ్రంథాలయములందు చేర్చుచున్నాము.

మన కున్న గ్రంథసంపత్తి

మన గ్రంథాలయములందు సాధారణముగా కనబడు గ్రంథములలో నవలలును, కథలును, నాటకములును నెక్కువగ నున్నవి. రైల్వేవాఙ్మయము పెచ్చుపెరుగుచుండుటచే నిట్టి గ్రంథములే గ్రంథాలయములోని నెక్కువనున్నవి. రవ్వంతెక్కిరిదు గల గ్రంథము మిక్కిలి ముఖ్యమైనది ప్రకటింపబడినయెడల ధనాభావముచే దానిని చేర్చుకొనుటకు జంకుచున్నాము కాని, చేలకొలది నిరర్థక గ్రంథములుగల గ్రంథాలయమునకంటె కొలదియైనను ఉత్తమగ్రంథములకల గ్రంథాలయమే అతిముఖ్యమైన దని తలంపవలెను. అందుచేత మనము ఉత్తమగ్రంథప్రకటనమును ప్రోత్సహింపవలసియున్నది. ప్రత్యేకవృత్తుల వారియభివృద్ధికి తోడ్పడు గ్రంథరాజములను గ్రంథకర్త లాంధ్రమున రచించినట్లు సహాయము చేయవలసియున్నది. ఇంగ్లీషు మొదలగు యూరోపియను వాఙ్మయములలో ప్రపంచమందలి జ్ఞానవిజ్ఞానమంతయుఁ బ్రతిఫలించుచున్నది. ప్రపంచమున దేభాగమున నైన నొకభాషలో నుద్గ్రంథము ప్రకటింపబడినయెడల అది తప్పక యూరోపియను భాషలలోనికి పరివర్తనము చేయఁబడుచుండును. అట్లే మనగ్రంథకర్తలను ఆంధ్రోత్తరవాఙ్మయమునుండి యాంధ్రములోనికి ముఖ్యగ్రంథములను తెచ్చుకొనవలయును. మతము, వేదాంతము, ప్రకృతిశాస్త్రములు, చరిత్రము మున్నగువానిలో ఆంధ్రగ్రంథకర్తల మభివృద్ధికి సాంఘికపరి యున్నది. మనమతము మనకుచాలానని యారకుండఁగూడదు. ప్రపంచములోని మూలమతగ్రంథము లన్నియు తెలుగులోనికి రావలయును. ఈయన్వయమును తలపెట్టిన రాజమహేంద్రవరమందలి ప్రపంచమతగ్రంథములవారి యాశయము కొనియాడఁదగియున్నది. ఈగ్రంథములందు చిలుకూరి నారాయణరావుగారు రచించిన “మరాఠీవరీపు” ఆంధ్రవాఙ్మయమున కమూల్యాలంకారముగ నున్నది. నేటి భారతవర్ష విషమస్థితిని తొలగింప నీగ్రంథము మిగల తోడ్పడుగలదు. గ్రంథాలయములన్నియు నీగ్రంథమును తప్పక కొని చదువరులు పఠించునట్లు చేయవలసియున్నది. ఇట్లే పాశ్చాత్యుల వేదాంతవిచారములను తెలుపు నుద్గ్రంథములను మఱియొకరు ప్రకటింపఁ బూనుకొనవలెను. కీ||శే|| కె.వి. లక్ష్మీనారాయణ రాధంభించిన విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథములందు ప్రకృతిశాస్త్రములను ప్రకటించుటకు గట్టిగ పూనుకొనవలయును. కవిత్వమునకును నవలలకును నాటకములకును నేడు చెల్లుబడియున్నది గాని పైనివివరించిన గ్రంథములకు లేదు. అయినను దేశమునకు వానిప్రాముఖ్యమును గమనించి యట్టిగ్రంథప్రకటనమునకుఁ బ్రోత్సహము కలుగఁజేయవలెను.

పల్లెటూరి గ్రంథాలయములు

మనదేశసాభాగ్యసంతయు వ్యవసాయముమీఁద ఆధారపడియున్నది. దేశములోని వృత్తులన్నిటిలో వ్యవసాయవృత్తి నవలంబించినవారు నూటికి 75 మంది యున్నారు. వీరు తమవృత్తినిష్ఠురాలతనకాలమందునలేనే సాగించు చున్నారు గాని ప్రపంచమందలి యితరదేశములందునలే వ్యవసాయవృత్తుల నభివృద్ధిచేసికొన నిమగ్నతయొక బ్రహ్మాండమట లేదు. నానూటికి వ్యవసాయదారులును తమవృత్తిని విస్తరించి యు ద్యోగపాత్రులచే పట్టాములకుఁ జేరుచున్నారు. ఇది మిక్కిలియు శోచనీయముగా నున్నది. వ్యవసాయములనక గలగులాభమును వారికి నచ్చుకొన్నప్పుడు వారు దేశసాభాగ్యమునకు మూలకంపము లనుసంగతి వారికి నచ్చుకొన్న గ్రామములందుండే వారిని నిలువఁజేయును. వారివృత్తి కనువన గ్రంథాలయముల నేర్పాటు

చేయవలసియున్నది. పల్లెటూరి గ్రంథాలయములందును ఎక్కిపో లాపంటి నిరర్థకవాఙ్మయము కనబడుచుండుట విషాదజనకముగ నున్నది. పల్లెటూరి యందుండు పుస్తకములలో వ్యవసాయ వృత్తికి తోడ్పడుగ్రంథము లెక్కువగా నుండుట ముఖ్యమైన శ్యక్తము.

ఇట్లే తక్కినవృత్తులను అభివృద్ధిచేయుటకు నలయుగ్రంథ రాజములు బయలుదేరిన లెను. శిల్పము, వజ్రంగము, కమ్మరము ఇంజనీరింగు, వైద్యము, లఠికళలు, వాస్తు, పశుచికిత్స మున్న గువానిని గుఱించిన యెన్నియోగ్రంథము లాంధ్రములోనికి రావలసియున్నది.

గ్రంథాలయములు గ్రంథకర్తలు

ఇట్టియన్వర్తిగ్రంథములు తెలుగులోనికి వచ్చుటయే దుర్లభముగ నున్నది. అట్టివానిని వ్రాయుసామర్థ్యముగల విద్యాధికులే యగుదురుగనున్నారు. సమర్థతగలవా రున్నను వారు గ్రంథములను వ్రాయుటలేదు. వ్రాయఁబడినవానికైనను ప్రోత్సాహములేకున్నది. గ్రంథాలయములు ప్రత్యేకములగుటకు మనము తోడ్పడవలె నన్న నిట్టిప్రత్యేకగ్రంథప్రకటనమునకు గ్రంథాలయములు తోడ్పడవలయును. సమర్థులును విద్యావంతులును నగువారు వ్రాసిన యన్వర్తిగ్రంథములలో పైదేవానిని ప్రకటించుటకు విశేషధన మత్యావశ్యకముగ నున్నది. గ్రంథకర్తల దారిద్ర్యము జగత్ప్రఖ్యాతమైయున్నది. అట్టివారు తలతా కట్టుకొని వానిని ప్రకటించినప్పుడు వారిగ్రంథములను గ్రంథాలయముల కుచితముగ నింపని కొరకుకంటె పాతక ముండఁబోదు. కావున నీవిషయమై దేనును చేయఁబోవు నీక్రిందినూచనను తమ దుశ్శ్రేయక నాలోచించురు గాక!

ఉద్గ్రంథప్రకటనమునకు ప్రోత్సాహము

ఆంధ్రగ్రంథాలయసంఘ మొకటి స్థాపింపబడియున్నది. ఇది కొన్నియెండ్లక్రిందట కొంత మంచిపని చేసినది. కాని యిప్పుడు దానికి తగినంతపని లేదు. ఆసంఘమునం దొకయువ సంఘ మేర్పాటుచేయవలెను. అం దయిదుగురుభ్యు లుం డినఁ జాలును. వీరి నేతృత్వజరుగు ఆంధ్రగ్రంథాలయ మహాసభలో నెన్నుకొనవలెను. గ్రంథకర్త లీయువసంఘమునకు తాము రచించిన గ్రంథముల మూడేసి ప్రతులను పంపుచు ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు రూపాయిచొప్పున రిజిస్ట్రేషను రుసుమును చెల్లింపవలయును. ఈ యువసంఘసభ్యులు తమచేరిన గ్రంథములను సావధానముగ జాగ్రత్తగఁజదివి అం దేవి ప్రత్యేకము లయినవో నిర్ణయించి ప్రతిహాసమునందును గ్రంథాలయ సర్వస్వమునందును ధర్మగ్రంథాలయప్రతియందును ప్రకటించుటయే గాక ఆంధ్రగ్రంథాలయసంఘమునకు జేరిన గ్రంథాలయములకుఁ దమయభిప్రాయములను బంపవలెను. ఈయువసంఘమువారు గ్రంథాలయములం దుండఁగిన పని నిర్ణయించిన గ్రంథములను గ్రంథాలయములవారు రండులును నిర్వంధముగ కొనుచుండవలెను. రిజిస్ట్రేషను రుసుములముగ వచ్చినసామ్యము పోటీకొఱ కుపయోగింపవలెను. గ్రంథకర్తల పంపిన మూడుప్రతులలో ఒకదానిని ఆంధ్రకేంద్ర గ్రంథాలయమందును తక్కినవి గ్రంథాలయసంఘమువారు నిర్ణయించు మఱియొక గ్రంథాలయములందును నుంచవలయును. ఆంధ్రదేశమున అంతరించిన గ్రంథాలయము లంతరించిపోగా 500 గ్రంథాలయము లయినను మిగిలియున్నవిని నానమ్మకము. కావున నానూచన తమ కంగీకారమైనయెడల గ్రంథకర్త లుద్గ్రంథములను ప్రకటించుటకు ప్రోత్సాహము కలిగించినవార మగుదుము. 500 ల ప్రతులైనను చెల్లునగదా యని వారికి భార్యముకలుగును. ఆంధ్రదేశమున చక్కని మూడుగ్రంథాలయములు స్థిరముగ నిలుచుట కవకాశ మేర్పడును.

ఆంధ్రగ్రంథాలయములు- ఆంధ్రభాష

ఆంధ్రభాషగ్రంథముల నభివృద్ధిచేయుటయే ఆంధ్ర గ్రంథాలయస్థాపనమునందు ముఖ్యోద్దేశ్య మయి యున్నది. కావున ఆంధ్రమున ప్రకటింపబడు సమస్తగ్రంథములను సేకరించుటయందు గ్రంథాలయములు శ్రద్ధతీసికొనవలసియున్నది. ఆంధ్రమున నేయేవిషయములను గుఱించి యెట్టిగ్రంథములు కావలసియున్నవో ఆయాగ్రంథాలయములవారు తెలియజేయుదు తమకు ధనమున్నయెడల సమర్థులగువారిని సరిగ నెత్తురించి వారిచేత గ్రంథములను వ్రాయించి ప్రకటింపఁ బూనుకొనవచ్చును. సమర్థు లగువారిచేత ఆంధ్రాదివాఙ్మయములను గూర్చియు, శాస్త్రాదివిషయములను గూర్చియు, నాంధ్రమున నుపసాహము నిష్పించుట తమవిధి యని యెంచుకొనవలెను. ఎన్నిఅవకాశము లున్నవో యన్నిటిని వినియోగించి ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి పాటుపడవలయును.

ఇతర భాషలు

అట్లని యితరభాషలయెడల ననాదరము చూపవలెనని నాయుద్దేశము కాదు. మనవాఙ్మయ మితరవాఙ్మయముల మూలముననే చాలవలకు నభివృద్ధి చెందవలసియున్నది. ఆంధ్రమున కొంత ముఖ్యస్థానము నిత్తుమో సంస్కృతమునకును సంతటిగౌరవస్థానమునే చూపవలెను. భారతీయవిజ్ఞాన మంతయు సంస్కృతమునం దుండెయగలది. సంస్కృతగ్రంథములను సేక

రించుట అందవిజ్ఞానము నాంధ్రములో ప్రసరింప జేయుటయని యెంచవలెను. సంస్కృతముతరువాత ఇంగ్లీషు మనకు చాల ముఖ్య మయినది. ఇంగ్లీషు ప్రపంచభాష, జీవద్భాష. అందు ప్రతిక్షణమునను నెన్నియో యమూల్యగ్రంథములు బయలుదేలుచున్నవి. అట్టిభాషమీదిశ్రద్ధచే కాకున్న స్వర్థచేత వైనను ఇంగ్లీషు గ్రంథములను సేకరింపవలసియున్నది. సేకరించిన యన్వర్తిగ్రంథములను తెనుగులో పెట్టించవలసివినది. ఇంగ్లీషులో నున్నయమూల్యశాస్త్రగ్రంథములు కుప్పలుతిప్పలుగ బయలుదేలుచుండుట జూచి ఆగ్రంథములవిషయప్రాశస్త్యమును జలంచి ఆయోగ్య ఆంధ్రభాషామతల్లి ఎంతవరద్రావణలో నున్నామమ్మా అనికమ్మలసిరునించుకొనుచుందును. ఆంధ్ర మాం గ్లములె నెన్నఁడువృద్ధశకు వచ్చునా యని యుద్విహారుచుండును. ఇట్లే ప్రపంచములోని భారతవర్ష యేతరవాఙ్మయమును జలంచుకొనునప్పుడు హృదయాజేగము కలుగుచుండును. కావున నాయాభాషలయందలి గ్రంథములు మనయెదుట నుంచుకొని సిద్ధపడి యైనను ఆంధ్రగ్రంథముల నభివృద్ధి చేసికొనవచ్చును.

ఆంధ్రభాష - దానిప్రస్తుతి

ఆంధ్రభాషామహాశక్తిని పైని నిరూపించియుంటిని గాని దానిభావితిని గూర్చి నా కెట్టియదైర్యమును లేదు. కొద్దికాలముక్రిందట నధమతరావధాయం దుండిన యాంధ్రవాఙ్మయము నానాముఖముల వ్యాపించుచుండుటకు దలంచినప్పుడు తా న్నా ము క లు ను చుండు క్షణములును లేకపోలేదు. ప్రస్తుత కాలమున ఆంధ్రులయందు భావనాశక్తి విజృంభించుచు నుత్తమవిత్వము బయలుదేలుచున్నది. చక్కని వివనగ్రంథములు ఖండకావ్యములు బయలుదేలుచున్నవి. చారిత్రకపరిశోధనము తలయెత్తుచున్నది. నీతి, మత్తగ్రంథములు పైకి వచ్చుచున్నవి. శాస్త్రగ్రంథములు ను నచ్చుటచ్చుట పాడచూపుచున్నవి. పత్రికాప్రకటనమునెడల నవప్రోత్సాహము ప్రబలియున్నది. ఇదియంతయు శుభసూచకమై యున్నది. హిందీవాఙ్మయముతరువాత నేడు తెనుగు వాఙ్మయమునే శ్రేష్ఠమనవలసి యున్నదని నేఱుగఁ జెప్పనక్కఱలేదు. బంగాళీవాఙ్మయములో మనవాఙ్మయము తలతూగుచున్నదని చెప్పిన నతితేయోక్తి కానేరదని నానమ్మకము. ఆంధ్రప్రజలకు ఆంధ్రమునెడ నభిమానము పెంచుగా నున్నది. ఆంధ్రప్రజలును ఆంధ్రభాషయు భారతవర్ష మునందు గౌరవముతో చూడఁబడుచున్న సమయము వచ్చినది. ఇప్పుడు తక్కిన వాఙ్మయములను ఆంధ్రవాఙ్మయమును మించఁజేయుటయే మన కర్తవ్యము. అందుకొఱకై ఆంధ్రులలోని విద్యావంతులు నిరంతరకృషి నలుపవలసియున్నది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము-ఆంధ్రభాష

ప్రజలలో స్వభాషాభిమాన మిట్లు విజృంభించుచున్న సమయమున ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపిత మయినది. ఈ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ప్రధానోద్దేశ్యములలో Libraries are the wardrobes of literature, whence men properly informed might bring forth something for ornament, much for curiosity, and more for use. —J. Dyer The true university in these days is a collection of books —Carlyle Recorded thought is our chief heritage from the past, the most lasting legacy we can have to the future.

Books are the most enduring monuments of man's achievements. Only through books can civilisation become cumulative.

Frederick Crunden

When I enter a Library I feel as if almost the dead were present, and I know if I put questions to these books, they will answer me, with all the faithfulness and fullness which has left in them. —John Bright A Library is itself a cheap university.

Sidgwick

I would rather be a poor man in a garret with plenty of books than a king who did no love reading. —Macaulay

I ever look upon a library with the reverence of a temple —Evelyn

Riches have no charms compared to the charms of literature. —Ringlebergh

I choose free libraries as the best agencies for improving the masses of the people, because they only help those who help themselves. They never pauperize. A taste for reading drives out lower tastes —Andrew Carnegie

అని చట్టములో నేర్పాటుచేయఁబడినది. ఆంధ్రమునకు మంచి దినములు వచ్చినవిగదా యని సంతోషించితిమి. కాని మొన్న నెనేలుప్రారంభోత్సవసమయమున జరిగినచర్యయంతయు వింతగా పరిమించి నిరుత్సాహకారముగా నున్నది. ఆంధ్రమున విశేషపాండిత్యమునుసంపాదించివాణియవాడియై నకలొండు

మనస్సులకును పాలయమునకును సుహృద్భావమును ఆంధ్రమున కెంతయో యుపకారము చేయుచున్నది గంపెడంతయో. పెట్టు కొని యువ్వెట్లులూరుచుంటిమి. కాని మనయూస లనుగంటు నేమోయని నిట్లున్నట్లు విడువవలసి వచ్చుచున్నది. ఆనాడు ఛాన్సలరుగారు చెప్పిన మాటలవలన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము వలన నాంధ్రభాష కట్టిలాభము కలుగనేరవని స్పష్టమయినది. ఆంధ్రభాషాభిమానము సంకుచితమై నొసంగునా! ఆంధ్రభాషాభిమానము కలిగియుండుట యన్న నాంగమును ద్వేషించుట యా? మన మింగ్లాండుదేశమునకు ప్రభువులమై ఇంగ్లీషువారిని మన బొటనక్రేళ్లక్రింద నుంచి మనయధికారబలముచే ఇంగ్లీషు విశ్వవిద్యాలయములందు విద్య ఆంధ్రముననే జరుగవలయునని కావించినవో గోషమప్రభువుగా చేయుకొందురో! ఆహా ప్ర పంచమనం దెన్నటను లేని పరిస్థితులు భారతవర్షమునకు ప్రాప్తించినవే! పరభాషామూలమున విద్య సాగినదేశములు భారత వర్షముగాక మఱియొక్కదానిని (నేలమడచి చూప లేముగా! ఆంధ్ర సేనేలునందు చేరినవారందఱును ఆంధ్రభాషాభిమాన పూరితు లగుదురో కాకో నారీయాలమున నాంధ్రమునకు సుగ తియే కల్గునో దుర్గతియే కలుగునో ఇకముందు వారు చేయు చర్యలవలన విశేషము కాగలదు. ఎట్లయినను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున నాంధ్రమునకు ప్రాముఖ్యమువచ్చుట సులభసాధ్యము కాదని మాత్రము తోచుచున్నది. అక్కటకటా తువకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము దయ్యపు కొబ్బరికాయవాటముగ పరిమిల్లుదుకదా! పాపము శమిండుంగాక!

కావున ఆంధ్రవిద్యాలయము ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి తోడ్పడిన సంతోషమే. కాని మనపనినిమాత్రము మనము నవని పెట్టుకొనడము. ఈవిషయమై గ్రంథాలయములు తమకర్తవ్యమును మజనుక, నిరంతరకృషిని సలుపుచుండవలయును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రమున ప్రోత్సహింపకయన్న నేతి వీరకాయనలెను, బంగారుపిచ్చివలెను నిలిచి ప్రజలసాయ్యును విగ్రహించుటకు మాత్రము తోడ్పడు నని చెప్పకలేవుదు. అది యు మద్రాసువిశ్వవిద్యాలయమువలె ప్రజలకు పనికిరాక గులాంఖానా గ్రామ్యులెట్లును తయారు చేయు నొకయంత్రము వలె పని చేయుచుండును. అట్టియంత్రముతో మన శేమియు పని యుండుదు.

గ్రంథాలయసభలు-తీర్మానములు.

గ్రంథాలయోద్యమము ప్రారంభించినది మొదలు నేటి దనుక గ్రంథాలయసభలు ఏటేట జరుగుచున్నవి. ప్రతి సభయందును పెక్కు తీర్మానములు కావించబడుచున్నవి. కాని ఆ తీర్మానములలో నన్ని తీర్మానములు అమలులో పెట్టుబడినవో యిందుకు యొకసారి యోచించినవో అందు నూటికి పది యైనను ఉండునో లేదో సంక్షేపింపవలసియున్నది. ఇట్లుంటే గ్రంథాలయసభయందు తీర్మానములు చేయరాదని నా యభిప్రాయముగ మీరు తలంపకుండుదుగాక. గ్రంథాలయసభ సమావేశమైనపు డెల్లను కేవలము తీర్మానములు ఉపపాదించుటతోను బలపఱచుటతోను చేతుల నెత్తుటతోను కాలమును న్యర్థపునకు, సభకు విచ్చేసిన ప్రతినిధులు ఒకరితో నొకరు పరిచయము చేసికొని, వారివారి గ్రంథాలయపరిస్థితు లెట్లున్నవో అన్వేషింపవలయును మూలమున ముచ్చటించు కొనియు, ఇప్పుటిప్పుడు గ్రంథాలయములను తీర్మానముగ నెదు రొక్కచున్న సహస్రముల గూర్చి ఉపన్యాసముల మూలమున చర్చించియు అనగా (1) గ్రంథాలయము లెన్నిండవలయునో (2) అవి నిర్వహించవలసిన విధులు (3) అం డెట్టి గ్రంథాలకు ప్రాధాన్య మీయవలసినో (4) గ్రంథవర్గీకరణము (5) గ్రంథ నామావళి భాండాగారమునిధులు మున్నగుముఖ్య విషయముల గూర్చి సమగ్రతన వారిచే ఉపన్యాసముల నిప్పించుట మన్న గు ఆచరణరూపముల క్రియాభాగమునందు ఎక్కువలక్ష్యము నుంచుచు నే కాని కేవలము తీర్మాన రూప మగు సిద్ధాంత భాగమునందు కాలసారణము చేయుట క్రేయముకాదు. గ్రంథాలయసభలు ఎక్కుడు ఫలప్రదముగ జేయవలయునన్న, ఇప్పుడు జరుగుచున్న విధానమును సంపూర్ణముగ మార్చివేయవలయును. గ్రంథాలయసభలు రాజకీయసభలతో గాని మఱియే యితర సభలతో గాని ముడిపెట్టక ప్రత్యేకముగ జరుపవలయును. అధమ పక్షము రెండు సంపూర్ణదినములు పినికై వినియోగింపవలయును. మొదటినాడు ఉదయము ఆహ్వానసంహృత్తు ని ఉపన్యాసము, అధ్యక్షుని ఉపన్యాసమును మధ్యాహ్నము ప్రతినిధులు ఒండొరులతో తమతమ గ్రంథాలయపరిస్థితుల గూర్చి సంభాషణరూపమున ముచ్చటించుకొనుటయు, విషయనిర్ధారక సభయు, రెండవనాడు ఉదయము గ్రంథాలయ సమస్యలను గూర్చి ఉపన్యాసములును, మధ్యాహ్నము తీర్మానములును జరుపవలయును. నేను చేసిన యీ నూతనలను సభ్యులు ఆదర బుగింతో గమనించి నిరక ముందైనను ఈ విధానమును అచలం బించినవో గ్రంథాలయోద్యమము అదినకాలములో తొంటి యాన్నత్యమును బడయగలదని నా నమ్మకము.

గ్రంథాలయసభలు-రాజకీయసభలు

తొలుదొల్ల ఈ సభలు కొన్ని వర్తరములు ప్రత్యేకముగ జరుపబడినవి. పిదప వివిధ ఆంధ్రసభలతోనో, మండల సభలతోనో, రాష్ట్రసభలతోనో జంటచేయబడుచు వచ్చినవి. ఆ కారణముచే నీ సభలు తమ ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును గోలు పోయి, తదినము పెట్టువాని తమ్మునివలె పరిహాసభాజనము లగుచున్నవి. రాజకీయసభలయందః తీవ్రమైన ఆందోళనము లందును సంఘర్షణములందును మనము పాల్గొని చిత్తములందలి స్వస్థతయు ప్రశాంతిని పీడి ఏకాపీనేశనో భావన సమయ విరామమునో ఈసభల నిలికించి, ఎవ్వయో నాలుగు పాడిపాడి తీర్మానముల నన్నిట్టిగ నల్లి కేవలము తంతు నడుపుచున్నారము. దీనికి నివర్తనము నేడినట్లు మనము జరుపుచున్న సభయే. ఇట్లుచేయుటచే నీ యుద్యమమును నిర్దిష్టముగను పరాధీనముగను చేయుటయేగాక గ్రంథాలయతత్వమును కూడినవైఖ్యతో పెల్లించి వైమ తీజనిప్రమాదములనుగూడ నాపాదించుచున్నారము. గ్రంథాలయోద్యమతత్వమునకు బాత్రిగ సరిపడ నట్టియు విరుగుచునట్టియు, రాజకీయవాదనల నిందుఁ జొన్ని గ్రంథాలయసంస్థానకాలక్రమవారి కాజాచియూ యననట్లు ప్రజలను ప్రభుత్వమువారిని శంకింపజేయు విపరీతపరిస్థితులను మనము ఏలకావకముల నీయవలయునో అట్లుచేయుట ఎట్టియనిత జ్ఞతయో నే నూహింపజాలకున్నాను. కావున నీగ్రంథాలయ సంస్థను సస్థితంత్రముగను సర్వజనసమాదరణీయముగను నొనరింపవలయు నన్నచో- ఈ సభలను జాతి మత రాజకీయ సభలతో ముడిపెట్టక ప్రత్యేకముగ జరుపు నేర్పాట్లు కావించవలయును. గ్రంథాలయోద్యమమును గ్రంథాలయములను జాతిమత రాజకీయవిషయములతోకలము కలిగించుటచేతనే ఈయద్యమము నానాటికి సన్నగిల్లుటయు కొన్ని గ్రంథాలయములు దుర్దశపాలకులయందు సంభవించిన దని నా నమ్మకము. ఇప్పుడైనను మనము మేల్కొని ఈ యుద్యమమును పైని చెప్పినబంధములనుండి తప్పించి సరియైన మార్గమున నడిపించి దాని నుజ్జ వింపఁ జేయుటకు ప్రయత్నింతముగాక.

గ్రంథాలయములు-వానితో నితరసంస్థలు

రాజకీయసంస్థలతో గ్రంథాలయోద్యమమును లంక వేసినవో గ్రంథాలయోద్యమమునకు ముప్పు వాటిల్లునని యింతకు మున్నె వచించితిని. ఇతర సంస్థలతో గ్రంథాలయములను చేర్చినవో నెట్లు దొసగు వాటిల్లునో అట్లే గ్రంథాలయముల యందు ఇతర సంస్థలను జేర్చినవో తప్పక యనర్థము వాటిల్లునని నా యభిప్రాయము. ఈ యుద్యమారంభ దినము లలో కొన్ని గ్రంథాలయములతో రాత్రి పాఠశాలలు, అన్నదాన సమాజములు, నాటక సమాజములు మున్నగు నితర సంస్థలు చేర్చబడుచు వచ్చినవి. గ్రంథాలయోద్యమముతో బాలభిక్షాద్యమును జేర్చుటను గూర్చి నా యభిప్రాయము నింతకు పూర్వమే చెప్పియుంటిని. పెక్కువర్తరములక్రింద నే నొక సారి తిరుపతి కేగినపుడు అడట శ్రీ వెంకటేశ్వర దీ నాన్న వస్త్రధాన పుస్తక భాండాగారము అను నామమునొకసభ కము ప్రేరగట్టుబడియుండుట చూచితిని. తోడనే నేను లోని కేగి కార్యదర్శితో ఆ విచిత్రనామమునుగూర్చి ప్రశ్నింపగా, ఇంతకుముందు ఇది వేటువేటుసంస్థలగు నుండెననియు, గ్రంథాలయమునకు స్వంతభవనము లేకపోవుటచే అన్నదానసమాజముతో జేర్చినవో గ్రంథాలయమునకు భవనము లభించుటయేగాక మనుషటికంటె పెక్కుడువృద్ధిరముగ నుండుననియు, కావున ఈరెండు సంఘములను ఒకటిగ జేర్చి శ్రాధుసంస్థలపరిపాలనము గ్రంథాలయమువారె నిర్వహించుచున్నారనియు తెప్పెను. పిదప మఱిరెండు వర్తరములకు నేను మరల తిరుపతి కేగుట తలపించినది. అప్పుడా గ్రంథాలయమునుగూర్చి విచారింపగా, అన్న వస్త్రధానము లుండుగా గ్రంథదానము మాత్రము విశేషముగ జరిగియుండుటచే గ్రంథాలయ హంతరించె నని వింటిని. పరస్పరసంబంధము లేని భిన్నభిన్న సంస్థలు ఒకదానితో నొకటి కలిపి కలగూరగంప చేసినవో నిట్టి దుర్గతి పాలిడునని అప్పుడు నేను తలంచితిని.

గ్రంథాలయవాఙ్మయము

ఒక జాతియొక్క కాని సంఘముయొక్క కాని విన్నాధమును చెల్లించినవలయు నన్న వానినిగూర్చి వ్రాయబడిన వాఙ్మయమును బట్టియు సామెతలను బట్టియు తెలిసికొనడగును. పాశ్చాత్యదేశమునందు గ్రంథాలయ నిర్మాణము పుస్తక వర్గీకరణము గ్రంథనామావళి మున్నగువానిగూర్చి నందలకొలది గ్రంథములు రచింపబడినవి. గ్రంథాలయోపయోగములగూర్చి తెలుపు సామెతలు నిర్వచనములు కుప్పలుతిప్పలుగ నున్నవి. మనదేశమున నట్టివానిని గుఱించి వ్రాయబడిన గ్రంథములు కాని సామెతలు కాని పుండుకైనను గానరావు. దీనినిబట్టి పాశ్చాత్య దేశములందలి గ్రంథాలయోద్యమముతో మనదేశము సందర్భి యుద్యమమును సరిపోల్చి చూచిన మనదేశ వినిమయమున నెంత యధమశీలిలో నున్నదో పరికింపవచ్చును. అంగ భాషయందు గ్రంథాలయములను గూర్చి అచ్చటి విజ్ఞానసంఘ స్థులు వ్రాసిన సామెతలు నిర్వచనములు చుచ్చునట్లే కొన్ని దిశ్కాత్రముగ ప్రదర్శించుచుంటిని.

ఇట్టి యుజ్జేజకరములగు సామెతలు మన గ్రంథాలయ వాఙ్మయమున కొక్కటియేని గలదా. శ్రీ చిలమర్రులమ్మి నరసింహముగారు భిక్ష పెట్టిన “వాయు వెల్లరకు నెట్లున్నాడన మో.....అను సామెత యొక్కటియేగదా మన వాఙ్మయమున కెల్ల దిక్కు? పోనిందు పుస్తకవర్గీకరణమును గుఱించి కాని గ్రంథనామావళి గుఱించి కాని యింతదనుక నొక పుస్తకమైన చెలువడినదా? కడకు తమ గ్రంథనామావళిల నచ్చొందిన గ్రంథాలయములైన గలవో అట్టి దింతదనుక గొతిమిగ్రంథాలయము తక్కు నా తెలిసినంత వఱకు కొండొకటి గన్నట్లుకున్నది. ఆంధ్రదేశ కేంద్ర గ్రంథాలయ వని నేనుపెట్టుకొన్న రామమోహన గ్రంథాలయమునకే ముద్రిత గ్రంథనామావళి లేనప్పుడు తక్కిన గ్రంథాలయముల మాట చెప్ప నేటికి? ఇంతవఱకు గర్వపడవలసిన డెల్లను ఈ యుద్యమమును గూర్చి ప్రకటించు పత్రికలు 2, 3 కలవని మాత్రమే. అందు రెండు తెనుగునను ఒకటి ఆంగ్లమునను ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఆ తెనుగు పత్రికలు రెండును తగినయాదరము లేక కొనయూపిరితో ప్రచారము చేయుచున్నవని లయక్రేయము నభిపిించి దాని యభివృద్ధికి పాటుపడుచున్న రెండు తెనుగు పత్రికలైనను మనము పోషించుకొనజాలని నాడు మనకు ఈ సభలే! ఈ అల్పహాస మేలే! ఈ పటాటోపమేలే! ఈ సభలకై మనము వెచ్చించు ధనముతో నిట్టి పత్రికల నేల పోషింపరాదు.

ఓ గ్రంథాలయభిమానులారా! ఏల యింకను దీర్ఘనిద్ర ను వహించెదరు? ఏల యింకను శుక్లనవనములతోను శూన్య హస్తములతోను లూలాలపు తీర్మానముల గావించుటతో ప్రార్థు గడపెదరు? లేచి నడుము కట్టుకొని గ్రంథాలయవాఙ్మయము నెల్లవిధముల నభివృద్ధిపఱపుడు. గ్రంథాలయములు సరస్వతీదేవి ఆలయము లనియు జాతి మత సంఘ రాజకీయ విషయములతో నెట్టి సంబంధమును లేక లోకకళ్యాణమునకై సర్వతోముఖముగ పాటుపడు నుత్తమసంస్థ గ్రంథాలయోద్యమ మొక్కటియే యనియు ఊరూరఁ దిరిగి ఉన్నెన్నెన్నవమున నుపోషింపుడు. గ్రంథాలయములు గల నరకమున నైన నివసించి నిన్నగింతుగాని గ్రంథాలయములు లేనిస్వర్గమున నిమగ్నమైన నివసించ నొల్ల అను నిట్టి సామెతల నేనవేలు మీవాఙ్మయమున నలంకరింపఁ జేయుడు.

గాలి లేకున్న నెట్టెటో గడపవచ్చు,

గ్రాసమును లేక అవలీల గడపవచ్చు

గడపవచ్చునె మన మొక్కగడియ యైన

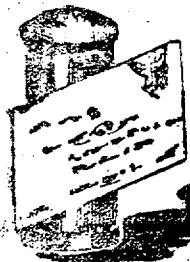
గ్రంథభాండారములు లేని కాలమందు.

అను భావములు గల గీతకలు నేనవేలు రచించి ముక్కంతముల తో పాడుచుండుదు. అప్పుడు మన గ్రంథాలయోద్యమము పాశ్చాత్య గ్రంథాలయములతో పాటు తులయాయగును, మనము ప్రత్యేక జాతి వ్యక్తిత్వము గలవార మను యశము నాస్థించిన వారమై మనమాతృదేశమును భాషదాస్య శృంఖలములనుండి విడిపించి సాటిదేశములలో తలయెత్తికొనితిరుగగలవారమగుదుము.

ఇంతవఱకు గ్రంథాలయోద్యమముతో నాకుగల 25 ఏండ్ల సంబంధమునుబట్టి స్వానుభవమున నానేర్చిన విషయములఁ గొన్నిటిని మీకు విన్నవించితిని. ఇంకను చర్చింపవలసిన ముఖ్య విషయము లేన్నియో యున్నవి. ఇప్పుడు మీకు నివేదించినవిషయములకంటె విడిచినవిషయములే ఎక్కుడుగనున్నవి. గ్రంథ విస్తరభిచే వానిని దిగవిడువవలసినవాడ నైతిని.

ఇంతదనుక గ్రంథాలయ వహాప్రబంధములోని మంగళ గీతకల నాలపించితి. ఇంక విహంగీతకల విలాపింపవలసినయవధి వచ్చినది. ఇంతవఱకు గ్రంథాలయములనుచిన్న చిన్న పాములతోబుల బడకుండ నిచ్చెనల నెక్కి గమ్యస్థానమునకు చేరువకువచ్చినవి. ఇంతలో పెద్దపామునోబులబడి యధఃపతనము నొందుచున్నది. కలకక్షులచే కొన్ని గ్రంథాలయములు కూలనున్నవి. కొన్ని అప్పులలో మునిగి ముప్పులపాలు కానున్నది. ఒక గ్రంథాలయము కొద్దన కీడ్వబడినది. ఒకటి వేలము వేయబడుటకు సిగముగ నున్నది. గ్రంథాలయోద్యమమే తమ జీవితాద్యముగ నిడికొని గ్రంథాలయకార్యములే తమ యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములుకాగా దాని యభివృద్ధికై తన ప్రాణమానధనముల భారపోయుచు పాటుపడుచున్న గ్రంథాలయదాసులు పత్రికారంగమునక్రూర నిఘర వాక్యభాణపరంపరలకు గుఱియగుచున్నారు. ఇట్టిదుర్గతి గ్రంథాలయముల కేల పట్టవలయును? విన్ను విటిగి మీదపడి నను ఒకరితోలికి పోవక, జాతి మత రాజకీయవిషయములతో నెట్టి జోక్యమును గలిగించుకొనక, చేతనెనకొలది జనుల కుపకారము సలుపుచు, నిరాదంబరముగ ప్రార్థులు పుచ్చుచున్న గ్రంథాలయములకా యిట్టి దురవస్థ! గ్రంథాలయములన్న ప్రజలకింత పలుచనయా? అక్కటా! ఆంధ్రదేశమునకా యీటెలు గొడ్డువోయరా?

సభ్యులారా, గ్రంథాలయము లిట్టి కడగండ్ల నేల పడుచున్నవో నేనిచట చర్చింపఁదలచికొనలేదు. మన యాంధ్రదేశ

జాబులు.

నెల్లూరుమండల ప్రాథమిక విద్యాసంఘము
ఈ సంఘముయొక్క ఆరవ మహాసభ యీ నెల 30-31
దులలో యల్లయపాలెము గ్రామమున, నెల్లూరుమండల విద్యా
సంఘాధ్యక్షులగు మ॥రా॥రా॥శ్రీ జెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి
బి. ఏ., యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును.
చతుశ్చేదుల సూర్యనారాయణ,
ఆం॥ సం॥ కార్యదర్శి.

ధర్మాయుర్వేదవైద్యశాల-గుడ్లూరు
ఆయుర్వేదభిక్షు గుడ్లూరు గోపాలకృష్ణయ్యగారు దా
దాపుగ మూడుమాసములనుండి కందుకూరు తాలుకా, గుడ్లూరు
గ్రామముందు స్థాపించి జరుపుచున్న "ధర్మాయుర్వేదవైద్యశా
ల"కు తాలూకాబోర్డుపెసిడెంటుగారు కొంతవిరాళిమతిచ్చుట
కు వాగ్దత్తుచేసి రని వినుటకంతయు సంతసించుచున్నారము.
(శ్రీయోధిలాషి.)

గుడివాడ ఫస్టుకంపెని
ఈ సమాజమువారు గుంటూరున రామదాసునాటక
మును ది 19-12-26 న ప్రదర్శించిరి. అందు కనుబడిన ప్రధాన
పాత్రలలో రామదాసు కవీరులభక్తి, జ్ఞాన చైతన్యములకు
ప్రేక్షకుల లెల్లరు కడుసంతసించుటయేగాక ప్రేక్షకులలో నొక
రయిన గాజుశ్రీ మద్ది సుదర్శనముగారు యీ ప్రధానపాత్ర
ధారుల కిరువురకును సున్నపతకములను బహూకరింతు నని
యెల్లరును వినుటలు బహిరంగముగ చెప్పించిరి. తిరుగ యీ
నాటకమును యెంతతర్వలలో ప్రదర్శింతురో యనునట్లు భక్తి
తో నోలలాడించిరి. రామదాసు కారాగృహములో నుండి
రాముని బేర్కొని తస్యయావసన బొందియుండినపు డెల్లరును
బాష్పబిందువుల రాల్చిరి. తానీషా పాత్రధారి రామలక్ష్మ
ణులు స్వప్నములో దర్శనమిచ్చినపుడు మేల్కొంచి శ్రీరామ
పునర్దర్శనమునకై పడిన యవస్థ యెంతయో కొనియాడదగి
యున్నది. రాజుశ్రీ మద్ది సుదర్శనముగారు పతకములను నెంత
తర్వలలో తయారుచేయుదురో యంత యావశ్యకముగ ప్రదర్శన
లాభము కలుగునని నాయభీష్టము దెలుపుచు నింతట విర
మించుచున్నాడ.

హరి ప్రసాదరావు,
ప్రేక్షకుడు.

నర్సాపురం ఆసుపత్రి
మా ఆసుపత్రి దినాదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నదని వేరు
గా వ్రాయ నక్కరలేదు. ఇప్పుడు రోజుకు 120 మంది రో
గులగుచున్నారు. ఆడ డాక్టరు ఆసుపత్రిలో ప్రవేశించినది
మొదలు ఆడరోగులసంఖ్యకూడా పెచ్చగుచున్నట్లు జిల్లా
స్వస్థుగారివల్లనే తెలియుచున్నది. కాని మందులమాత్రము
చాలుటలేదు. ఇందువల్ల కొంత ఆసంతృప్తి ప్రజలలో కనబడు
చున్నది. సం॥ కు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు మొదలు నాట్లతో
కూడా రెండువేలరూపాయలు ఎంతమాత్రము చాలదు. ఇక
జిల్లింగవిషయమై ఇప్పటికి ఇరువది సంవత్సరములనుండి అభి
వృద్ధికి వ్రాతకోరిక జరుగుటయే కాని క్రియ కనబడలేదు. ఇం
దువిషయమై మాకలెక్టరుగారిగుటాడదొరగారు మొన్న యీ
మధ్య చాలా సుట్టిగా వ్రాసినారు. ఈ ఆసుపత్రిని గవర్న
మెంటువారు తీసుకొనినగాని విల్లింగ్ వుద్ధికాదు అని స్పష్ట
ముగావ్రాసిరి. రెండురోజులక్రిందట మాజిల్లా స్వస్థుగారుమాడ
వచ్చిరి. వీరుకూడా జిల్లింగవృద్ధి, ఆసుపత్రిని గవర్నమెంటు
వారు తీసుకొనుటను బట్టి ఉండునని వ్రాసిరి. ఇది నిశ్చయ
మైన నది ఖాయపడుననిరి. అందువల్ల యిప్పుడు తేలేదేమన
తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సు ఆసుపత్రిలను గవర్నమెంటువారు
విధిగా తీసుకొని తీర వలె ను. అప్పుడు గాని ప్రజ
లకు పూర్తిగా ఉపయోగించవు. ఈవిషయమై మంత్రివర్గము
వారు త్వరమే ఆలోచించవలయును. ఆలోచనగాదు పనియే
జరుగవలెను. తాలూకాబోర్డులకంతమాత్రము అభ్యంతరముం
డదు. వారు నిజముగా పెద్దబరువు వదలిననని తలచిమిమాచు
కొనెదరని నానమ్మకము. ఇందువిషయమై బోర్డులకూడా
తీర్మానములను గావించుకొని ప్రభుత్వమునకు తెలియజేయుట
యొక్కము.

(స్వేయివిలేఖరి)

బ్రాహ్మణ వర్గోద్ధరణము

శ్రీ పుష్పగిరి పీఠాధిపతులకు విజ్ఞప్తి
శ్రీమత్పరమహంసాది సకలవిరుదాంతతులై న శ్రీ పుష్ప
గిరి పీఠాధిపతులగు శ్రీమదభినవోద్ధండ విద్యాశంకర భారతీ
స్వామివారి సన్నిధానమునకు
కల్యాణశ్రమనివాసి యగు నారాయణయోగి అనేక
వందనము లర్పించి వ్రాసుకొనిన విజ్ఞప్తి
ఆర్యోత్తమా!
ప్రస్తుతము బ్రాహ్మణదర్శనమునందు గల్గిచేరితముచే
నధర్మాభివృద్ధియై బ్రాహ్మణులు స్వర్గస్వామివారివిముఖు లగుట
వలన పురాతనమునుండి వచ్చుచున్న గౌరవము పూర్తిగ నాశ
మై తక్కినవర్ణములవారిచే నిందింపబడుచున్నారనుట తమకును
వేద్యమై యుండగలదని నమ్ముచున్నాను. రాజకీయ వ్యవహా
రములందును బ్రాహ్మణ, బ్రాహ్మణేతర వివాదము లేర్పడి
బ్రాహ్మణులసీతి చాలవిచారణీయముగా నున్నది. రాజకీయ
వత సాంఘిక వ్యవహారము లన్నిటియందును బ్రాహ్మణులు
స్వార్థపరులై స్వగర్వోత్థంభునము గావించుచుండుటచే నిట్టి
కళంకము బ్రాహ్మణవర్ణమున కేర్పడియున్నదనుట కేలాటి
సంజేమామునుండదు. జగద్గురువులై బ్రాహ్మణవర్ణమున సక్ర
మవార్గమున నడిపించుటకును, ప్రపంచమున బ్రాహ్మణ్యమును
గాపాడుటకును బాధ్యతవహించిన తాము ఇందు ఏజోక్య
మును కన్గించుకొనకపోయినచో రాష్ట్రముయొక్క పాపభరి
తమునకే రాజు యెట్లు పాక్షాత్తుడో యట్లు సంఘమునందు
గల్గులోపములకెల్ల సంఘాధికారి (మతాధిపతి) బాధ్యుడు
గాన సత్యదర్శియగు భగవంతునివిచారణకు లోనుగావలసియుం
డును. ఇట్లు దాము తాటస్థ్యమును వహించియున్నయెడల
బ్రహ్మతము నామమాత్రావశ్యమైయున్న వర్ణాశ్రమధర్మము
గూడ బూర్తిగా నడుగంటి యనోన్యకలహములచే బ్రపంచ
మునకు బ్రళయమేర్పడుట కేలాటియాక్షేపణయు నుండదు.
అట్టిసీతి వచ్చునంతవరకు మనుష్యునివలెనే భగవంతుడును మా
నమునహించి యుండజాలడు. గాన తాము ప్రస్తుతపు ప్ర
పంచపరిస్థితులను జక్కగా విమర్శించి తగువిధమున ధర్మమును
నెలకొల్పుటకు బ్రయత్నించుదురని మిక్కిలి విధేయతతో
బ్రార్థించుచున్నాడను. ఇందు యీమాధ్యక్షిర బ 30 లలో
పల తాము ఎట్టిజోక్యమును గల్గించుకొననియెడల సర్వశక్తి
గల భగవంతుడే యేదోయొక మానవశరీరమునందావేళించి ధర్మ
సంస్థాపనమునకు బూనవలసినవిధియై యున్నదని విశేషపర్చు
కొనుచు యీలోపల ప్రపంచశ్రేయోభివృద్ధినిగూర్చి తమరు
చేయగల ప్రయత్నమిట్టిదని ధర్మమునకు విధేయుడగు యీ
తమభృత్యునకు వ్రాయించి పంపుటకు బ్రార్థించు
చున్నాడను.

ప్రపంచశ్రేయోభిలాషి నారాయణయోగి,
కల్యాణశ్రమము
జిల్లి పల్లెపోస్టు, కనిగిరితాలూకా, నెల్లూరుజిల్లా 9-12-26.
ఖిద్దరుహాకింగు

ఆంధ్రదేశములో ప్రతిజిల్లాలోను జనవరి ౧ వ తేదీ
మొదలు ౧౫ వ తేదీవరకు పట్టణములలోను గ్రామములలోను
పల్లెలలోను, ఇంటింటికీతిరిగి, ఖిద్దరు అమీయ బాగుండునని
తోచుచున్నది. ఖిద్దరు వికులలకును, ఖిద్దరు అమ్యుకందా
రులు కాంగ్రెసుయొక్కయు, మహాత్మా గాంధీగారియొక్క
యు, సందేశములను వ్యాపింపజేయ వీలుకలుగును.
ప్రతిపక్షమునాంధ్రదేశములోగాక అక్కిన జిల్లాలన్నిటిలోను
అభిలషాత చర్యసంఘం తనతన విక్రయశాలలు స్థాపించి
యున్నారు. ఆంగ్లేయశాలలలోనుండి సరకు తీసుకొనివెళ్లి,
చిల్లరగా, నగదుకే విక్రయించుటనెను. విక్రయశాలాధికారులు
మందుగా రొక్కచు తీసుకొనిగాని, తననెవరైన బామిను
మీదగాని సరకు సంచార విక్రేతలకు ఇయ్యవీలుండును. ఈ
పవతి యీనంక్రాంతి హాకింగువల్లనే వర్ధింపును. ప్రతిజిల్లా
లోని ఖిద్దరు అధీమాములను దీనికి తోడ్పడ గోరుచున్నాను.
ఏయేజిల్లాలో చేయ వీలునో ఆజిల్లాలవారు గుంటూరుకు
తెలుప ప్రార్థితులు. నందూరు, పశి ను గోదావరి, తూర్పు
గోదావరిజిల్లాలలో జరుపుదురని తెలియుచున్నది. తక్కిన
జిల్లాలవారుగూడ దీని సాధ్యాసాధ్యములను విచారించి తెలుప
వేడెదను.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి,
అ. భా. చ. సం. ఆంధ్రకాళి కార్యదర్శి.

శ్రీ శే. తాళ్లూరి దొరయ్యగారు
నర్సాపురం తాలూకా యలమంచిలి కాపురములు తా
ళ్లూరి దొరయ్యగారి నెల 4-వతేదీ శనివారము పరలోకగతు
లైరి. వీరు కద్దరు దీక్షతో ధరించుచుండిరి. ప్రాచీనకాలముందు
వలె గ్రామవిషయములన్నియు సాధ్యమైనంతవరకు గ్రామము
లోనే పరిష్కరించి కోర్టులకెక్కకుండ జేయుటచే మట్టుప్ర
క్కల గ్రామవాసులందరును వారియందు విశేష గౌరవభావ
ముతో మెలగుచుండిరి. గ్రామములో వికమత్యమును నెలకొల్పి
లంకపాటలు మొదలగు ఆదాయమువలన రు. 6000 లతో నొక
తటాకమును మరల త్రవ్వించి గ్రామవాసులకు దాహతీర్థముల
లోపము లేకుండజేసిరి. అయిదారువేల రూప్యములతో విష్ణు
దేవుని యలయసావిడిని, పాపశాలభవనమును గట్టించిరి. గ్రా
మములోనికి కంకరరేడ్లు వేయించుటకు వీరుజేసిన ప్రయత్న
మువలన అత్యల్పకాలములోనే రోడ్డు పూర్తియైనది.
కడచిన కాసనభా యెన్నికలలో కులాభిమానమును మూ
లకుద్రోక్కి దొరయ్యగారి కుటుంబమువారందరును కాంగ్రెసు
కు అత్యంత సహాయముచేసి యీజిల్లాలో కాంగ్రెసుకు జయభే
రీమోగించిన మహాజనులలో ప్రాముఖ్యతనుగాంచిరి. వీరికి ఒక
కొమరుడును, కుమార్తెయు మనుమలును గలరు. వీరియాత్మకు
కాశ్వత బ్రహ్మలోక నివాసస్థితి లభించుగాక.
బొమ్మకంటి కృష్ణమూర్తి

శరభాంకలింగశతకము
ఈశతకమునందలి కొన్ని పద్యములు శ్రీవేటూరి ప్రభా
కరశాస్త్రిగారు చాటుపద్యమునీమంజరిలోఁ బ్రచురించి యా
ధులకాశతకమును జవిజూపియున్నారు. ఈశతకము సంపూర్ణ
ప్రతి మాకు లభించినది. మధ్య నొకయాకు ఒకటిపోయినది
కొన్నిచోటులకిమిదవ్వుములగుటచేవర్ణములు పదములు లోపించి
నవి. దీనిప్రత్యంతరములు ఓరంగల్లు పార్థింతులలో వీరశైవుల
వద్దనున్నటుల దెలియుచున్నది. ఎవరేని పత్రికాయన్నవారు పం
పించినచో మాప్రతితో దానినిపోల్చి శుద్ధప్రతి వ్రాసికొని
వారికొసంగుటయేగాక ముద్రణాసంతరము వారికి ముద్రితప్రతి
గూడ బంపుకొందుము. మాకు లిఖితప్రతి యొసంగినవారు శై
వప్రచారిణి సంపాదకులగు ముదిగొండ వీరేశలింగశాస్త్రిగారు.
వారు ఓరంగల్లు ప్రాంతములలోఁ బ్రతులు గల వని చెప్పియు
న్నారు. కాన ప్రత్యంతరములు గలవారు మాకు బంపి అముద్రి
తదశలో నున్న యీశతకరాజమును సుప్రసిద్ధము గావించఁ
బ్రార్థితులు.

శ్రీపాద రమణకవులు

గద్వాల సంస్థానము
డిశంబరు 2 తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు జమ్మల
మడుగులో చెన్నేశ్వర యతిగారి మందిరమున శ్రీయుత పి.
శ్రీనివాసంగారి యాధిపత్యముక్రింద గద్వాలసంస్థానమునుగురిం
చి ఒకసభ గావింపబడెను. ఆ సభయందు శ్రీయుత జెల్లాల
సుబ్రహ్మణ్యంగారును, శ్రీయుత కలనటూల జయరామరావు
పంతులుగారును గద్వాల సంస్థానముయొక్క పూర్వనరేత్రను,
ప్రస్తుతదీనదశయు సభికులకు విపులముగా దెలిపిరి. ఆయిమిదట
అధ్యక్షులగు శ్రీయుత శ్రీనివాసంగారు గద్వాల రాజుల యకా
దార్యమునుగూర్చి ముచ్చటించినమీదట ఈక్రింద తీర్మానము
సభికులెల్లరిచే ఏకగ్రీనముగా అంగీకరింపబడెను.
పూర్వమునుండియు సంస్థానములలో నెల్ల విద్యాభి
వృద్ధికై ప్రోత్సాహమొసంగునదియు, కవులను, పండితులను ఆ
దరించునదియునగు గద్వాలసంస్థానమును "కోర్టు ఆఫ్ నార్సు"
లో పెట్టుట వైజాము ప్రభుత్వమువారికి న్యాయముకాదనియు
సంస్థానమును మరల శ్రీరాజీనామాలుగారికి యియ్యగ
లయుననియు ఈసభవారు వైజాము గుర్తు మెంటువారిని కోరు
చున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

రామచంద్రపురం గ్రామమున శ్రీరామకృష్ణ పరమ
హంస గోరక్షుని సంఘ మొకటి స్థాపింపబడినది.
రామచంద్రపురం గ్రామమున అస్పృశ్యతను తొలగిం
చుటకుగాను శ్రీస్వామి వినోకానంద అస్పృశ్యతానివారణ
సంఘమొకటి స్థాపింపబడినది.
అకస్మాత్తుగా గోడ కూడవడినందున 20 తేదీని ఆన
కాపల్లిలో 5 వ ఫారము చదువుచున్న ఆలమూరి లక్ష్మీనరసిం
హము అను విద్యార్థి మృతిజెందెను.

రాజ్యం రేంజీ ప్రాథమిక పాఠశాల యెయిడెడ్ టీచర్ల మేనేజర్ల సమావేశము

నవంబరు 18 తేదీని గావింపిన సభలో ఈ దినపు తీర్మానములు గావింపబడినవి.

తీర్మానములు

ప్రస్తుతము నడుచేయించుకొన్న గ్రాంటు స్కేలు నిరుత్సాహముగా నున్నందున యాదేశ్య వివరించిన టీచింగ్ గ్రాంటు స్కేలు దయచేయించగలందులకు యాసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

గ్రేడ్	ఆన్ ట్రైనింగు	ట్రైనింగు
	రు	రు
లోవర్	10	15
హయర్	20	30
కెండ్రి	30	40

ప్రైమరీ ట్రైనింగు పొందినవిద్యుత్ 5 సంవత్సరములకు పర్వీకు చేసిన ఉపాధ్యాయులకు హయర్ గ్రేడుతో సమానముగా పరిగణించవలయునను ప్రపోజలు తక్షణమే అమలు జరిగింప గలందులకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.

గత 3, 4 సంవత్సరములనుంచి కొట్టివేయబడిన గ్రాంటు మొత్తములను తిరిగి కాంక్ష నుచేయింపించి యిప్పించగలందులకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.

గత 4, 5 సంవత్సరములనుంచి గ్రాంటు చెక్కులు చాలా ఆలస్యముగా బటువాడా చేయించుచున్నందులకు నిండా విచారించుచూ, ప్రతిసంవత్సరం మార్చి మొదటివారంలోగానే గ్రాంటులు చేరునట్లు డేర్వాట్లు జరిగించగలందులకు యాసభ వారు కోరుచున్నారు.

నూరురూపాయలలోపు గ్రాంటు మొత్తములను మనీ ఆర్డరు ద్వారా పంపిస్తూ అంతకుముందు మొత్తము ఇన్ ఛార్జ్ రిజిస్టరు ద్వారా కాన్ సెల్ వారి ఆఫీసునుంచియే పంపించ గలందులకు కోరుచున్నారు.

సిఫార్సు చేయబడిన గ్రాంటు ను కాంక్ష నుకాబడిన గ్రాంటు ను వివరము మేనేజర్లకు వెంటవెంటనే తెలియజేయ గలందులకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఒకటికంటె అధికము స్కూళ్లకు మేనేజ్మెంట్ టున్న ప్పుడు యేదేనుకొనునకు నెంత మొత్తము యిప్పించినది తెలియజేయగలందులకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.

రాత్రి పాఠశాలలో పనిచేయుచున్న పగటి ఉపాధ్యాయులకు కూడా పూర్తి స్కేలు గ్రాంటు యిప్పించగలందులకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.

రాత్రి పాఠశాలకు కంటింజెంట్ (దీప పుణిర్పు వగైరాలు) చార్జీలు ప్రత్యేకముగా యిప్పించగలందులకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.

బిల్డింగ్ గ్రాంటు కాలపరిమితి 40 సంవత్సరములనుంచి పూర్వమువలెనే 20 సంవత్సరములకు తగ్గించవలసినదిగా యాసభ వారు కోరుచున్నారు.

ప్రైమరీ పాఠశాల తప్పిపోయిన ఉపాధ్యాయులు 10 సం వత్సరములు సర్వీసు చేసినప్పుడు ఆయా గ్రేడ్ లు ప్రైమరీ పాఠశాల దినవారితో సమానముగా గ్రాంటు స్కేలు దాఖలాలో గణించ గలందులకు యా సభవారు కోరుచున్నారు.

నాల్గవ ఫోరము చదువ నవసరము లేకుండా 3 వ ఫోరము ప్రైమరీ గలయి సర్వీసులోనున్న ఉపాధ్యాయులను తెలుగులో అన్ని భాగములను మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకు ప్రయోజనముగా చదివి హాజరగు హక్కును యిప్పించగలందులకు విశ్వవిద్యాలయ మువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

టీచర్ల మేనేజర్ల కేసులను టీచింగ్ గ్రాంటు విభాగం ఆధారపడియున్నందున వారి పిల్లలకు నున్న తవిద్య నుచితముగా నిర్వహించగలందులకు యాసభవారు కోరుచున్నారు.

యా సంవత్సరం పట్టి మెంటల్ గా రికార్డు చేయు స్కూళ్ళు రికార్డు చేయుటలో చాలాసంఖ్య తగ్గించినట్లు తెలియవచ్చినందున యా సభవారు విచారించుచు, సిఫార్సు కాబడిన స్కూళ్లన్నిటిని పూర్తిగా రికార్డు చేసి 1925-27 సంవత్సరములకే ద్రవ్య సహాయము నిర్వహించగలందులకు కోరు చున్నారు.

బాంకా శాఖ అవసరముగనుక బాంకా శాఖలో చేర్చ గలందులకు యాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

(సం) కొత్తక్కి సోమన్న,
సభాధ్యక్షుడు.

IT CAN

BE IMPROVED

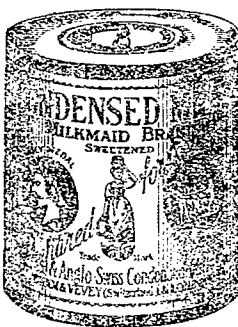
No matter what quality of Coffee is used or how carefully it is prepared, the delicacy of its flavour will be improved and increased by adding to it :

MILKMAID BRAND CONDENSED MILK

This is only logical because Milkmaid Condensed Milk is guaranteed pure full cream cow's milk of such a rich uniform quality that all the fragrance and creaminess of new milk is combined with the aroma and flavour of the coffee :

PROVE THIS AT LITTLE COST.

Buy a Trial Tin of

MILKMAID BRAND CONDENSED MILK

from your dealer for Annas 2 or send Annas 3 in stamps together with your name and address in full to :

MILKMAID MILK, P. O. Box 396, CALCUTTA.

NESTLE & ANGLO-SWISS CONDENSED MILK CO., (INCORPORATED IN SWITZERLAND), CALCUTTA.

బెజవాడ పురపాలక ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘము

బెజవాడ డిసెంబరు 21:—శ్రీయుత అయ్యదేవరకాశేర్వర రావు పంతులు బి.వి. బి.ఎల్. ఎం.ఎల్. సి. గారు శాసనసభా సభ్యత్వమున విజయము గాంచియుండుటచే మా సంతసమును, సానుభూతిని వెల్లడించుచు, నేడు హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలి కా పాఠశాల భవనమున శ్రీవారికి అల్పహారవిందును, అచటనే శ్రీయుత డాక్టర్ ధన్వాడ రామచంద్రరావు పంతులు గారి యధ్యక్షతక్రింద శ్రీకాశేర్వరరావు పంతులుగారికి వినతి పత్రిక సమర్పించుచు, ఒక సభ జరుపబడెను. సభాప్రారంభమున బాలురచే దేశీయగీతములు పాడబడెను. శ్రీరామచంద్ర రావు పంతులుగారు కొంతసేపు ముచ్చటించినపిదప శ్రీయుత చింతూరు వెంకటరెడ్డిగారు “జాతీయవిద్య, జాతీయ భావములు పిల్లలలో ఉపాధ్యాయులుకలగజేయవలయుననియు అందరును ఖద్దరు ధరించవలయు ననియు, ఈ పట్టణమునందలి ముగ్గునిసిపల్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు అత్యల్ప జీతములతో బహుకష్టతరముగా పట్టణవాసము చేయుచున్నారనియు, వీరికి తగిన వేతనములు ఇప్పించుటకు సాధ్యమగుప్రయత్నములు చేయుడు”మనియు చెప్పిరి.

పిదప కాశేర్వరరావు పంతులుగారు జాతీయ విద్యా విషయములగుర్చి తాము ప్రధానమంత్రిగారితో మాట్లాడినపుడు వారుగూడ తమకు పూర్తి యయిన అంగీకారమే ననియు జాతీయవిద్యావిధానమునకు తానుగూడ తోడ్పడుదునని చెప్పినట్లును అందుచే కొద్దిరోజులలో హిందీ భాషాప్రచారమును రాట్నాలనుపధురగానమును ప్రతిపాఠశాలలో ప్రవేశ చెట్టుటకు ప్రయత్నములుజరుగుచున్నవనియుచెప్పిరి. మరియు దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు దేశగౌరవమునకు ఉపాధ్యాయుడే ఆధారభూతుడనియు, ఎట్లన బాలురకు అన్నపానాదులనిచ్చి పోషించు వారే తల్లిదండ్రులుగాని, వానికి జ్ఞానాభివృద్ధి కలిగించువాడు ఉపాధ్యాయుడే యున్నాడు. ఉపాధ్యాయుడు జాతీయవిద్యను పిల్లవానికి గరిష్ఠ వానికి జాతీయభావము లేర్పడును. కాని దా స్యవిద్యగరిష్ఠవాడు దాస్యనేవాస క్తుడగుటయేగాక దేశద్రోహ

మునకుగూడా సాహసించుచున్నాడు. జర్మనీలో ఉపాధ్యాయులు పిల్లలకు దేశీయవిద్యలను, జాతీయభావములను గరభి అభివృద్ధిలోనికి దెచ్చుటచేతనే వారు గొప్పవార మని ప్రగల్భముల గొట్టుచున్నారు. అట్లే బ్రిటిషువారును తమ దేశీయవిద్యల నెక్కువయభిమానముతో పిల్లల నభ్యసించజేయుటచేత మేము సార్వభౌములమనియు, మీ దేశీయులు అజ్ఞానులనియు చెప్పుచున్నారు. కారణము మన దేశవిద్యలను మనమాచరింపకుండుటయే.

కాన మేము శాసనసభలలో తర్కించి ఎట్లయినను, జాతీయ విద్యావిధానమును అమలులోనికి తెచ్చించెదము. మీకు తగిన వేతనముల నిప్పించెదము. మీరు బాలురను, దేశభక్తిపూర్ణులనుగను, స్వతంత్రులనుగను తయారుచేయుడు

“మరియు ఇంగ్లాండువల్లె తిరిగి తనప్రజలకు జూచుటకు వచ్చిన మన అగ్రాసనాధిపతిగారికిని, వారి తల్లిగారికిని, ధన్వాడ అనంతపంతులుగారికిని నా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల సర్పించుచున్నా”నని ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

శ్రీయుత తా. వేణుగోపాలరావుగారు వచ్చిన మహాజనులకందరికిని మనఃపూర్వకవందనము లర్పించిరి. పిదప అగ్రాసనాధిపతిగారు సభను జయప్రదముగా ముగించిరి.

(ఒక ఉపాధ్యాయుడు)

ఆంధ్రగ్రంథమండలి విశాఖపట్టణము

ఈనెల 9 వ తేదీని సభ్యులవరును గ్రంథమండలమును సమావేశమై ఈక్రిందితీర్మానములు స్థిరపరచిరి.

1. గ్రంథమండలికి ఉపయోగించు బట్టను కద్దరునే ఉపయోగించవలెను.

2. గ్రంథమండలియందు మహాత్మాగాంధీగారి ఛాయా పటమును పదిరోజులలోపున ఉంచుటకు నిశ్చయించిరి.

3. మహారాజశ్రీ చిత్రకారులగు ఆకుల సత్యసారాయణగారు చిత్రపటములను చిత్రించి ఆంధ్రగ్రంథమండలి తరపున భారతిపత్రికకు నిచ్చుటకు ఆమోదించినందున యా సభవారందరూ అభినందించుచున్నారు.

కవికొండల కొండలరావు.

గుంటూరు జిల్లా, సామ్రాజ్య, మద్రాసు
శాసనసభా ఓటర్ల సంఘము
ప్రధాన కార్యాలయము, గుంటూరు

ఈ సంఘముయొక్క - ముఖ్యోద్దేశములు

1. గుంటూరు జిల్లా తరఫున యాసంవత్సరమున యెన్ను కొనబడిన మద్రాసు శాసనసభాసభ్యులు నలుగురు శాసనసభ లయందేమేమిపనిచేసినది, ఆయావిషయములందు వారేమేమి ప్రయత్నించినది, వారి యభిప్రాయముల సేవలనుగా వెల్లడించినది లేదా లేదు ముగా ఓటర్లకందరికి సులభమార్గమున తెలియజేయుట.
2. గుంటూరు జిల్లాలో ప్రతి గ్రామమునందును రాజ కీయ వ్యవహారమునందు ఓటర్లు పూర్వముగా శ్రద్ధవహించి వారి స్వాభావిక నిరసనను వెల్లడించుటకు తగు ప్రబోధమును గావించుట.
3. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమును కేంద్రము ను విజ్ఞానాభివృద్ధి కనుకూలముగుంటూరు నగరమున స్థాపించుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయుట.
4. ప్రతి గ్రామమునందును ఆయాగ్రామమువారికి శాసన సభయందు జరుగు విషయాలను చిత్తుబిల్లులను వెల్లడించుటకు ముగ్గురికి మించిన చిన్న యువసంఘమును నేర్పరుచుట.
5. ఢిల్లీలోనున్న యిండియా యెస్టేట్ల కార్యక్రమములను చిత్తుబిల్లులముగా ఓటర్లకు ప్రకటింపజేయుట.
6. ప్రతి ఓటరును గుంటూరునందు స్థాపించబడిన ప్రధాన కార్యాలయమునందును రికార్డులను స్వేచ్ఛగా చూచుకొనుటకు హక్కు కలిగియుండును.
7. ప్రతిగ్రామమువారును, వారు వారు అనుభవించుచున్న యిబ్బందులను ఆయాసంఘములవారికిన్ని, శాసనసభా సభ్యులకున్నా తెలియజేయుటకు వారి వారి యిబ్బందులను సంఘప్రధాన కార్యాలయమువారికి వ్రాయవలెను.
8. గుంటూరు జిల్లా తరఫున యెన్ను కొనబడిన మద్రాసు శాసనసభా సభ్యులు నలుగురున్నా ఢిల్లీలోనున్న ఇండియా యెస్టేట్ల సభ్యులమున్నా యాసంఘమునకు గౌరవసభ్యులుగా నుండువలయును. వారికి చందాలను యివ్వవలయును.
9. ఈసంఘముయొక్క బహిరంగసభలకు గౌరవసభ్యులు అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించవలెను.
10. సంవత్సరమున కొకతూరి ఓటర్ల మహాసభ ప్రధాన కార్యాలయమునందు జరుగవలెను. ఆమహాసభ (కాన్వెన్షన్) నందు 3 సంవత్సరమునందు జరిగిన యావత్తుపని నివేదింపబడును.
11. ఖద్దరుప్రచారముగా చేయబడును. గ్రామ పునర్నిర్మాణమును గురించి ప్రతిగ్రామములో ప్రబోధము గావించబడును.
12. మనజిల్లాకురానున్న నెటుల్ మెంటుబారికి రైతులపడకుండా యెక్కువశిస్తులను గౌరవ మెంటువారు వేయకుండా యుండుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయుట.
13. 1929 సం॥ లో రానున్న రాయల్ కమిషన్ వారి యెదుట ప్రజలు తమ యిబ్బందులను స్పష్టముగా తెలియజేయుటకును యెక్కువహక్కులను కోరుటకు ప్రజలను తయారుచేయుట.
14. ఈసంఘమునందు ఓటర్ల మాత్రమే సభ్యులుగనుండువలయు. ఓటర్లు కానివారు సభ్యులుగా నుండవలయులుగారు.
15. ప్రతిగ్రామమువారు సమదాయముమీద ఒక్కపర్యాయమే యాసంఘమువారు చేయు ప్రచారమునకు వారికి కొలది ధనసహాయము జేయవలయును.
16. ఈ సంఘములో జేరు ప్రతిసభ్యుడు ఒకపర్యాయము సంవత్సరమునకు రు 0-4-0 లు తక్కువలేకుండా శుభాను నివ్వవలయును.

స్థాపకులు:—తూములూరు నాగభూషణము, కలవగుంట నరసింగరావు, చలసాని సత్యనారాయణ చౌదరి, న్యాయ నారాయణరావు, కోటంరాజు రాజేశ్వరరావు, మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య, ఆర్ థర్ పాల్, నూకల కృష్ణమూర్తి, మల్లెల నాగేశ్వరరావు, ఆకుల శ్రీపతిరావు, నాయుడు, ధారా చినబసయ్య హాకిం సయ్యద్ మస్తాకానాహు, శివగప్పల్లి రామస్వామి గుప్త (తాత్కాలిక ప్రసిడెంటు) మాడభూషి వెంకటేశ్వర్లు (తాత్కాలిక కార్యదర్శి.)

కేధరిన్

గ్రంథకర్త:—శరణరామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము. లోకప్రసిద్ధమున ఒకపేరమాత్ర చరిత్రము. అందరును చదువతగిన సులభ శైలిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్యనారాయణగారి అమూల్యమున పీఠిక గలదు. ధర—0-4-0.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మద్రాసు.

హిందూఇన్స్ రెన్య (18-10-26)

బొంబాయి నేషనలిస్టు కన్వెన్షన్ లో; స్థాపితము 1908.
ఆన్నివిధములైనవిషయాలలో నేషనలిస్టులను ఇయ్య మొదటితరగతి ఇండియన్ కన్వెన్షన్.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

- (1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆటోమేటిక్ గాజెట్ ఫీచర్, (4) ధారాశక్తి మైన మరతులు, (5) దయగల సేవాపాకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సొమ్మును తెల్లించెదరు.

వివరమును నీచిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
Post Box No. 337 Mount Road Madras

లలిత 3149

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడుచుండు మాసపత్రిక. విద్యార్థుల కార్యవాదములకు కవులకవి శాశ్వతమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవ్యాపరచనకు ఇది నూతనరంగస్థలము. చారిత్రక సాంఘికసాహితీ ప్రముఖ విశేషములందు వెలువడుచుండును వింతవింతకథలు విశ్రవించితమలైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పోటీపరీక్షలు! జహానుమాను! ఇట్లు సర్వలక్షణలక్షితం బగు 'లలిత' పండిత, సామర శ్రీ పురుషోద్ధర సర్వజనసమాచారణీయమై రాగలవిజయ దశమినాడు వెలువడును. వ్యాసములను పంపగోరువారు ఆక్టోబరు 8-వ తేదీలోపున కార్యస్థానమునకు చేరునటులంపవలెను. మాదిరిప్రతి ఉచితముగ పంపజాలము. వలయువారు, ఆరణాలు బిళ్లలుపంపిన బడయగలరు. పిమ్మట చందాదారులకు వారి చందానండి, ఈ ఆరణాలు మినహాయించుకొందుము చందా సంవత్సరమునకు రూ 8-0-0 ఆరు నెలలకు 1-12-0 విడిప్రతి 0-6-0

కార్యదర్శి

లలితాకార్యస్థానము, విజయనగరము.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రకటనమైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యా వీన సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. సుమారు 180 మంది పూర్వ కవుల ప్రయోగము లుదాహరింపబడినవి. తెలి మిక్కిలి సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జరుపవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ వింతకుమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు, 360 పుటలు రెండు సంపుటములు పోస్టేజీ కాక రు 1-4-0 రెండు కలసిన బైండు 1-8-0 ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, నాలుకాడల లక్షణము 0-8-0 కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,

8170 ఇన్నీ నుపేట, రాజమండ్రి.

1926 - 1927 సం॥రమునందు
చెన్న పురి పందెములు

గింధి

వింటరు మీటింగు (5 దినములు)
మూడవదినము, శుక్ర వారము

24-12-1926

ప్రధమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకు

చెన్న పురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ డిసెంబరు 23-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

మొదలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 98 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, వ 42 గలవి రు	18 0 0	14 0 0
నెల్లూరివి ,, డిబ్బో ,,	16 0 0	17 0 0
డిబ్బి ,, డిబ్బో ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు ర. 16 1/2 బస్తా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0
నువ్వులు ,, ,,	22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0
నెనగలు ,, డిబ్బో ,,	14 0 0	15 0 0
పెసలు ,, డిబ్బో ,,	13 8 0	14 0 0
మినుములు ,, డిబ్బో ,,	16 8 0	18 0 0
ఉలవలు ,, ర 165	9 0 0	9 12 0

3. నూనెపప్పులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి,	45 0 0	48 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	40 0 0	42 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా 1-కి రు 105 మిమకనూనె	94 0 0	
ఆముచము బా 1-కి	104 0 0	105 0 0

4. చిల్ల రపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	65 0 0	66 0 0
కూరపసుపు ,,	25 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	132 8 0	140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	40,45	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	31 8 0	56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	81 0 0	85 0 0
చదరం ,,	81 0 0	88 0 0
రవుండు ,,	81 0 0	84 0 0

6. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 80 - ట్టి 1-కి	5 0 0	
నూళియేనుగ నెం 20	6 9 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యాటి	6 15 0	
నెం 24 ,, లాకి ,,	6 4 0	
నెం 60 ,, కారం	9 6 0	
నెం 80 జమ్మరు	7 8 0	
నెం 40 ,,	9 14 0	
నెం 44 ,,	5 1 0	
నెం 14 1/2 పాండిచేరి	6 6	
నెం 12 1/2 న్యూకాటన్	5 0	
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాటన్	6 6	
నెం 10 1/2 కోయంబత్తూరు	5 8	
నెం 12 1/2 ,,	5 9 0	
నెం 14 1/2 ,,	6 8 0	
నెం 12 1/2 చూళ	5 4 0	
నెం 16 1/2 ,,	5 0 0	

7. దూది.

బోండావస్తు బాదువ 1-కి	800 0 0	
పల్నాడుదూది ,,	145 0 0	

8. లోహములు.

వెండి 100 కులంకు	60 0 0	61-0-0
బంగారు, కులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		18 9 0
ఇత్తిడి బా 1-కి	238 0 0	243 0 0
రాగి డిబ్బో	258 0 0	260 0 0

రోమహరి కబ్బి 1-కి రు 0-8-0

ఈ ధన్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చూడము నలు తెక్కుదు. మంటయొండదు. రోమములు రాలిపోవున అమృతాంజనం డిబ్బో, మదరాసు లెక యిబ్రాహం

అవ్వతాంజనము

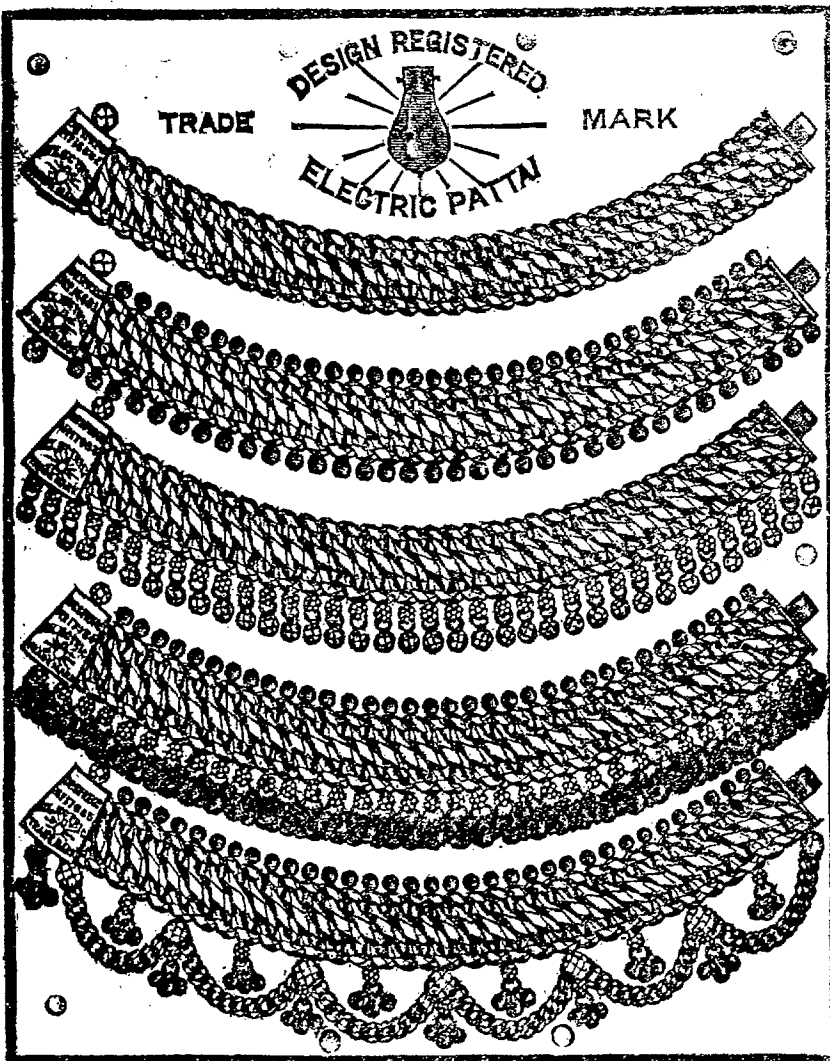
చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్య 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్య 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది

ముత్తయ్య కంపెనీ నిలవ బట్టల విక్రయము

15 - 12 - 1926 తేది నుండి ప్రారంభింపబడినది.

విలువగల చీరలు, మంచి ట్రేడ్ గుడ్డలు, పూల్ గుడ్డలు, లాగులకును పట్టలకును ఉపయోగపడు పలురకము లగు సిల్కు గుడ్డలు, చీరము లైన దుస్తులు యింకను వందలకొలది యితర రకముల గుడ్డలు అతిచౌక ధరకు యివ్వబడును. - ఈతరుణమును పోగొట్టుకొని అవతల చింతింపకుడు.

కె. యస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287 ఎస్టే నేడ్ మదరాసు.

నూతనముగా ప్రవర్తించబడిన
“ఎలెక్ట్రిక్”

పట్టెగొలుసులు

మొదటి రకము పెండికి గ్యారంటీ

పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేడు మార్కు-రిజిస్టరు అయినది. 2568 ఆర్డరులపై ని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. క్యాటలాగ్ లయు ఎంతకూనిక పెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు వ్రాయించ కోరెదము. పెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ చేయుదుము. జత 1-కి మజూరి:

సెట్ నెట్	చిన్న సెట్
సం. 1 ర్య 6 ర్య 4	
సం. 2 " 7 " 5	
సం. 3 " 8 " 6	
సం. 4 " 8 " 6	
సం. 5 " 9 " 7	

పోల్ ఏజెంటు:-

నారాయణ దాస్ పీట్రి,

191. చైనాబజారు, రోడ్, 2568 మదరాసు.

వెలసరసము త్వరపడుదు గుణముధికము

చంద్రచూడపాకము ధాతుపుష్టికారి, శక్తివర్ధకము, ధాతుసంబంధవ్యాధులకూ, స్త్రీవ్యాధులకూ శంఖివిని. వెల సేరు ౧ కి మాడురూపాయలు మాత్రము.

శ్రీభద్ర శాంకరీరసము:- ఘోర

జ్వరములకు రామబాణము. శిశురోగములకు శంఖివిని. వెల ౫౦ మాత్రల డబ్బి ౧ కి రూపాయి ౧. మానవ సకలవిధ వ్యాధులకూ శాస్త్రసమ్మతమును మందులు దొరుకును. త్వరలో వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదకలావిధూషణ విద్వాత్ కె. కేశవశాస్త్రి ఎ.వి.ఎస్. ఆయుర్వేదశాలా, శృంగేరి, మైసూరుఇలాఖా.

హిందూ మహాయుగము

గంధక ర్త: 3151

శ్రీశ్రీ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ విష్యుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చుతింపబడినది. మత్సరేణ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంధ్రుడను దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పతనీయగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, నువ్వులు విత్తరువులు కలవు. ధర కాగితపులైండు రు1-4-0, అట్టలైండు 1-6-0, క్యాటిజోలైండు 1-8-0 ఎక్కువ పుస్తకము లొక సారి కొనువారికి కమిషన్ వ్వబడును.

కానూరు, వీరభద్రేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్.టి, హిజరు, లక్ష్మణరా యగ్రంథమాల, గవర్నర్, రోడ్, తణువూరు.

శ్రీ జీ వ యా త్ర

గంధక ర్త: శ్రీమతి కవితరక కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్వాత్. (ఈ గ్రంథము తత్త్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము కథ కాదంబరినిబోలి రసవంతముగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.

“గీతాశాస్త్రము పెజకల్”

గీతాశామాంజనేయ చిరసంవాద 8150

ఖ్యాతగ్రంథం బిచ్చడి

భూతలమున జీవమాత్ర బోల్క బోగడల్.

శివయాత్రాంతర్గత పద్యముకావలి. వెల రూ 0-8-0.

జలయువా రీక్రింది నిలాపమునకు వ్రాయవలయును.

పి. టి. జగన్నాథరావు

2/11 అలంగా త్తపిళ్ళెనది, తిరువల్లిక్కోణి-ముద్రాను.

నిత్యకర్మాష్టకము

టీకాతాత్పర్యసంస్కరణహితము

శృంగేరి జగద్గురువులవారిచేత ప్రశంసింపబడి, రు. ౨౦ వలె సూన

మందిన గ్రంథరాజము ౬ వేల గ్రంథములు. దాదాపు విక్రయమయినవి. ఈ స్నాన, సంధ్యాది ౮ నిత్యకర్మమున్నూ, వీనికి సంబంధించిన యజ్ఞోపవీరధారణ, నూర్య మస్కారాది ౪౦ ఇతరవిషయములున్ను గలవు. గాయత్రి రంగుల పటము గలదు. కొలదిప్రతులే గలవు. త్వరపడుడు.

సాదాబైండు 2-8-0 కలికోబైండు 3-0-0 లైబ్రరీఎడిషన్ 4-0-0 3138

సంస్కృతగ్రంథముల కేటాగునకు వ్రాయుడు.

మానేజరు:- స్వధర్మ ప్రకాశిని, కీల్ పాకు, మదరాసు.